โครงการเสนอแนะ ศูนย์ส่งเสริมความงาม และสุขภาพ เฮลท์ แลนด์

นางสาว จิรา รวมสันเทียะ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
สถาปัตยกรรมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสถาปัตยกรรมภายในและการวางแผน
คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ปีการศึกษา 2556 – 2557

โครงการเสนอแนะ ศูนย์ส่งเสริมความงามและสุขภาพ เฮลท์ แลนด์

Interior Architectural Design Thesis for “Health Land” Holistic Healthy Center

จัดทำโดย

นางสาว วชิรา รวมสันเทียะ รหัสนักศึกษา 52020147

Miss Wachira Roumsantiya CODE 52020147

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาตรี สถาปัตยกรรมบัณฑิต (สถาปัตยกรรมภายใน)

กลุ่มวิชาสถาปัตยกรรมภายใน สาขาวิชาสถาปัตยกรรมและการวางแผน

คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระลาดบัง

ประจำปีการศึกษา 2556

หัวเรื่องวิทยานิพนธ์

หัวข้อวิทยานิพนธ์ ศูนย์ส่งเสริมความงามและสุขภาพ Health Land

Interior Architectural Design Thesis for “Health Land” Holistic Healthy Center

ประเภทโครงการ โครงการเสนอแนะ

ชื่อ นางสาววชิรา รวมสันเทียะ

Miss Wachira Roumsantiya

รหัส 52020147

สาขาวิชา สถาปัตยกรรมและการวางแผน

กลุ่มวิชา สถาปัตยกรรมภายใน

คณะ สถาปัตยกรรมศาสตร์

ปีการศึกษา 2556

ที่อยู่ 35/326 ม.1 ต.บ้านใหม่ อ.เมือง จ.ปทุมธานี 12000

โทรศัพท์ 081-4877775

E-mail narsil_alduril@hotmail.com

อาจารย์ที่ปรึกษา ผศ.ดร.เบญจมาศ กุฎอินทร์

อาจารย์ประจำกลุ่ม รศ.ทรงชม จุลาลัย

อ.อเส สุขยางค์

ผศ.ดร.เบญจมาศ กุฎอินทร์

คระสถาปัตยกรรมศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง อนุมัติให้กับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร ปริญญาสถาปัตยกรรมศาสตรบัณฑิต (สถาปัตยกรรมภายใน)

.....

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ พิเชฐ โสวิทยสกุล)

คณบดีคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์

คณะกรรมการตรวจวิทยานิพนธ์

ผศ.พิเชฐ โสวิทยสกุล	ประธานกรรมการ
รศ. ทรงชม จุลาสัย	รองประธานกรรมการ
อ.อเส สุขยางค์	กรรมการ
ผศ.ดร. เบญจมาศ กุฏอินทร์	เลขานุการกลุ่มและอาจารย์ที่ปรึกษา

เบญจมาศ กุฏอินทร์

.....

อาจารย์ที่ปรึกษา

(ผศ.ดร.เบญจมาศ กุฏอินทร์)

บทคัดย่อ

ผลงานวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เกิดขึ้นเนื่องจากความประทับใจในตัวสถาปัตยกรรมที่มีความผสมผสานของวัฒนธรรมต่างชาติที่มีความเก่าแก่และเป็นเอกลักษณ์อย่างชัดเจน ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงบรรยากาศของสังคมในสมัยนั้น โดยถ่ายทอดออกมาทางรูปแบบในการออกแบบสถาปัตยกรรมภายในและพื้นที่ว่างที่เกิดขึ้น และอาศัยความนิยมในปัจจุบันเป็นตัวเชื่อมในเรื่องของประโยชน์การใช้สอย

ในส่วนของความงามและสุขภาพ สนับสนุนผู้คนให้สนใจดูแลสุขภาพและความงามอย่างแท้จริง ส่งเสริมมาตรฐานชีวิตของคนในชุมชนให้ดียิ่งขึ้น และเพื่อประโยชน์ในเชิงพาณิชย์และการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ

คำนำ

ในปัจจุบันรูปลักษณ์ภายนอกและบุคลิกภาพเป็นสิ่งที่ทุกคนให้ความสำคัญ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเรื่องของสุขภาพและผิวพรรณซึ่งเป็นสิ่งที่ผู้อื่นสามารถมองเห็นได้ง่ายที่สุด คนส่วนใหญ่จึงหลงเชื่อคำโฆษณาประชาสัมพันธ์ของเครื่องสำอางและเทคโนโลยีต่างๆ แต่เมื่อได้สัมผัสทั้งทางตรงและทางอ้อมระยะหนึ่ง ทำให้ตระหนักถึงความเป็นอันตรายของสารเคมีที่แอบแฝงอยู่หรือผลข้างเขียงที่จะตามมา ประกอบกับเมื่อเข้าสู่วัยที่มีความจำเป็นต้องดูแลสุขภาพและผิวพรรณ วิถีชีวิตในปัจจุบันที่มีสภาพสังคมที่มีการแข่งขันสูงในโลกที่ก้าวหน้าขึ้น ทั้งด้านการเรียน การงาน ความรู้ ความสามารถ ทำให้ผู้คนต่างพยายามที่จะแข่งขันกันเพื่อความก้าวหน้าและความสำเร็จให้แต่ละด้านของสาขาของตน โดยเพิกเฉยต่อการดูแลที่ถูกต้องและเหมาะสม นอกจากการใช้เครื่องสำอางที่เราอาจได้รับสารเคมีจากการใช้ในภายนอกแล้ว ผู้คนในปัจจุบันที่มีชีวิตรีบเร่งอย่างคนเมืองมักเลือกรับประทานอาหารอย่างง่าย เช่น Fast Food หรืออาหารขยะ ที่ไม่มีสารอาหารที่ดีเพียงพอต่อร่างกาย อันส่งผลต่อสุขภาพแก่ร่างกายโดยตรง เพราะความงามที่แท้จริงนั้นเกิดจากภายใน เมื่อสุขภาพทั้งภายนอกและภายในดี ก็จะส่งผลต่อสุขภาพ รูปร่าง และผิวพรรณให้ปรากฏ ไม่เพียงดูแลในเรื่องสุขภาพทางกายเท่านั้น สุขภาพจิตและอารมณ์ก็มีส่วนเชื่อมโยงต่อสุขภาพกาย ความเครียดและความเหนื่อยล้าจากสภาพสังคม ล้วนมีผลกระทบต่อความงามทั้งทางตรงและทางอ้อมได้เช่นกัน

และด้วยสาเหตุที่ว่ามาในข้างต้นการดูแลความงามและสุขภาพควรได้รับการดูแลตั้งแต่เนิ่นๆ ศูนย์ส่งเสริมความงามและสุขภาพ “Health Land” จึงเป็นศูนย์รวมทางด้านความงาม ที่มีที่ตั้งอยู่ริมแม่น้ำเจ้าพระยาและธรรมชาติร่มรื่นเหมาะแก่คนเมืองที่ต้องการหลีกหนีความวุ่นวายในเมือง แต่ก็ยังคงสามารถเดินทางได้อย่างสะดวกสบายทั้งทางรถและทางเรือ และศูนย์ส่งเสริมความงามและสุขภาพ “Health Land” ยังมีหลายสาขาเป็นที่ยอมรับของทั้งคนและและต่างชาติ มีความเป็นเอกลักษณ์ขององค์กรที่ชัดเจน ดังนั้นในบริเวณสถานที่ตั้งของโครงการนั้น นอกจากจะเอื้ออำนวยแก่คนเมืองที่รักสุขภาพแล้ว ยังรองรับคนต่างชาติที่ชื่นชอบการดูแลสุขภาพและผิวพรรณแบบไทยที่มีชื่อเสียงรู้จักกันอย่างดี ดังนั้นจึงเป็นสถานที่ที่รองรับและให้บริการโดยการตอบสนองความต้องการของบุคคลได้มากที่สุด

กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบคุณครอบครัวที่คอยให้กำลังใจและการสนับสนุนในทุกๆด้าน คุณแม่ที่คอยมาเยี่ยมที่คณะ และพี่สาวที่อยู่ลอนดอนแต่มีปัญหาอะไรก็ให้คำแนะนำเสมอมา

ขอขอบคุณอาจารย์นก ผศ.ดร. เบญจมาศ กุฎอินทร์ อาจารย์ที่ปรึกษาที่คอยให้คำแนะนำต่างๆ มาเยี่ยมที่บูทและซื้อขนมมาให้บ่อยๆ

ขอขอบคุณอาจารย์อ้อ รศ.ทรงชม จุลาลัย และ อ.อเส สุขยางค์ อาจารย์ประจำกลุ่ม ที่คอยให้คำแนะนำต่างๆ ในการตรวจรวมแต่ละครั้ง

ขอขอบคุณพี่ๆน้องๆทุกคน ที่ให้คำแนะนำและคอยให้ความช่วยเหลือมาช่วยงานที่บูท จนถึงเช้า ช่วยเม้าท์เพท ขนเพท และมาให้กำลังใจในวันที่จูลี่ทีสิส ขอบคุณทุกคนมากจริงๆ

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อ

คำนำ

กิตติกรรมประกาศ

บทที่ 1

1.1 ความเป็นมาของโครงการ 1

1.2 วัตถุประสงค์ของการออกแบบ 2

1.3 กลุ่มเป้าหมายของโครงการ 3

1.4 ผลที่คาดว่าจะได้รับ 4

1.5 ขอบข่ายและขอบเขตของโครงการ 5

1.6 รายละเอียดที่ตั้งโครงการ 6

1.6.1 เหตุผลในการเลือกสถานที่ตั้งและอาคาร 6

1.6.2 ลักษณะที่ตั้งโครงการ 12

1.6.3 อาณาเขตติดต่อ 13

1.6.4 การเดินทางเข้าถึงโครงการ 14

1.6.5 สภาพแวดล้อมของที่ตั้งโครงการ 14

1.6.6 การวิเคราะห์อาคารและโครงสร้างอาคาร 14

บทที่ 2

2.1 ศูนย์ความงามมาตรฐาน 20

2.2 ความหมายและความสำคัญของสุขภาพ 21

2.3 การบริหารสปา 22

2.4 โภชนาการกับการมีสุขภาพที่ดี 31

2.5 ความสำพันธ์ระหว่างโภชนาการกับสุขภาพ 31

บทที่ 3

1. ภาพรวมตลาดธุรกิจสปาในประเทศไทย 34

2. สภาพการแข่งขันในตลาด 36

บทที่ 4

หลักการอนุรักษ์อาคาร 37

การสำรวจตัวอาคาร 38

ระบบแสงสว่างและการควบคุม 42

เทคนิคการให้แสงสว่างทางอ้อม 44

ระบบเสียงและการควบคุมเสียงและการป้องกันเสียงรบกวน 45

ระบบปรับอากาศ 49

ระบบสุขาภิบาล 51

ระบบน้ำทิ้ง 52

ระบบแจ้งเหตุ 54

ระบบดับเพลิง 54

วัสดุที่ใช้ในการออกแบบ 55

1. วัสดุประเภทหิน 55

2. วัสดุประเภทดินเผา 56

3. วัสดุประเภทผสมเหลว 56

4. วัสดุประเภทไม้ 57

5. กระจก 58

6. พรม 58

7. การใช้สีในการออกแบบภายใน 60

7.1 ผลต่อจิตใจและร่างกาย 60

7.2 องค์ประกอบทางเทคนิค 62

7.3 องค์ประกอบทางสุนทรีย์ 63

7.4 องค์ประกอบทางด้านประโยชน์ใช้สอย 63

บทที่ 5 ภาควิเคราะห์

5.1 ศึกษาและวิเคราะห์โครงการกรณีศึกษา 66

Health Land Spa สาขาศรีนครินทร์ 66

1) เหตุผลในการเลือก 66

2) ทัศนวิสัยขององค์กร 66

3) กิจกรรมต่างๆภายในองค์กร 66

4) รูปแบบการตกแต่งและอุปกรณ์ที่ใช้ในแต่ละพื้นที่ 67

5) ข้อดีและข้อเสียจากกรณีศึกษา Health Land Spa 68

6) สิ่งที่ได้จากกรณีศึกษาและนำมาประยุกต์ใช้กับงานออกแบบ 68

Divana Massage and Spa

1) เหตุผลในการเลือก 69

2) ทัศนวิสัยขององค์กร 69

3) แนวความคิดของ Divana Massage and Spa 70

4) กิจกรรมต่างๆภายในองค์กร 70

5) รูปแบบการตกแต่ง (Divana Massage and Spa's Style) 70

6) ข้อดีและข้อเสียจากกรณีศึกษา Divana Massage and Spa 71

7) สิ่งที่ได้จากกรณีศึกษาและนำมาประยุกต์ใช้กับงานออกแบบ 71

Divana Nurture Spa and Wellbeing Center 71

1) เหตุผลในการเลือก 71

2) แนวความคิดของ Divana Nurture Spa and Wellbeing Center 72

3) กิจกรรมต่างๆภายในองค์กร 72

4) รูปแบบการตกแต่ง(Divana Nurture Spa& Wellbeing Center's Style)72

5) ข้อดีและข้อเสียจากกรณีศึกษา 73

6) สิ่งที่ได้จากกรณีศึกษาและนำมาประยุกต์ใช้กับงานออกแบบ 73

Divana Devine Spa 73

1) เหตุผลในการเลือก 73

2) แนวความคิดของ Divana Devine Spa 74

3) กิจกรรมต่างๆภายในองค์กร 74

4) รูปแบบการตกแต่ง (Divana Devine Spa's Style) 74

5) ข้อดีและข้อเสียจากกรณีศึกษา Divana Devine Spa 75

6) สิ่งที่ได้จากกรณีศึกษาและนำมาประยุกต์ใช้กับงานออกแบบ 75

Jittrawan Wellness Spa 76

1) เหตุผลในการเลือก 76

2) กิจกรรมต่างๆภายในองค์กร 77

3) รูปแบบการตกแต่งและอุปกรณ์ที่ใช้ในแต่ละพื้นที่ 78

4) ข้อดีและข้อเสียจากกรณีศึกษา Jittrawan Wellness Spa 80

5) สิ่งที่ได้จากกรณีศึกษาและนำประยุกต์ใช้กับงานออกแบบ 80

TRIA; Integrative Wellness 81

1) เหตุผลในการเลือก 81

2) กิจกรรมต่างๆภายในองค์กร 82

3) รูปแบบการตกแต่ง (TRIA's Style) 82

4) ข้อดีและข้อเสียจากกรณีศึกษา TRIA 83

5) สิ่งที่ได้จากกรณีศึกษาและนำประยุกต์ใช้กับงานออกแบบ 83

Spa Cenvaree 84

1) เหตุผลในการเลือก 84

2) แนวปรัชญาของสปาเซ็นวารี 84

3) กิจกรรมต่างๆภายในองค์กร 85

4) รูปแบบการตกแต่ง (Spa Cenvaree's Style) 85

5) ข้อดีและข้อเสียที่ได้จากกรณีศึกษา Spa Cenvaree 86

6) สิ่งที่ได้จากกรณีศึกษาและนำมาประยุกต์ใช้กับงานออกแบบ 86

Salon De BKK 87

1) เหตุผลในการเลือก 87

2) กิจกรรมต่างๆภายในองค์กร 87

3) รูปแบบการตกแต่ง (Salon De BKK's Style) 87

4) ข้อดีและข้อเสียที่ได้จากกรณีศึกษา Salon De BKK 88

5) สิ่งที่ได้จากกรณีศึกษาและนำมาประยุกต์ใช้กับงานออกแบบ 88

Modern Haru Hairdressing 88

1) เหตุผลในการเลือก 88

2) กิจกรรมต่างๆภายในองค์กร 89

3) รูปแบบการตกแต่ง (Modern Haru Hairdressing's Style) 89

4) ข้อดีและข้อเสียที่ได้จากกรณีศึกษา Modern Haru Hairdressing) 90

5) สิ่งที่ได้จากกรณีศึกษาและนำมาประยุกต์ใช้กับงานออกแบบ 90

Spa Foods 91

1) เหตุผลในการเลือก 91

2) กิจกรรมต่างๆภายในองค์กร 91

3) รูปแบบการตกแต่ง (Spa Foods's Style) 91

4) ข้อดีและข้อเสียที่ได้จากกรณีศึกษา Spa Foods 92

5) สิ่งที่ได้จากกรณีศึกษาและนำมาประยุกต์ใช้กับงานออกแบบ 92

Chesse Cake House and Restaurant 92

1) เหตุผลในการเลือก 92

2) กิจกรรมต่างๆภายในองค์กร 92

3) รูปแบบการตกแต่ง 92

4) ข้อดีและข้อเสียที่ได้จากกรณีศึกษา 93

5) สิ่งที่ได้จากกรณีศึกษาและนำมาประยุกต์ใช้กับงานออกแบบ 107

วิเคราะห์ความสัมพันธ์ของกิจกรรมในโครงการ 108-114

บทที่ 6 ภาคออกแบบ 115-122

บรรณานุกรม

บทที่ 1

1.1 ความเป็นมาของโครงการ

ในปัจจุบันรูปลักษณ์ภายนอกและบุคลิกภาพเป็นสิ่งที่ทุกคนให้ความสำคัญ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเรื่องของสุขภาพและผิวพรรณซึ่งเป็นสิ่งที่ผู้อื่นสามารถมองเห็นได้ง่ายที่สุด คนส่วนใหญ่จึงหลงเชื่อคำโฆษณาประชาสัมพันธ์ของเครื่องสำอางและเทคโนโลยีต่างๆ แต่เมื่อได้สัมผัสทั้งทางตรงและทางอ้อมระยะหนึ่ง ทำให้ตระหนักถึงความเป็นอันตรายของสารเคมีที่แอบแฝงอยู่หรือผลข้างเขียงที่จะตามมา ประกอบกับเมื่อเข้าสู่วัยที่มีความจำเป็นต้องดูแลสุขภาพและผิวพรรณ วิถีชีวิตในปัจจุบันที่มีสภาพสังคมที่มีการแข่งขันสูงในโลกที่ก้าวหน้าขึ้น ทั้งด้านการเรียน การงาน ความรู้ ความสามารถ ทำให้ผู้คนต่างพยายามที่จะแข่งขันกันเพื่อความก้าวหน้าและความสำเร็จให้แต่ละด้านของสาขาของตน โดยเพิกเฉยต่อการดูแลที่ถูกต้องและเหมาะสม นอกจากการใช้เครื่องสำอางที่เราอาจได้รับสารเคมีจากการใช้ในภายนอกแล้ว ผู้คนในปัจจุบันที่มีชีวิตรีบเร่งอย่างคนเมืองมักเลือกรับประทานอาหารอย่างง่าย เช่น Fast Food หรืออาหารขยะ ที่ไม่มีสารอาหารที่ดีเพียงพอต่อร่างกาย อันส่งผลต่อสุขภาพแก่ร่างกายโดยตรง เพราะความงามที่แท้จริงนั้นเกิดจากภายใน เมื่อสุขภาพทั้งภายนอกและภายในดี ก็จะส่งผลต่อสุขภาพ รูปร่าง และผิวพรรณให้ปรากฏ ไม่เพียงดูแลในเรื่องสุขภาพทางกายเท่านั้น สุขภาพจิตและอารมณ์ก็มีส่วนเชื่อมโยงต่อสุขภาพกาย ความเครียดและความเหนื่อยล้าจากสภาพสังคม ล้วนมีผลกระทบต่อความงามทั้งทางตรงและทางอ้อมได้เช่นกัน

และด้วยสาเหตุที่ว่ามาในข้างต้นการดูแลความงามและสุขภาพควรได้รับการดูแลตั้งแต่เนิ่นๆ ศูนย์ส่งเสริมความงามและสุขภาพ “Health Land” จึงเป็นศูนย์รวมทางด้านความงาม ที่มีที่ตั้งอยู่ริมแม่น้ำเจ้าพระยาและธรรมชาติร่มรื่นเหมาะแก่คนเมืองที่ต้องการหลีกหนีความวุ่นวายในเมือง แต่ก็ยังคงสามารถเดินทางได้อย่างสะดวกสบายทั้งทางรถและทางเรือ และศูนย์ส่งเสริมความงามและสุขภาพ “Health Land” ยังมีหลายสาขาเป็นที่ยอมรับของทั้งคนและและต่างชาติ มีความเป็นเอกลักษณ์ขององค์กรที่ชัดเจน ดังนั้นในบริเวณสถานที่ตั้งของโครงการนั้น นอกจากจะเอื้ออำนวยแก่คนเมืองที่รักสุขภาพแล้ว ยังรองรับคนต่างชาติที่ชื่นชอบการดูแลสุขภาพและผิวพรรณแบบไทยที่มีชื่อเสียงรู้จักกันอย่างดี ดังนั้นจึงเป็นสถานที่ที่รองรับและให้บริการโดยการตอบสนองความต้องการของบุคคลได้มากที่สุด

องค์กรที่รองรับความเป็นไปได้ของโครงการ

Health Land

"ธุรกิจนี้ จริงๆ ไม่ได้มาจากการนวด" เป็นคำกล่าวในตอนต้นของ **"นายพิทักษ์ ลาภปรารถนา"** กรรมการผู้จัดการ บริษัท เฮลท์ แลนด์ จำกัด หรือที่รู้จักในชื่อของ Health Land Spa & Massage เพราะจุดเริ่มต้นของธุรกิจนี้มาจากความตั้งใจพัฒนาพื้นที่ให้เป็นแหล่งรวมสินค้าและบริการด้านสุขภาพครบวงจร ซึ่งการนวดก็เป็นการบริการอย่างหนึ่งที่ถูกบรรจุไว้ในเฮลท์ แลนด์ โดยได้แรงบันดาลใจมารดาที่ป่วยเป็นมะเร็งทำให้ต้องคลุกคลีอยู่กับสินค้าสุขภาพ จึงคิดสร้างแหล่งรวมสุขภาพไว้ในที่เดียวกัน แต่เมื่อดำเนินธุรกิจไปได้ระยะหนึ่ง แผนกบริการด้านการนวดกลับมีทิศทางการเติบโตที่โดดเด่นกว่าแผนกอื่น จึงตัดสินใจปรับพื้นที่ทั้งหมดให้บริการด้านการนวดเพื่อสุขภาพ รวมถึงมองว่าที่ผ่านมาการนวดจะถูกจำกัดไว้ให้บริการแต่เพศชาย ในขณะที่ผู้หญิงก็ต้องการการนวดเพื่อผ่อนคลายเช่นกัน จึงคิดว่าหากมุ่งเน้นบริการด้านการนวดเป็นหลัก น่าจะเป็นอีกหนึ่งธุรกิจที่ยังเติบโตได้ในตลาดปัจจุบัน

นายพิทักษ์ ลาภปรารถนา
กรรมการผู้จัดการ บริษัท เฮลท์ แลนด์ จำกัด

"การดำเนินธุรกิจนี้ผมมองจากพฤติกรรมผู้บริโภคเป็นสำคัญ โดยให้ความสำคัญกับผู้หญิงที่ต้องการการนวดเพื่อผ่อนคลายเป็นจำนวนมาก แต่ยังไม่มีสถานที่รองรับ ดังนั้นเมื่อผมตัดสินใจเน้นการนวดเพื่อสุขภาพปรับสถานที่ให้สะอาด โปร่งโล่ง โดยดูการตกแต่งตามโรงพยาบาลเพื่อนำมาปรับให้ผู้หญิงกล้าที่จะเข้ามาใช้บริการ ถือเป็นการจับโจทย์ความต้องการลูกค้าได้ถูกทาง พร้อมทั้งจูงใจลูกค้าด้วยราคาระดับกลางคนทุกสาขาอาชีพสามารถเข้ามาใช้บริการได้"

1.2 วัตถุประสงค์ของการออกแบบ

ด้านสังคมและคุณภาพชีวิต

1. ส่งเสริมสุขภาพทั้งภายในและภายนอก ซึ่งเป็นส่งที่นำมาสู่ความงามที่ปรากฏออกมาให้เห็น เกี่ยวเนื่องกับจิตใจและมีผลต่อการพัฒนาบุคลิกภาพต่อไป
2. เป็นสถานที่จัดกิจกรรม เพื่อส่งเสริมและแลกเปลี่ยนความรู้เกี่ยวกับการดูแลสุขภาพ
3. เป็นศูนย์รวมให้เกิดปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้คนหลากหลาย ซึ่งสนใจในการดูแลเรื่องความงามและสุขภาพเช่นเดียวกัน เกิดเป็นกลุ่มสังคมใหม่ๆ

ด้านเศรษฐกิจ

1. ส่งเสริมภาพลักษณ์ของผลิตภัณฑ์สปาไทยให้เป็นที่รู้จักอย่างกว้างขวางทั้งในและต่างประเทศ
2. เป็นการแสดงให้เห็นถึงภาพพจน์ที่มีระดับให้กลับประเทศ ดึงดูดให้เกิดการลงทุนเพิ่มขึ้นภานในประเทศจากต่างชาติ
3. เกิดการไหลเวียนเงินตราในประเทศเพิ่มขึ้นและก่อให้เกิดการจ้างงานที่เพิ่มขึ้น เป็นการกระจายรายได้ให้แก่ประชาชนในประเทศ

ด้านสภาพแวดล้อม

1. เพื่อเสนอแนะแนวทางการออกแบบอาคารให้สอดคล้องกับแนวทางการอนุรักษ์อาคารที่ถูกต้อง และความเป็นไปได้ที่จะดัดแปลง ให้เหมาะสมแก่ประโยชน์ใช้สอย
2. พัฒนาสภาพแวดล้อมให้ดูสวยงาม เพื่อผู้ใช้บริการและรวมถึงผู้ที่สัญจรผ่านไปมา

1.3 กลุ่มเป้าหมาย

เนื่องจาก Health Land นั้นมีหลายสาขาไม่ว่าจะเป็นที่ ศรีนครินทร์ สาธร ปิ่นเกล้า เอกมัย แจ้งวัฒนะ อโศก พระราม2 และพัทยา ซึ่งแต่ละสาขาจะมีกลุ่มเป้าหมายที่แตกต่างกันแล้วแต่สถานที่ตั้ง กลุ่มเป้าหมายนี้จึงเป็นกลุ่มเป้าหมายของโครงการของเรา

1.3.1 กลุ่มเป้าหมายโดยรวม

1. คนวัยทำงานทั้งชายและหญิง 40%
2. นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติที่มาเป็นกรุ๊ปทัวร์ 35%
3. นักท่องเที่ยวที่สัญจรผ่านไปมา 15%
4. ผู้อยู่อาศัยในบริเวณใกล้เคียงกับที่ตั้งโครงการ 10%

1.3.2 กลุ่มเป้าหมายในส่วนนวดและสปา (Massage and Spa Services)

1. กลุ่มเป้าหมายสำหรับส่วนนวดบำรุงผิวหน้าและกาย (Facial and Body Treatment)
- เพศหญิง อายุเฉลี่ยระหว่าง 15-60 ปี 70%
- เพศชาย อายุเฉลี่ยระหว่าง 20-50 ปี 30%
2. กลุ่มเป้าหมายสำหรับส่วนนวดไทย (Thai Massage)
- เพศชายและหญิง อายุเฉลี่ยระหว่าง 15-60 ปี ในอัตราส่วนเท่ากัน 1:1
3. กลุ่มเป้าหมายสำหรับส่วนนวดเท้า (Foot Massage)
- เพศชายและหญิง อายุเฉลี่ยระหว่าง 15-60 ปี ในอัตราส่วนเท่ากัน 1:1
4. กลุ่มเป้าหมายสำหรับส่วนนวดบำบัดแบบอายุรเวท (Ayurvedic Massage)
- เพศชายและหญิง อายุเฉลี่ยระหว่าง 20-60 ปี ในอัตราส่วนเท่ากัน 1:1

1.3.3 กลุ่มเป้าหมายในส่วนบริการเสริมความงาม (Beauty Salon)

1. กลุ่มเป้าหมายสำหรับส่วนทำผม (Hair Salon)

- เพศหญิง อายุเฉลี่ยระหว่าง 15-60 ปี 90%
- เพศชาย อายุเฉลี่ยระหว่าง 15-40 ปี 10%

2. กลุ่มเป้าหมายสำหรับส่วนดูแลตกแต่งเล็บมือเล็บเท้า (Manicure and Pedicure)

- รองรับกลุ่มเป้าหมายที่เป็นผู้หญิงโดยเฉพาะ อายุเฉลี่ยระหว่าง 15-40 ปี โดยเน้นรองรับช่วงอายุเฉลี่ย 20-30 ปีมากที่สุด 40%

3. กลุ่มเป้าหมายสำหรับส่วนขายผลิตภัณฑ์เครื่องสำอางและอบรมการแต่งหน้า (Cosmetic and Make-up Shop)

-รองรับกลุ่มเป้าหมายที่เป็นผู้หญิงโดยเฉพาะอายุตั้งแต่ 20 ปีขึ้นไป โดยเน้นรองรับช่วงอายุ 20-30 ปีมากที่สุด 50 %

1.3.5 กลุ่มเป้าหมายในส่วนบริการเสริมต่างๆ (Special Accommodation)

1. กลุ่มเป้าหมายสำหรับร้านอาหารเพื่อสุขภาพ (Healthy Restaurant)

- กลุ่มเพื่อน อายุเฉลี่ยประมาณ 20-50 ปี 65%
- ครอบครัว 30%
- คนเดียว 5% โดยอัตราส่วนผู้ชายต่อผู้หญิงคือ 3:2

2. กลุ่มเป้าหมายของมุมหนังสือและอินเตอร์เน็ตคาเฟ่ (Book and Internet Café)

- เพศชายและหญิง อายุเฉลี่ยระหว่าง 20-60 ปี ในอัตราส่วนเท่ากัน 1:1 โดยแบ่งเป็นกลุ่มลูกค้าที่มาเป็นกลุ่ม 80% และมาคนเดียว 20%

1.4 ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. คุณภาพชีวิตของคนที่ดีขึ้น มีการดูแลและเอาใจใส่ในคุณภาพและความงามที่ถูกต้อง เหมาะสม ซึ่งมีผลเกี่ยวเนื่องกับชีวิตประจำวัน การเรียน การทำงาน การใช้ชีวิตที่ดีขึ้น
2. ทำให้สินค้าที่ทำจากผลิตภัณฑ์ธรรมชาติ สมุนไพรไทย เป็นที่รู้จักกว้างขวางไปตามประเทศต่างๆ เพื่อให้ประเทศไทยเป็นที่รู้จักมากยิ่งขึ้น ดึงดูดนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ
3. เป็นการส่งเสริมเศรษฐกิจไทย ให้มีการกระจายรายได้ที่เพิ่มขึ้น และยังเป็นสิ่งที่แสดงให้เห็นถึงวิสัยทัศน์ที่ดี เป็นการเชื้อเชิญให้เกิดการลงทุนในพื้นที่ใกล้เคียงหรือพื้นที่ต่างๆ ดึงดูดการลงทุนทั้งจากชาวไทยและต่างชาติ
4. ทำให้สถานที่ที่ยังไม่ได้นำมาให้ประโยชน์ให้กลับมาเป็นแหล่งดึงดูดให้คนมาท่องเที่ยว สร้างรายได้
5. สร้างเสริมสุขภาพจิตที่ดี เป็นสถานที่นัดพบ และสร้างปฏิสัมพันธ์อันดีให้กับผู้มาเยือน

1.5 ขอบข่ายและขอบเขตของโครงการ

ศูนย์ส่งเสริมสุขภาพแห่งนี้ประกอบด้วยพื้นที่หลักซึ่งแบ่งออกเป็น 3 อาคาร คือ ตำหนักใหญ่ , ตำหนักน้ำและร้านอาหาร IN LOVE BAR & RESTAURANT

องค์ประกอบ	ขอบข่าย	ขอบเขต
1. ส่วนบริการสาธารณะ (Public Facilities)		
1.1 ส่วนประชาสัมพันธ์ (Reception and Information)		
- ส่วนต้อนรับและเคาน์เตอร์สำหรับสอบถามข้อมูล (Reception and Information)	✓	✓
- ส่วนพักคอย (Waiting Area)	✓	✓
- ห้องน้ำ (W.C.)	✓	
- ส่วนบริการเครื่องดื่ม (Refreshment Area)	✓	✓
- โถง (Hall)	✓	✓
1.2 ส่วนบริการเสริมต่างๆ (Special Accommodation)		
- ร้านอาหารเพื่อสุขภาพ (Healthy Restaurant)	✓	✓
- มุมหนังสือและอินเตอร์เน็ตคาเฟ่ (Book and Internet Café)	✓	✓
2. ส่วนให้บริการทางด้านการบำบัดเพื่อสุขภาพและความงาม (Health and Beauty Services)		
2.1 นวดและสปา (Massage and Spa)		
- ส่วนต้อนรับและพักคอย (Reception and Waiting Area)	✓	✓
- ห้องนวดแผนไทย (Thai Massage Rooms)	✓	✓
- ห้องนวดบำบัดแบบอยุรเวท (Ayurvedic Massage Room)	✓	✓
- ห้องนวดบำรุงผิวหน้าและร่างกาย (Facial and Body Treatment Rooms)	✓	✓
- ห้องนวดเท้า (Foot Massage Rooms)	✓	✓
- ส่วนให้บริการเครื่องดื่ม (Refreshment Area)	✓	✓
- ส่วนเปลี่ยนเสื้อผ้าและล็อคเกอร์ (changing and locker room)	✓	✓
2.2 ส่วนบริการเสริมความงาม (Beauty Salon)		
- **ส่วนบริการแต่งหน้า (Cosmetic and Make-up Shop)**		
- ส่วนต้อนรับและพักคอย (Reception and Waiting Area)	✓	✓
- ส่วนขายผลิตภัณฑ์เครื่องสำอาง (Cosmetic Shop)	✓	✓
- ส่วนบริการแต่งหน้า (Make-up Service)	✓	✓
- ส่วนสอนแต่งหน้า (Make-up Work Shop)	✓	✓
- **ร้านทำผม (Hair Salon)**		
- ส่วนต้อนรับและพักคอย (Reception and Waiting Area)	✓	✓

- ส่วนออกแบบจัดแต่งทรงผม ; ตัดผม ทำสีผม ดัดผมและยืดผม (Hair Design)	✓	✓
- ส่วนสระผม (Washing Area)	✓	✓
2.3 ส่วนดูแลเล็บมือเล็บเท้า		
- ส่วนต้อนรับและพักคอย (Reception and Waiting Area)	✓	✓
- ส่วนตกแต่งเล็บมือ (Nails Design Area)	✓	✓
- ส่วนดูแลเล็บมือเล็บเท้า (Manicure and Pedicure)	✓	✓
- ส่วนให้บริการเครื่องดื่ม (Refreshment Area)	✓	✓
3. ส่วนบริการ (Sevice)		
- KITCHEN	✓	
- LAUNDRY	✓	
- HOUSEKEEPING	✓	
- STORAGE	✓	
รวมพื้นที่โดยประมาณ		3090 ตร.ม

1.6 รายละเอียดที่ตั้งโครงการ

1.6.1 เหตุผลในการเลือกสถานที่ตั้งและอาคาร

1. ตั้งอยู่บนแหล่งที่มีที่มาประวัติศาสตร์ทางวัฒนธรรมและยังคงเห็นร่องรอยจากอดีตที่เชื่อมต่อจนถึงปัจจุบันทั้งในแง่ของตัวสถาปัตยกรรมที่มีความสวยงาม การซ้อนทับกันระหว่างความเก่าและใหม่ของหลากหลายแง่มุมมอง

2.ที่ตั้งโครงการอยู่ในย่านที่มีการเจริญเติบโตได้ดี มีพื้นที่ว่างค่อนกว้าง อยู่ใจกลางเมือง ย่านแหล่งท่องเที่ยว วัฒนธรรม ธุรกิจ สะดวกต่อการคมนาคม มองเห็นความหลากหลายในพื้นที่ มีทัศนียภาพที่สวยงาม ได้บรรยากาศของแม่น้ำเจ้าพระยา

3.ระบบสาธารณูปโภค ที่ตั้งของโครงการมีระบบสาธารณูปโภคที่เพียบพร้อม ทั้งระบบไฟฟ้า ประปา การคมนาคม โทรศัพท์ และปัจจัยขั้นพื้นฐานต่างๆ

4. มีพื้นที่เพียงพอที่จะสามารถขยายหรือเพิ่มอาคารเพื่อขยายกิจกรรมได้

5.ลักษณะของอาคารมีความใกล้เคียงกับ Health Land ในแต่ละสาขา ที่มีลักษณะเป็นอาคารที่ผสมผสานแบบยุโรปในสมัยรัชกาลที่5

- รูปแบบอาคารของ Health Land ในแต่ละสาขา

สขาสาธร

สาขาปิ่นเกล้า

สาขาเอกมัย

สาขาแจ้งวัฒนะ

สาขาอโศก

สาขาพระราม2

สาขาพัทยา

1.6.2 ลักษณะที่ตั้งโครงการ

ที่ตั้งโครงการ : วังเทเวศร์(วังพลตรีพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระจันทบุรีนฤนาท) บริเวณถนนผดุงกรุงเกษม ริมแม่น้ำเจ้าพระยา

พื้นที่ของโครงการ : โครงการมีพื้นที่ทั้งหมดประมาณ 3090 ตารางเมตร

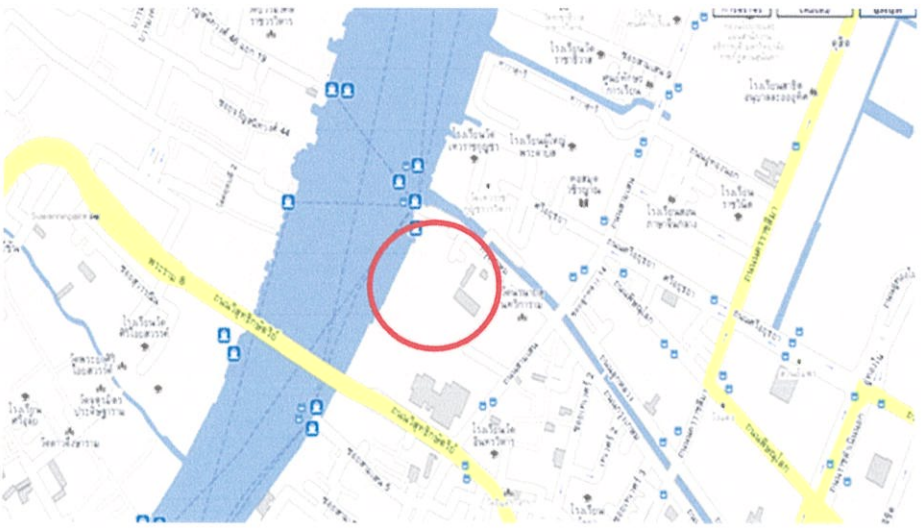

1.6.3 อาณาเขตติดต่อ

ทิศเหนือ ติดกับเขตพื้นที่วังเทวะเวสม์

ทิศใต้ ติดกับถนนเลียบคลองผดุงกรุงเกษม ซึ่งตลอดเส้นทางมีร้านต้นไม้อยู่มากมาย

ทิศตะวันออก ติดกับกรมตรวจบัญชีกลางสหกรณ์

ทิศตะวันตก ติดกับแม่น้ำเจ้าพระยา

แผนภาพแสดงพื้นที่โดยรอบอาคาร

1.6.4 การเดินทางเข้าถึงโครงการ

การเดินทางเข้าสู่โครงการ สามารถเข้าถึงโครงการได้ทั้งทางน้ำ และทางบก

ทางน้ำ : เดินทางโดยเรือโดยสารมาลงที่ท่าเรือเทเวศร์ ซึ่งโครงการอยู่ห่างจากท่าเรือเทเวศร์เป็นระยะ 30 เมตร ก็จะเข้าสู่ทางเข้าหลักของโครงการ

ทางบก : เดินทางมาตามถนนสามเสนพอถึงแยกเทเวศร์เข้าสู่ถนนผดุงกรุงเกษม เป็นระยะทาง 500 เมตร ก็จะถึงทางเข้าหลักของโครงการ

1.6.5 สภาพแวดล้อมของที่ตั้งโครงการ

สภาพแวดล้อมภายใน มีลักษณะร่มรื่น จึงเป็นที่ที่มีอากาศบริสุทธิ์สดชื่น ปราศจากมลภาวะจากท่อไอเสียรถยนต์และฝุ่นละออง เนื่องจากตั้งอยู่ในสุดของถนน อีกทั้งมีลักษณะทางมุมมองที่ดี จึงทำให้เกิดสุนทรียภาพและเกิดความสงบเมื่อได้เข้ามาอยู่ในโครงการ

ศูนย์ส่งเสริมความงามและสุขภาพ “Health Land” ตั้งอยู่ในบริเวณพื้นที่ของวังเทเวศร์เดิม ซึ่งปัจจุบันพื้นที่ส่วนนี้เป็นกรรมสิทธิ์ของเอกชน โดยประกอบด้วยอาคาร 3 อาคาร ซึ่งแต่ละอาคารมีความโดดเด่นทางด้านสถาปัตยกรรมที่แตกต่างกัน อันได้แก่ ตำหนักใหญ่ (วังกรมหมื่นจันทบุรีนฤนาถ) , ตำหนักน้ำ (เดิมเป็นห้องสมุด) , พื้นที่ร้านอาหาร IN LOVE BAR & RESTAURANT โดยมีสภาพแวดล้อมโดยรอบเป็น ตัวเชื่อมอาคารเข้าด้วยกัน

1.6.6 การวิเคราะห์อาคารและโครงสร้างอาคาร

อาคารตำหนักใหญ่

หันหน้าไปทางถนนผดุงกรุงเกษม ซึ่งเป็นบริเวณที่มีร้านค้าต้นไม้เป็นจำนวนมาก เป็นอาคาร 2 ชั้น ทรงสี่เหลี่ยม มีลักษณะทรงหลังคาเป็นทรงปั้นหยา โครงสร้างเป็นแบบผนังหนารับน้ำหนัก (WALL-BERRING) ฐานรากเป็นไม้ซุงขนาดใหญ่วางขัดกัน มีเฉลียงที่ยื่นออกนอกตัวอาคารทางด้านทิศตะวันออกและทิศใต้ การตกแต่งอาคารเป็นแบบโคโลเนียล มีการประดับตกแต่งอาคารด้วยลายปูนปั้น ไม้ฉลุลายและกระจกสี ทำให้เกิดแสงเงาและแสงสีที่ทำให้เกิดบรรยากาศที่ดี

จุดเด่นและปัญหาของอาคารตำหนักใหญ่ มีดังนี้

จุดเด่น	ปัญหา
- เป็นอาคารที่มีความโดดเด่นทางด้านสถาปัตยกรรม - เป็นจุดสนใจของผู้คนที่ผ่านไปมา - มีความเป็นไปได้ในการประยุกต์ตัวอาคารตามหลักการอนุรักษ์อาคารเพื่อให้เข้ากับประโยชน์ใช้สอยในปัจจุบัน - สภาพแวดล้อมโดยรอบ มีความร่มรื่น - มีที่ตั้งที่เหมาะสมที่สัมพันธ์กับสภาพภูมิศาสตร์	- การใช้พื้นที่โดยรอบตัวอาคาร ไม่เหมาะสม ทำให้อาคารดูด้อยค่า - การผุพังของส่วนประดับที่เป็นไม้ ตามกาลเวลา - มีปัญหาในเรื่องของน้ำที่รั่วซึมบริเวณฝ้าเพดาน ทำให้เกิดการกร่อนและสีลอก

จึงได้เสนอวิธีการประยุกต์การใช้งาน โดยยึดถือตามแนวทางการอนุรักษ์อาคาร เพื่อให้เข้ากับการใช้ประโยชน์ในปัจจุบัน ประกอบกับการให้ความรู้ในการใช้และบำรุงรักษาอาคารอย่างถูกวิธี

E S

W N

ทางเข้าหลักสู่อาคาร

ทางเข้าสู่อาคารชั้น 2

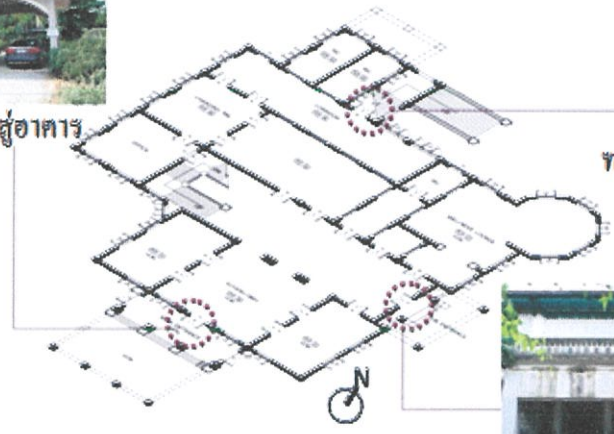

ทางเข้าด้านข้าง

ทางเชื่อมต่าหนักน้ำ

แผนภาพแสดงภายในอาคารชั้น1

มีการเสื่อมโทรมไปตามกาลเวลา เพราะไม่มีการดูแลที่ดี มีการรั่วซึมของน้ำบริเวณเพดาน

แผนภาพแสดงภายในอาคารชั้น2

โดยรวมยังคงมีสภาพดี ยกเว้นเพดานมีการผุกร่อนของฝ้าและสี

อาคารตำหนักน้ำ

เป็นอาคารไม้สักทองทั้งหลัง มีฐานเป็นคอนกรีต ยื่นลงไปตรงบริเวณของแม่น้ำเจ้าพระยา อาคารมีลักษณะเป็นทรงสี่เหลี่ยมรูปทรงเครื่องหมาย + มีหลังคาทรง HIP GABLE ไล่ระดับและมีหน้าต่างเล็กๆยื่นออกมาจากบริเวณส่วนหลังคา ตัวอาคารมีระเบียงไม้โดยรอบ ประกอบกับประตูไม้บานลูกฟักที่มีอยู่มาก ทำให้เป็นการดึงเอาแสงธรรมชาติเข้ามาใช้ในอาคารได้อย่างดี พื้นภายในมีการเล่นระดับ การตกแต่งใช้การตีผนังไม้เป็นจังหวะ เพื่อให้เกิดกรอบและใช้การฉลุและแกะสลักไม้ เพื่อให้เกิดลาย ทำให้อาคารดูโปร่งและรู้สึกเย็นสบาย

จุดเด่นและปัญหาของอาคารตำหนักใหญ่ มีดังนี้

จุดเด่น	ปัญหา
- เป็นที่สนใจของบุคคลที่สัญจรทางเรือที่ผ่านไปมา - เนื่องจากอาคารยื่นลงไปในบริเวณแม่น้ำทำให้รู้สึกเย็นสบาย - การเจาะช่องแสงของอาคารมีอยู่มาก เป็นการดึงเอาแสงธรรมชาติมาใช้กับอาคารได้ - ตั้งอยู่บริเวณที่มีมุมมองที่ดี สามารถมองเห็นวิวสะพานพระราม8 ได้อย่างชัดเจน	- มีการผุกร่อนของสี - เกิดปัญหาเชื้อราที่มาจากความชื้น - การผุพังและทรุดตัวของหลังคาในบางส่วน

แผนภาพแสดงลักษณะอาคาร

บทที่ 2

การศึกษาข้อมูลประกอบโครงการ

2.1 ศูนย์ความงามมาตรฐาน

ความงามของผู้หญิงมีมากกว่าภาพลักษณ์ที่เห็น “ความงาม’ คือ ความรู้สึกที่คุณสามารถสัมผัสได้จากผิวพรรณ จากการกระตุ้นความรู้สึกเป็นสิ่งสะท้อนและผสมผสานระหว่างร่างกาย จิตใจและความคิด ส่งผลต่อบุคลิกและความเชื่อมั่นในการทำกิจกรรมต่างๆ ดังนั้นการดูแลรักษาความงามให้สมบูรณ์เป็นสิ่งสำคัญ ทำให้เกิดศูนย์ความงามมาตรฐานขึ้นเพื่อนช่วยในการดูและและให้บริการที่มีมาตรฐาน เสริมสร้างความงามให้สมบูรณ์แบบ

สำหรับความงามมีความหมายมากกว่าภาพลักษณ์ แต่รวมถึงความงามที่เกิดจากภายในซึ่งสะท้อนความผสมผสานระหว่างร่างกาย จิตใจและความคิดที่ครอบคลุมความรู้สึก

ศูนย์ความงามมาตรฐานมีการเปิดกว้างเพื่อความรู้สึกสงบและผ่อนคลาย ให้กำเนิดความงามที่ลึกล้ำอาณาจักรแห่งความงามที่ไม่มีเพียงภาพลักษณ์แต่ต้องมีความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัวและมุ่งเน้นในการใส่ใจความรู้สึกของผู้เข้าใช้บริการ

ความงามที่เกิดขึ้นจากการใส่ใจ

ศูนย์ความงาม คือ สถานที่ที่มีเอกลักษณ์ในการให้ความเพลิดเพลินบันเทิงใจและเป็นส่วนตัว สามารถรับฟังและให้คำปรึกษาที่ดีโดยผู้เชี่ยวชาญของศูนย์ ซึ่งผู้เชี่ยวชาญจะได้รับการฝึกฝนมาเป็นอย่างดีนี้จะเลือกสรรผลิตภัณฑ์พร้อมให้คำแนะนำที่เหมาะสมแก่ผู้เข้าใช้บริการเพื่อให้เกิดผลลัพธ์ในด้านของความงามเป็นที่พึงพอใจของลูกค้าสูงสุด

ความงามที่เกิดจากความชำนาญ

สำหรับศูนย์ความงามมาตรฐาน การค้นคว้าและการเอาใจใส่ เข้าใจถึงความต้องการของลูกค้าผนวกกับนวัตกรรมและเทคโนโลยีอันทันสมัย ศูนย์จึงมีหน้าที่ในการเป็นผู้นำการผลิต ผลิตภัณฑ์ดูแลที่มีประสิทธิภาพ โดยเน้นผลิตภัณฑ์ที่เหมาะสมกับสภาพผิวที่แตกต่างกันไป โดยผลิตภัณฑ์ทุกชิ้นต้องผ่านการวิจัยโดยผู้เชี่ยวชาญ แพทย์ผิวหนัง แพทย์เฉพาะทาง แพทย์แผนโบราณ เป็นต้น เพื่อก่อให้เกิดผลิตภัณฑ์ที่ดีที่สุด รวมถึงการปรณนิบัติผิวที่สามารถเห็นผลได้ทันตา และผลการปรณนิบัติในแต่ละผลิตภัณฑ์สามารถให้ความรู้สึกผ่อนคลายทั้งร่างกายและจิตใจ

ความงามที่เกิดจากสุขภาพจิตที่สมบูรณ์

สถานที่ดูแลความงามชั้นสูง จะนำศาสตร์แห่งการปรณนิบัติผิวที่ทำให้ผู้ใช้บริการสามารถสัมผัสได้ถึงการบำรุงผิวที่ลึกล้ำ ได้รับการผ่อนคลายในห้องส่วนตัว และใช้แสงไฟที่นุ่มนวล เสียงเพลงที่เปิดคลอเบาๆ และท่วงท่าการนวดที่ชำนาญนุ่มนวล สร้างความผ่อนคลายให้แก่ร่างกายและจิตใจ

2.2 ความหมายและความสำคัญของสุขภาพ

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525 ได้ให้ความหมายของ "สุขภาพ" ไว้ว่า "ความสุขปราศจากโรค , ความสบาย" ก่อน พ.ศ. 2500 เราใช้คำ สุขภาพ กันน้อยมาก เพราะขณะนั้นเราใช้คำว่า "อนามัย" (อน+อามัย) ซึ่งหมายถึง "ความไม่มีโรค" ซึ่งเมื่อเปรียบกันแล้วจะเห็นว่า คำว่า "สุขภาพ" มีความหมายกว้างและสมบูรณ์กว่า "อนามัย" เพราะสุขภาพเน้นสุขภาวะคือ ภาวะที่ทำให้เกิดความสุขปราศจากโรคซึ่งเกี่ยวข้องกับหลายๆปัจจัย และมีความหมายในเชิงบวก ส่วนอนามัยนั้นเน้นที่โรค ซึ่งเป็นความทุกข์ มีความหมายเชิงลบ

สำหรับองค์การอนามัยโลก (WHO : World Health Organization) ได้ให้ความหมายของสุขภาพไว้ในธรรมนูญขององค์การอนามัยโลกเมื่อปี ค.ศ.1948 ไว้ดังนี้ "สุขภาพ หมายถึง สภาวะแห่งความสมบูรณ์ของร่างกายและจิตใจ รวมถึงการดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างเป็นปกติสุขและมิได้หมายความเฉพาะเพียงแต่การปราศจากโรคและทุพพลภาพเท่านั้น" ต่อมาในที่ประชุมสมัชชาองค์การอนามัยโลก เมื่อเดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2541 ได้มีมติให้เพิ่มคำว่า "Spiritual well-being" หรือ สุขภาวะทางจิตวิญญาณเข้าไป ในคำจำกัดความของสุขภาพเพิ่มเติม ดังนั้น เมื่อกล่าวถึงสุขภาพในปัจจุบันจะต้องครอบคลุมสิ่งสำคัญ 4 ประการ คือ

1. ภาวะทั่วไปของร่างกายและจิตใจจะต้องแข็งแรงสมบูรณ์

2. มีสุขภาวะทางจิตวิญญาณ

3. จะต้องปราศจากโรคหรือความทุพพลภาพ

4. จะต้องเป็นผู้ที่สามารถดำรงตนและปฏิบัติภารกิจต่างๆ ในสังคมได้เป็นปกติสุข

องค์ประกอบสำคัญที่มีอิทธิพลต่อสุขภาพ

สิ่งที่มีอิทธิพลต่อสุขภาพของคนเรานั้นมีมากมายหลายสาเหตุ แต่ในที่นี้จะแบ่งออกเป็น 3 องค์ประกอบที่สำคัญๆ ดังนี้

1. องค์ประกอบด้านตัวบุคคล

- ลักษณะทางพันธุกรรม (Genetic Makeup)
- เชื้อชาติ (Race)

- เพศ (Sex)
- อายุและระดับพัฒนาการ (Age and Development Level)
- ปัจจัยทางสรีรวิทยา (Physiological Factors)
- ปัจจัยทางด้านจิตใจ (Poychological Factors)
- ความรู้ ความเชื่อ ค่านิยม และทัศนคติ
- พฤติกรรมอนามัย (Health Behavior) หรือ สุขปฏิบัติ (Health Practice)

2. องค์ประกอบด้านสิ่งแวดล้อม (Environment Factors)

สิ่งแวดล้อมอาจแบ่งออกได้เป็น 4 ด้านใหญ่ คือ

- สิ่งแวดล้อมทางกายภาพ (Physical Environment)
- สิ่งแวดล้อมทางชีวภาพ (Biological Environment)
- สิ่งแวดล้อมทางเคมี (Chemical Environment)
- สิ่งแวดล้อมทางเศรษฐกิจและสังคม (Social-Economic Environment)

3. องค์ประกอบทางด้านระบบการจัดการสาธารณสุขและการบริการสุขภาพ (Health Service System Factors)

หมายถึง การบริหารจัดการทรัพยากรต่างๆ ที่มีอยู่ของรัฐในการที่จะตอบสนองต่อการส่งเสริมให้บุคคลที่อาศัยอยู่ในชุมชนนั้นๆหรือประเทศนั้นๆมีสุขภาพที่ดีและเท่าเทียมกัน ส่งเสริมให้ทุกคนมีสิทธิเท่าเทียมกันในการเข้าถึงระบบการบริการทางการแพทย์

2.3 การบริหารสปา

ความเป็นมาของสปา

SPA มีรากศัพท์จากภาษาละตินว่า “Sanus Per Acqua” ซึ่งหมายถึงการดูแลสุขภาพด้วยการบำบัดด้วยน้ำ เช่น การอาบน้ำ ซาวน่า หรือการนวด วิธีการเช่นนี้มีมาตั้งแต่สมัยโรม ที่คนในสังคมชั้นสูงจะนิยมอาบน้ำที่โรงอาบน้ำสาธารณะ (THERME) โดยใช้เวลาที่นั่นพักผ่อนและเป็นที่สนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเรื่องการเมือง จากนั้นในช่วง PURITISM ความนิยมดั้งเดิมนี้ได้หายไป จนกระทั่งมาถึงต้นทศวรรษที่ 19 ได้กลับมาเฟื่องฟูอีกครั้ง เมื่อเมืองเลื่องชื่อว่า SPA ในเบลเยี่ยมได้ใช้ที่ชื่อนี้ในการผลิตน้ำแร่บรรจุขวดขาย

ในยุโรป คำว่า “SPA” ได้มีการใช้กันทั่วไปและมีความหมายชัดเจน ซึ่งหมายถึง แหล่งบำบัดและฟื้นฟูสุขภาพเฉพาะด้าน ในบางเมืองจะนำเอาคำนี้ขึ้นขั้นต้นชื่อเมือง เพื่อเป็นการแสดงว่าเมืองนั้นๆมี SPA ที่เป็นที่ยอมรับของคนทั่วไป ในเรื่องของคุณภาพว่าด้วยการบริการ เครื่องมืออุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวก บุคลากรผู้เชี่ยวชาญด้านการแพทย์ โภชนาการ ยา และผลิตภัณฑ์การบำบัด และมีที่พักสำหรับลูกค้า (SPA HOUSE) ท่ามกลางบรรยากาศสวนขนาดใหญ่ เมืองที่ได้รับการขึ้นต้น SPA นี้ส่วนมากจะเป็นเมืองที่มีภูมิประเทศสวยงาม มีพื้นที่ติดทะเล มีอากาศที่ดีและมีน้ำที่สะอาด เป็นประโยชน์ต่อสุขภาพ คนทั่วไปที่มาที่นี่มาเพื่อฟื้นฟูสุขภาพจากการป่วยไข้หรือหลังจากการผ่าตัด โดยคนกลุ่มนี้จะมาสปาเป็นประจำอย่างน้อยทุกๆ 2 ปี

แหล่งทรัพยากรธรรมชาติ ซึ่งกลายเป็นแหล่งท่องเที่ยวเพื่อสุขภาพที่ได้รับความนิยมอย่างแพร่หลายเริ่มตั้งแต่คริสต์ศตวรรษที่ 17 แหล่งน้ำแร่ (MINERAL WATER) ที่อาจพบในรูปของน้ำพุร้อนหรือบ่อน้ำร้อน เนื่องจากเชื่อว่า น้ำแร่ชนิดต่างๆมีคุณค่าทางการบำบัดรักษา จากการดื่มหรืออาบ โดยรู้จักกันโดยทั่วไปในนามของ “สปา” (SPA) ซึ่งได้มาจากชื่อหมู่บ้านเล็กๆแห่งหนึ่งในประเทศเบลเยี่ยม ซึ่งถือว่าเป็นสถานบริการบำบัดรักษาด้วยน้ำแร่แห่งแรก แห่งหนึ่งของโลกและการบำบัดด้วยน้ำแร่นี้เอง ได้กลับกลายเป็น “สิ่งจำเป็นทางสังคม” สำหรับชาวยุโรปไปใน ค.ศ. 1750

แหล่งท่องเที่ยวเพื่อสุขภาพ ที่ให้บริการน้ำแร่เพื่อการบำบัดรักษา (SPA) ได้รับการพัฒนาต่อไปจากความต้องการหลากหลายของนักท่องเที่ยว โดยได้มีการเพิ่มสิ่งอำนวยความสะดวกด้านต่างๆ เช่น ด้านการบันเทิง การพักผ่อนหย่อนใจ ฯลฯ จนกลายเป็นโรงแรมแหล่งท่องเที่ยว (RESORT HOTEL) ไปในช่วง ค.ศ. ที่ 18 และ 19 Baden ในประเทศเยอรมัน Alic Spring ในออสเตรเลียและบ่อน้ำอื่นๆได้กลายเป็นสถานที่ท่องเที่ยวเพื่อสุขภาพถึงกว่า 1900 แห่ง และในจำนวน 750 แห่ง อยู่ในยุโรปและอาณาบริเวณใกล้เคียง ในสหรัฐอเมริกาแหล่งท่องเที่ยวเพื่อสุขภาพที่มีชื่อเสียงได้แก่ White Sulphur Spings, French Lick Springs และ Saratoge Springs ได้พัฒนาขึ้นมาเพื่อบริการนักท่องเที่ยวจากพื้นฐานความเชื่อที่ว่า การได้ดื่ม หรืออาบน้ำแร่ มีประโยชน์ด้านการแพทย์

คำจำกัดความของสปา

ทุกวันนี้คำว่า SPA ถูกใช้ในหลายๆความหมายด้วยกัน แต่ก็จะเกี่ยวกับเรื่องของสุขภาพและความงาม การมีสุขภาพสมบูรณ์แข็งแรง (WELLNESS) เป็นแนวคิดสำคัญของ SPA ความมีสุขภาพสมบูรณ์ในที่นี้หมายถึง การมีสมดุลของกาย จิต และวิญญาณ ทั้งสามเป็นส่วนหนึ่งเดียวกันกับร่างกาย การมีสมดุลนี้เป็นการสร้างพลังงานในร่างกายที่จะช่วยให้มนุษย์มีสุขภาพดี ซึ่งเป็นเป้าหมายหลักของ SPA รวมทั้งเรื่องการบริการสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ และความเป็นส่วนตัวให้แก่ลูกค้า

จุดประสงค์

เพื่อสร้างความสงบ การพักผ่อน การควบคุมร่างกายและจิตใจที่สมดุล จากที่ปัจจุบันเราอาศัยอยู่ในช่วงของการเปลี่ยนแปลงที่ซับซ้อน ไร้ระเบียบ การเจริญเติบโต เกิดสิ่งใหม่ๆอย่างรวดเร็ว เป็นนวัตกรรมที่ไร้ขอบเขต พลังแห่งจิตเป็นวัตถุดิบที่จะพาให้ผ่านช่วงของการเปลี่ยนแปลงในอนาคตนี้ได้

ประเภทของสปา

SPA มักพบในส่วนหนึ่งของโรงแรม รีสอร์ต สปอร์ตคลับ การแยกทำสปาออกมาโดยเฉพาะก็มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ ในปัจจุบัน สปา แบ่งประเภทต่างๆได้ดังนี้

- Day Spa เป็นคลินิก สถานเสริมความงามที่มีระยะเวลาเข้าคอร์สสั้นๆ
- Hotel หรือ Resort Spa จะตั้งเป็นส่วนหนึ่งของโรงแรม รีสอร์ท โดยมีกลุ่มลูกค้า คือ กรุ๊ปทัวร์
- Destination Spa ที่ๆออกแบบสปาโดยเฉพาะ

แนวคิดของสปา

แต่ละประเภทจะแตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับประเภทของสปา แต่สิ่งที่ทุกประเภทต้องมีเป็นพื้นฐาน คือ เรื่องอำนวยความสะดวก สภาพแวดล้อม ธรรมชาติ วัฒนธรรม กลุ่มลูกค้า และอุปกรณ์เครื่องมือ จากนั้นจึงเป็นเรื่องของการสร้างลักษณะเฉพาะตัวของแต่ละสปา

นอกจากนี้ผลการวิจัยของ HEALTH FITNESS DYNAMIC INC หรือ HFD พบว่าเนื่องจากผลของสิ่งแวดล้อมที่มีการเปลี่ยนแปลงในทางลบ ทำให้เกิดความเครียดในการดำรงชีวิต จึงต้องการสถานที่เพื่อเพิ่มความมีชีวิตชีวา และช่วยลดความเครียด โดยการใช้ธรรมชาติ อาหาร และน้ำ ตลอดจนความสะดวกสบายในสปา และได้มีการแบ่งสปาออกเป็นประเภทต่างๆ ดังนี้

1. THE DESTINATION SPA

คือ สถานที่พักผ่อนที่คงรักษาสภาพแวดล้อมธรรมชาติเอาไว้ และมีกิจกรรมอันประกอบไปด้วยการออกกำลังกาย การรับประทานอาหารเพื่อสุขภาพ การบริการทางสุขภาพ เช่น การนวด การดูแลถนอมผิวหน้าและกาย

2. THE AMINITY SPA

คือ สถานที่พักผ่อนที่มีการแต่งเติมธรรมชาติ เสริมกิจกรรมและบริการอื่นๆ เหมาะสำหรับกลุ่มบุคคลที่ต้องการพักผ่อนและคลายเครียด ในบรรยากาศที่สวยงาม และมีความสะดวกสบายจากการดูแลและการบริการ

3. THE DAY SPA

โดยทั่วไปจะเน้นเกี่ยวกับความงาม และการดูแลผิวพรรณ ซึ่งอาจพบสปาแบบนี้ บริเวณห้างสรรพสินค้า หรือแยกต่างหาก

4. CLUB SPA

คือ สถานที่บริการด้านความงาม การออกกำลังกาย การดูแลร่างกายและผิวพรรณให้กับบุคคลเฉพาะที่เป็นสมาชิก เช่น HEALTH CLUB และ HOSPITAL WELLNESS CUNTER

5. RESIDENTAL SPA

คือ สปาสำหรับกลุ่มผู้อาศัยในบริเวณ หรือสังคมเดียวกัน เช่น เจ้าของบ้านในละแวกเดียวกัน เข้ามาใช้บริการเพื่อคลายเครียด และการพักผ่อนร่วมกัน

องค์ประกอบของสปาเพื่อสุขภาพและความงาม

"The International Spa Association" (ISPA) ได้ให้คำนิยามของ "องค์ประกอบของสปาเพื่อสุขภาพและความงาม" ควรประกอบไปด้วยปัจจัยสำคัญ 10 ประการ ได้แก่

1. น้ำ (Water) สามารถนำไปใช้ได้หลายรูปแบบทั้งภายในและภายนอกสปา โดยนำมาเป็นส่วนประกอบในการบริการและการตกแต่งสถานที่

2. การบำรุง (Nourishment) เช่น อาหารสุขภาพ เครื่องดื่มสมุนไพร

3. การเคลื่อนไหวและการออกกำลังกาย (Movement , Exercise & Fitness) การเคลื่อนไหวในท่าทางที่ก่อให้เกิดประโยชน์ต่างๆกัน สร้างความกระปรี้กระเปร่า เพิ่มพลังงาน เช่น การออกกำลังกายแบบต่างๆ การผ่อนคลายกล้ามเนื้อ

4. การนวด (Touch and Massage) ซึ่งถือได้ว่าเป็นองค์ประกอบหนึ่งที่สำคัญ การนวดการสัมผัสที่สื่อสารความรู้สึกต่างๆ ให้ความรู้สึกที่อบอุ่นผ่อนคลาย และบำบัดอาการปวดเมื่อย

5. การบำบัดร่างกาย จิตใจ และจิตวิญญาณ (Body , Mind & Spirit) กิจกรรมสุขภาพที่บูรณาการระหว่างความสัมพันธ์ที่สอดคล้องกันระหว่างกาย ความคิด จิตใจและจิตวิญญาณกับสภาพแวดล้อม

6. ศาสตร์ด้านความงาม (Aesthetics) การบำรุงรักษาความงามกับกระบวนการที่ใช้ผลิตภัณฑ์พืชพรรณธรรมชาติ สมุนไพรต่างๆที่มีผลกับร่างกายมนุษย์

7. สถานที่ตั้ง (Environment) ประกอบไปด้วยสภาพแวดล้อมที่ดี สภาพภูมิอากาศที่เหมาะสม การออกแบบตกแต่งรูปแบบบรรยากาศดี ให้ความรู้สึกผ่อนคลาย

8. การแสดงออกถึงศิลปวัฒนธรรม (Art, Culture & Social) เป็นทั้งศาสตร์และศิลป์ท่สร้างความสุนทรีย์และประทับใจในเวลาที่ได้พักผ่อน และมีสังคมที่ดีกับมิตรสหาย

9. เวลา และจังหวะของชีวิต (Time , Space , Rhythms) ตระหนักถึงการใช้เวลาและจังหวะชีวิตที่ได้ดูแลสุขภาพให้แก่ตนเอง มีเวลาปรับเปลี่ยนพฤติกรรมที่ดีต่อสุขภาพโดยสอดคล้องกับวงจรธรรมชาติ

10. ระบบการบริหารจัดการที่ดี (Management and Operation System) มีการบริหารงานอย่างเป็นระบบ

"สปาเพื่อสุขภาพ" คือ การประกอบกิจการที่ให้การดูแลและเสริมสร้างสุขภาพ โดยประกอบไปด้วยบริการหลัก และบริการเสริมประเภทต่างๆ บริการหลักประกอบไปด้วย การนวดเพื่อสุขภาพและการใช้น้ำเพื่อสุขภาพ บริการเสริม คือ กิจกรรมต่างๆที่ควรจัดให้มีอยู่ในเมนูเพื่อเป็นการดึงดูดให้ลูกค้าสนใจให้มาใช้บริการบ่อยขึ้นและมีความหลากหลายในสปามากขึ้น ตัวอย่างของกิจกรรมต่างๆ เช่น การออกกำลังกาย , การทำสมาธิและโยคะ , การอบเพื่อสุขภาพ , การแพทย์ทางเลือก และโภชนบำบัดและการควบคุมอาหาร

การให้บริการสปา

เส้นทางนำมาซึ่งความสุขจากสปามีให้เลือกหลากหลายวิธีด้วยกัน ขึ้นอยู่กับว่าสปาไหนจะเลือกใช้อะไร ซึ่งพอจะแบ่งออกเป็นกลุ่มต่างๆได้ ดังนี้

1. การนวด (Massage) จัดเป็นทรีตเม้นท์ประจำสปาทุกแห่ง เพราะเป็นภูมิปัญญาดั้งเดิมของแต่ละชาติ อย่างการนวดไทย ซึ่งมีชื่อเสียงระดับโลก เพราะมีความนุ่มนวลเพื่อผ่อนคลาย มีทั้งความหนาแน่นเพื่อการรักษา และยังมีการประคบด้วยสมุนไพรไทย ปัจจุบันมีการนวดแผนไทยมาประยุกต์เข้ากับความรู้เรื่องธาตุเจ้าเรือนทั้ง 4 ของร่างกาย จะได้ใช้สมุนไพรและน้ำมันหอมระเหยที่เหมาะกับคนนั้น นอกจากนี้ยังมีการนวดเพื่อผ่อนคลายรักษาเฉพาะจุด เช่น การนวดเท้า นวดไหล่ นวดหน้า นวดไขสันหลังเพื่อกระตุ้นประสาท รวมไปถึงการนวดของชนชาติอื่น อาทิ Swedish Massage ซึ่งเป็นการเคล้าคลึง ลูบไล้ ไล่ไปตามกล้ามเนื้อต่างๆเพื่อผ่อนคลาย

2. สุคนธบำบัด (Aroma Therapy) เป็นวิธีบำบัดด้วยกลิ่น โดยใช้น้ำมันหอมระเหยสกัดจากพืชสมุนไพร

3. วารีบำบัด (Hydro Therapy) มีรูปแบบแตกต่างกันไป ตั้งแต่การแช่ตัว อบตัว ห่อตัว การประคบ การสูดดม หรือใช้น้ำร้อนจัดสลับน้ำเย็นจัด การฉีดน้ำ การรดน้ำ ว่ายน้ำ

4. โภชนบำบัด (Nutrition Therapy) เน้นการกินสารอาหารตามธรรมชาติ หลีกเลี่ยงอาหารแห้ง อาหารปรุงแต่ง หรือปนเปื้อนสารเคมี และสารอาหารดัดแปลง

5. Exercis Breathing Therapy เป็นวิธีบำบัดที่พบมากในสปายุคพัฒนา ซึ่งมีการออกกำลังกายหลากหลายรูปแบบด้วยกัน ทั้งแบบแอโรบิกและยืดเส้นยืดสาย เช่น โยคะ ไทเก็ก ชี่กง ฯลฯ แต่ต้องมีครูฝึกคอยให้คำแนะนำที่ถูกต้อง

6. การฝึกจิต (Autogenic Training) และ การฝึกสมาธิ (Meditation) Autogenic Training เป็นการฝึกจิตให้ลงไปถึงระดับจิตใต้สำนึก เพื่อแก้ไขพฤติกรรม เพื่อการผ่อนคลายและเพื่อความสุข ความสำเร็จใน

ชีวิตประจำวัน Meditationเป็นการฝึกรวมอารมณ์ให้หยุดนิ่งเป็นจุดเดียว ฝึกการปล่อยวางความคิด นำไปสู่การผ่อนคลายสูงสุด ก่อให้เกิดพลังบำบัดมหาศาล สามารถลดอัตราการเต้าหัวใจ ลดความดัน ลดความเครียด ตลอดจนช่วยหยุดการเจริญเติบโตของเซลล์มะเร็ง ฯลฯ

7. ดนตรีบำบัด (Music Therapy) เน้นการเปิดเพลงที่ฟังแล้วรู้สึกผ่อนคลาย เพลงคลาสสิค ไลท์มิวสิค เพลงไทยเดิม เพลงกลุ่มนี้จะช่วยสร้างจินตภาพเพื่อการผ่อนคลาย ฟื้นฟูและบำบัดรักษาโรค เพราะฟังแล้วทำให้เกิดสมาธิ เป็นการยกระดับจิตใจให้สูงขึ้น

8. Colour-Light-Sloar Therapy เป็นวิธีบำบัดที่อาศัยแสงสี คลื่นแสง เช่น พลังอาร่า (aura) เป็นหลักในการวินิจฉัยและฟื้นฟูสุขภาพ ใช้วิเคราะห์พฤติกรรมเพื่อแก้ไขปรับปรุงตนเอง หรือการอาบแสงตะวัน (Solar Therapy) ของชาวอินเดีย

9. Crystal Therapy หรือ Rock Therapy คือ การใช้พลังของหินหรือธาตุบริสุทธิ์จากธรรมชาติเพื่อการผ่อนคลาย ฟื้นฟู และบำบัด โดยการวิเคราะห์จากธาตุและพฤติกรรมของแต่ละคน แล้วนำมาวางตามร่างกาย ทำเป็นเครื่องประดับสวมใส่ นำมาวางไว้ในห้อง วางไว้ใกล้ตัว ซึ่งวิธีการนี้ยังต้องการการศึกษาค้นคว้าอย่างเป็นรูปธรรมต่อไป

10. Hobby Therapy เป็นการรวมเอากิจกรรมต่างๆ เพื่อการผ่อนคลายมาทำให้เกิดการพักผ่อนอย่างเต็มที่ เช่น การวาดภาพ ระบายสีบนปูนปั้น บนเซรามิก การเย็บปักถักร้อย การเล่านิทานฟังนิทาน อ่านหนังสือเพื่อทำให้ผ่อนคลาย

11.Herbal Therapy เป็นการใช้สมุนไพรที่ให้กลิ่นหอมมาเป็นอาหารหรืออาหารเสริม ใช้บำรุงผิวพรรณ อาทิ การอบไอน้ำ การแช่ตัว

การนวด (Massage)

การนวดเพื่อการบำบัดหรือช่วยให้ร่างกายผ่อนคลายนั้นมีศาสตร์ที่หลากหลาย ได้แก่ การนวดแผนไทย การนวดแบบสวีดิช การนวดอโรมา นวดกดจุดสะท้อนฝ่าเท้า การนวดอายุรเวท และการนวดประคบสมุนไพร ในที่นี้จะระบุรายละเอียดเกี่ยวกับศาสตร์การนวดแผนไทย การนวดอโรมา การนวดอายุรเวท นวดกดจุดสะท้อนฝ่าเท้า และการนวดประคบสมุนไพร ซึ่งอยู่ในโปรแกรมของส่วนสปาของศูนย์ส่งเสริมสุขภาพและความงาม Health Land

1. การนวดแผนไทย (Thai Massage)

นวดแผนไทยหรือนวดแผนโบราณ ได้รับการสืบทอดกันมาอย่างยาวนานไม่น้อยกว่า 2,500 ปี เป็นการปฏิบัติตามแนวคิดของพระพุทธเมตตา หรือความรัก ความเมตตา การนวดแผนไทยเป็นวิธีการบำบัดที่ให้ความสำคัญของจิตใจ การเชื่อมโยงของร่างกาย และความชำนาญในการบำบัด ซึ่งเป็นเครื่องมือในการรักษาความผิดปกติทางอารมณ์และจิตใจ การนวดแผนไทยอยู่บนพื้นฐานหลักของเส้นต่างๆ ที่ทำงานภายในร่างกาย

ซึ่งเรานั้นมองไม่เห็น โดยเน้นเส้นประธานทั้ง 10 เส้น การนวดจะเป็นการคลายเส้นที่อุดตันเพื่อให้เกิดการไหลเวียนของพลังงานทั่วร่างกาย ลูกค้าจะต้องนอนอยู่บนฟูกและห่มด้วยผ้า

การบำบัดใช้วิธีการกดโดยใช้นิ้วหัวแม่มือ ปลายนิ้วมือ มือ เท้า แขน และขา กดโดยใช้น้ำหนักตัวของผู้นวดกดไปยังพื้นที่กว้างๆของร่างกาย เช่น หลังและสะโพก แรงกดรวมกับยืดกระดูกสันหลังและข้อต่อออกจากร่างกาย ทำให้รู้สึกผ่อนคลายและบรรเทาอาการตึงเครียดได้ ผู้บำบัดนั่งคุกเข่าหรือนั่งบนพื้นข้างลูกค้าซึ่งจะนวดตั้งแต่เท้าถึงหัวไหล่ และคอให้ทั่วใบหน้าและบนหนังศีรษะ นวดแผนไทยจะช่วยให้ผ่อนคลายได้มาก อย่างไรก็ตาม หากมันยากที่จะทำให้เกิดความผ่อนคลายและพักผ่อน ก็จะต้องมีการนวดในขั้นสูง ซึ่งมันมีการฝึกอบรมการรักษาโรคเช่นกัน

2. การนวดบำบัดอโรม่า (Aromatherapy)

การนวดน้ำมันอโรม่าไม่ได้เป็นเพียงการนวดน้ำมันโดยใช้น้ำมันหอมระเหยเพียงอย่างเดียว แต่ในความเป็นจริงซับซ้อนมากกว่านั้น โดยนักบำบัดจะทำการพิจารณาก่อนการรักษาเพื่อประเมินสุขภาพโดยทั่วไปของลูกค้า อาหารและการออกกำลังกายก่อนที่จะผสมน้ำมัน

การผสมน้ำมันอาจแตกต่างกันเพื่อกระตุ้นให้เกิดการผ่อนคลาย การนวดส่วนใหญ่จะใช้เวลานาน ต้องมีความอ่อนโยน และการนวดน้ำมันเพื่อให้มีอารมณ์สงบ ลดความเครียดโดยเน้นการระบายน้ำเหลือง อัตราการดูดซึมของน้ำมันจะเพิ่มขึ้นระหว่างการนวด ซึ่งน้ำมันระเหยนั้นสกัดมาจากส่วนต่างๆของพืช เช่น กลีบ ใบ ราก และต้น มีองค์ประกอบของโมเลกุลที่ละลายได้ง่ายในแอลกฮอล์ อิมัลซิไฟเออร์และไขมัน ในระหว่างการนวดน้ำมันซึมผ่านผิวหนังเข้าสู่กระแสเลือด โดยจะใช้วิธีนี้ในการลดความเครียดซึ่งจะส่งผลให้คุณภาพชีวิตดีขึ้น

3. การนวดอายุรเวท (Ayurvedic Massage)

การนวดอายุรเวทมีอายุเก่าแก่สืบทอดมาจากประเทศอินเดียกว่า 5,000 ปี เป็นการบำบัดรักษาที่งทางร่างกายและจิตใจ คำว่า Ayur เป็นคำสันสกฤต หมายถึง ชีวิต และ Veda หมายถึง ศาสตร์ หรือ ปัญญา ตามหลักทฤษฎีทางอายุรเวท ศาสตร์แห่งอินเดียระบุว่า การทำงานและของกายและจิตของมนุษย์จะถูกควบคุมโดยพลังงานพื้นฐาน 3 ส่วน เรียกว่า “ไตรโทษะ” หรือ “ตรีโทษ” (Tri Dosha) ได้แก่ วาตะ (Vata) ปิตตะ (Pitta) และ กผะ (Kapha) พลังเหล่านี้มาจากธาตุสำคัญ 5 ชนิด ได้แก่ ธาตุดิน ธาตุน้ำ ธาตุลม ธาตุไฟ และอากาศธาตุ ที่รวมกันเป็นจักรวาล ซึ่งก็คือส่วนประกอบของกายและจิตของเรานั่นเอง และตรีโทษทั้ง 3 นี้มีบทบาทและหน้าที่เช่นเดียวกับธาตุทั้ง 5

การอบเพื่อสุขภาพ

การอบเพื่อสุขภาพ แบ่งออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่ การอบซาวน่า และการอบไอน้ำ

1. การอบซาวน่า

ห้องซาวน่าจะมีลักษณะเหมือนกระท่อมที่ทำด้วยไม้สนเป็นท่อนๆ หรือเป็นแผลงที่ซ้อนกันโดยมีเส้นใยแก้วใช้เป็นตัวฉนวน เพื่อป้องกันความร้อนไม่ให้ออกไปนอกห้อง และช่วยรักษาอากาศร้อนในห้องให้แห้งอยู่ตลอดเวลา ภายในห้องจะมีชั้นต่างระดับที่ทำด้วยไม้สนสำหรับนั่งพักขณะอยู่ในห้องซาวน่า จะให้ความร้อนแบบแห้ง โดยไม้สนจะช่วยดูดจีบความหนาแน่นที่เกิดจากความร้อนในห้องซาวน่า ในห้องซาวน่าจะมีถังใส่น้ำไว้เพื่อใช้ราดก้อนหินที่อยู่บนเตา ซึ่งทำให้เกิดเป็นไอน้ำ อุณหภูมิของซาวน่าจะอยู่ระหว่าง 50-80 องศาเซลเซียส

2. การอบไอน้ำ

การอบไอน้ำจะให้ความร้อนแบบเปียก อุณหภูมิสูงสุดของทรีตเม้นท์อบไอน้ำ คือ 45 องศาเซลเซียส ความชื้นสัมพัทธ์มีค่าประมาณ 92-97 % การอบไอน้ำแบ่งได้ 2 แบ่ง คือ

1. แบบตู้อบไอน้ำ (Steam Cabinets) เป็นลักษณะของตู้อบไอน้ำที่ออกแบบมาให้ลูกค้าเข้าไปนั่งได้เพียงคนเดียวและโผล่ส่วนของศีรษะออกมาข้างนอก

2. แบบห้องอบไอน้ำ (Steam Room) ห้องอบไอน้ำที่เหมาะสำหรับการให้บริการลูกค้าหลายๆคนในเวลาเดียวกัน ทรีตเม้นท์ที่ได้รับความนิยมมาก ระยะเวลาในการที่ห้องอบไอน้ำจะร้อนจนได้ที่ขึ้นอยู่กับขนาดของห้อง มีทั้งขนาดเล็กสำหรับลูกค้าคนเดียว ไปจนถึงขนาดใหญ่ที่บรรจุลูกค้าได้มากกว่า 10 คน

3. การอบตัวสมุนไพรไทย (Herbal Stream)

การอบตัว ขัดตัว ด้วยสมุนไพร ช่วยขจัดของเสีย เพิ่มการไหลเวียนของโลหิต การอบตัวเป็นวิธีรักษาแบบแผนโบราณอย่างหนึ่งซึ่งมีมานานแล้ว นอกเหนือไปจากการกิน ทา ประคบ รม นัด โกรก หรืออาบน้ำสมุนไพร การจะใช้สมุนไพรเพื่อรักษาโรค หรืออาการด้วยวิธีใดย่อมขึ้นอยู่กับความมุ่งหมายและความเร่งด่วน การใช้กระโจมอบตัว ในการอบสมุนไพร มีหลักการคือ ต้มสมุนไพรกับน้ำจนเดือด ไอน้ำจะพาตัวยาซึ่งเป็นพวกน้ำมันหอมระเหย (Volatile) ออกมาอบตัวผู้ที่อยู่ในห้องอบตัวหือกระโจมอบตัว ยากับไอน้ำจะถูกตัวและถูกหายใจเข้าไปด้วย จึงมีผลต่อร่างกายอย่างยิ่งโดยเฉพาะที่ผิวหนัง และจากการหายใจเอาตัวยาเข้าไป ซึ่งเป็นผลจากความร้อนจากไอน้ำ และผลจากตัวยาคือ น้ำมันหอมระเหย ไอน้ำ ทำให้อุณหภูมิของร่างกายสูงขึ้น การไหลเวียนเลือดดีขึ้น เหงื่อมากขึ้น เพราะรูขุมขนเปิดมากกว่าปกติ เมื่อไอน้ำเข้าไปในระบบทางเดินหายใจ จะทำให้เกิดความชุ่มชื่น ในกรณีที่มีเสมหะจะช่วยให้เสมหะถูกขับออกได้โดยสะดวก

น้ำมันหอมระเหย ช่วยให้จมูกโล่ง ศีรษะโปร่งเบาสบาย น้ำมันหอมระเหยบางชนิดมีฤทธิ์ระงับเชื้อด้วย สมุนไพรที่นิยมใช้ ได้แก่ ขิง ข่า ตะไคร้ ใบกระเพรา ขมิ้น หัวหอม ฯลฯ ซึ่งเป็นพืชสวนครัวหาได้ง่าย ราคาไม่แพง การอบด้วยสมุนไพรเหล่านี้จะให้น้ำมันหอมระเหยซึ่งจะถูกพาไปกับไอน้ำดังกล่าว นอกจากนี้ยังมีการใช้ผักบุ้งด้วย สำหรับผักบุ้งเหมาะสำหรับเวลาเริ่มเป็นหวัด คือ รู้สึกเมื่อยขบ ครั่นเนื้อ ครั่นตัว เมื่อใช้อบตัว พอเหงื่อออกอาการหวัดจะทุเลา บางคราวก็หายไปเลย นอกจากนี้ยังทำให้เบาศีรษะ เบาตัว และตาสว่าง

อุปกรณ์ที่ใช้ในการอบสมุนไพร ได้แก่ กระโจมอบตัว ม้านั่งตัวเล็ก เตาไฟฟ้าหรือเตาแก๊ส หม้อดินหรือหม้ออลูมิเนียม ไม้พายเอาไว้กวนสมุนไพรขณะต้ม กระโจมผ้าหรือกระโจมพลาสติก ถ้าไม่มีห้องขนาดเล็กที่มีช่องลม การใช้กระโจมอบตัวแทนจะดีกว่ามาก ถ้าจะอบเพียงศีรษะให้ใช้ผ้าหนาๆ หรือผ้าขนหนูคลุมศีรษะอยู่นอกกระโจมก็มี แต่ถ้าต้องการผลทั่วร่างกายควรอบทั้งตัว

เนื่องจากการอบสมุนไพรด้วยกระโจมอบตัวช่วยทำให้การไหลเวียนของเลือดดีขึ้น จึงทำให้เลือดไปเลี้ยงอวัยวะต่างๆได้มากขึ้น เป็นผลให้อวัยวะเหล่านั้นทำงานได้ดีขึ้นด้วย เช่น ปอด สมอง หัวใจ ฯลฯ นอกจากนี้ยังขับเหงื่อเพิ่มขึ้น นับเป็นการจัดการของเสียออกจากร่างกายวิธีหนึ่ง ซึ่งจะลดภาระของไตในการขับของเสียได้ ทำให้ร่างกายเบา สบาย หายปวดเมื่อยและสมองโปร่ง

แม้การอบสมุนไพรจะมีประโยชน์หลายประการดังได้อ่านมาแล้วก็ตาม ก่อนที่จะมีการอบสมุนไพรด้วยกระโจมอบตัว ต้องทราบว่ามีโรคหรืออาการอะไรบ้าง ซึ่งจะแสดงต่อการอบสมุนไพร เช่น โรคไต โรคหัวใจ โรคลมบ้าหมู อยู่ในภาวะขาดน้ำ เสียเลือด(ตกเลือด) ท้องเดิน ฯลฯ ถ้าสงสัยควรให้แพทย์ตรวจร่างกายเสียก่อนว่าควรอบสมุนไพรหรือไม่

ขณะอบตัวด้วยสมุนไพร ไม่ควรอบนานเกินไปเพราะจะเสียเหงื่อและเกลือแร่มากเกินไป เมื่อออกจากกระโจมอบตัวสมุนไพรแล้ว ห้ามตากลมทันที ต้องเช็ดตัวให้แห้ง พักสักครู่ และการดื่มน้ำส้มหรือน้ำมะนาวหนึ่งแก้วโดยไม่ใส่น้ำแข็ง จะช่วยให้ร่างการสดชื่น ไม่อ่อนเพลีย ถ้าเป็นน้ำขิงอุ่นๆจะดีมาก จากนั้นจึงอาบน้ำอุ่นหรือน้ำอุณหภูมิห้อง จะทำให้รู้สึกสดชื่นแจ่มใส่

การอบตัวด้วยสมุนไพร นับเป็นวิธีการที่ทางการแพทย์ในปัจจุบัน ยอมรับว่าสามารถช่วยให้การไหลเวียนของโลหิตและน้ำเหลืองบริเวณผิวหนังดีขึ้น ส่วนไอน้ำของสมุนไพรจะมีสรรพคุณตามคุณสมบัติของสมุนไพรนั้นๆ ซึ่งส่วนใหญ่ช่วยให้ร่างกายเกิดความสดชื่น

2.4 โภชนาการกับการมีสุขภาพดี

ความสำคัญของโภชนาการ

อาหาร ตามพระราชบัญญัติอาหาร พ.ศ. 2522 คือ ของกินหรือเครื่องค้ำจุนชีวิต ทั้งนี้ไม่รวมยา วัตถุออกฤทธิ์ต่อจิตประสาท ยาเสพติดให้โทษ เมื่อรับเข้าสู่ร่างกาย (ไม่ว่าจะเป็นการดื่ม การกิน หรือการฉีด ฯลฯ) แล้วเกิดประโยชน์แก่ร่างกาย โดยใช้สารอาหารอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่าง

สารอาหาร คือ สารเคมีที่ประกอบอยู่ในอาหาร ประโยชน์ของอาหารที่เราบริโภคขึ้นอยู่กับชนิดและจำนวนของสารอาหารที่เป็นส่วนประกอบของอาหารนั้น สารอาหารที่ร่างกายต้องการแบ่งออกเป็น 6 พวกใหญ่ๆ คือ คาร์โบไฮเดรต ไขมัน โปรตีน เกลือแร่ วิตามิน และน้ำ สารอาหารแต่ละพวกทำหน้าที่อย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่างดังต่อไปนี้

1. ให้พลังงานและความร้อน ซึ่งจำเป็นสำหรับการทำงานของอวัยวะภายในและนอกร่างกาย

2. ช่วยบำรุงเลี้ยง หรือช่วยให้ร่างกายเจริญเติบโต (ในเด็ก) และช่วยซ่อมแซมร่างกาย (ในผู้ใหญ่)

3. ช่วยควบคุมปฏิกิริยาเคมีต่างๆในร่างกาย และการทำงานของอวัยวะทุกส่วน

4. ช่วยในการป้องกันและต้านทานโรค หรือช่วยให้ร่างกายแข็งแรง

ความหมายของโภชนาการ

โภชนาการ เป็นวิทยาศาสตร์สาขาหนึ่งซึ่งเกี่ยวข้องกับระบบการเปลี่ยนแปลงต่างๆของอาหารที่เข้าไปในร่างกาย ตลอดจนการเปลี่ยนแปลงของร่างกายอันเกิดจากกระบวนการที่สารอาหารไปหล่อเลี้ยงเซลล์เนื้อเยื่อ และควบคุมการทำงานของอวัยวะต่างๆในร่างกาย

วิชาโภชนาการเป็นทั้งวิทยาศาสตร์และศิลปะของการบริโภค (Science and Art of Feeding) มิได้มุ่งเพียงจัดอาหารที่มีรสดี ปรุงแต่งประณีตและราคาย่อมเยามาบริโภคเท่านั้น แต่ยังรู้จักเลือกเฟ้นและปรุงแต่งให้มีคุณค่าสูง ไม่มีโทษแก่ร่างกาย เพื่อร่างกายจะได้ใช้ประโยชน์ในการเสริมสร้างอนามัยได้มากที่สุด นอกจากวิชาโภชนาการจะอาศัยหลักวิชาอื่นๆดังได้กล่าวมาแล้ว วิชาโภชนาการปัจจุบัน (Modern Nutrition) ยังอาศัยหลักพุทธศาสนาอีกด้วย สารอาหารบางอย่างรับประทานน้อยเกินไปทำให้เกิดโรคขาดอาหารบางอย่าง รับประทานมากเกินไปทำให้เกิดทุกข์เกิดโทษหรือเกิดโรคอื่นๆแก่ร่างกายเช่นเดียวกัน

2.5 ความสัมพันธ์ระหว่างโภชนาการกับสุขภาพ

“อาการคือตัวเรา” You are what you eat คำกล่าวนี้เป็นจริงเสมอมา เพราะสิ่งต่างๆที่ประกอบขึ้นเป็นตัวเรานั้น ล้วนมาจากอาหารที่เรากินเข้าไป เริ่มตั้งแต่อยู่ในท้องแม่ จนกระทั่งคลอดออกเป็นทารก เด็กเติบโตเป็นผู้ใหญ่ จนถึงวัยสูงอายุ เราต้องกินอาหารทุกวัน เพราะอาหารไม่เพียงแต่จะนำไปประกอบเป็นส่วน

ต่างๆของร่างกายเท่านั้น แต่ยังทำให้ชีวิตดำรงอยู่ได้อย่างปกติสุข หรือมีภาวะโภชนาการที่ดี แต่ถ้าหากกินอาหารไม่ถูกต้อง เพียงพอ ก็จะทำให้เกิดปัญหาโภชนาการได้

ตามคำจำกัดความขององค์กรอนามัยโลกคำว่า “สุขภาพ” หมายถึง สุขภาวะ (Well Being) ที่สมบูรณ์ทั้งทางกาย ใจ จิตวิญญาณ สามารถที่จะอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

“สุขภาพกาย” หมายถึง ความแข็งแรงของร่างกาย หรือปราศจากความเจ็บปวดของอวัยวะทุกส่วนในร่างกาย บุคคลที่มีสุขภาพกายดีคือบุคคลที่ไม่มีโรคภัยไข้เจ็บ และไม่เป็น “พาหะ” ของโรค หรือไม่มีเชื้อโรคซ่อนอยู่ซึ่งจะติดต่อเผยแพร่ไปยังผู้อื่นได้

“สุขภาพใจ สุขภาพจิต” หมายถึง การมีเสถียรภาพ หรือความมั่นคงทางอารมณ์ และสามารถในการปรับตนให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้มีสุขภาพจิตดีจะต้องเป็นผู้ที่ยอมรับความจริง รู้จักแก้ปัญหา และมองเห็นการณ์ไกล

“สุขภาพสังคม” หมายถึง ความสามารถในการอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมโดยมีปัญหาน้อยที่สุด

โภชนาการเป็นรากฐานของสุขภาพ

โภชนาการที่ดีมีผลต่อสุขภาพ ดังนี้

1. ผลทางร่างกาย ได้แก่ ขนาดของร่างกาย การมีครรภ์และสุขภาพของทารก ความสามารถในการต้านทานโรค ความมีอายุยืน สรุปได้ว่า โภชนาการที่ดีมีผลต่อสุขภาพกาย คือ

- ร่างกายเจริญเติบโตเต็มที่
- มีกำลังแรงงานมากกว่าผู้ที่กินอยู่ไม่ถูกต้อง
- ร่างกายแข็งแรง มีความต้านทานโรคสูง
- ไม่แก่ก่อนวัยและอายุยืน
- มารดาและทารกในครรภ์แข็งแรง

2. ผลทางอารมณ์และสติปัญญา ผลงานทางวิทยาศาสตร์หลายแห่งแสดงให้เห็นว่า พัฒนาการทางสมองของมนุษย์นั้นจะเกิดขึ้นเต็มที่ต้องอาศัยภาวะโภชนาการหรืออาหารที่กินด้วย มีผู้รายงานที่สอดคล้องกันว่าเด็กที่เป็นโรคขาดโปรตีนนั้น เมื่อรักษาด้วยการให้อาหารโปรตีนคุณภาพดีในปริมาณสูง อาการเจ็บป่วยทางกายจะหายไปและกลับสู่สภาพปกติ แต่พัฒนาการทางสมองของเด็กเหล่านั้นไม่อาจแก้ไขให้กลับสู่สภาพเดิมเหมือนเด็กปกติได้ โดยเฉพาะขณะที่สมองกำลังเติบโตรวดเร็วกว่าวัยอื่น นอกจากนี้ยังมีผู้รายงานว่า การขาดกรดไขมันที่จำเป็นต่อร่างกาย จะทำให้พัฒนาการทางสมองของทารกและเด็กหยุดชะงัก แต่ผลที่เกิดขึ้นนั้นรุนแรงน้อยกว่าการขาดกรดอะมิโนที่จำเป็นแก่ร่างกายหรือโปรตีนคุณภาพสมบูรณ์

3. ประสิทธิภาพในการทำงาน โภชนาการที่ดีมีส่วนให้จิตใจแข็งแรงมีความมั่นคงในอารมณ์ ไม่เหนื่อยหรือท้อแท้ง่าย มีความแจ่มใสและกระตือรือร้นในชีวิต ปรับตนเข้ากับสังคม หรือสิ่งแวดล้อมได้ง่ายและมีวุฒิภาวะทางอารมณ์ (Maturity) เจริญเร็วกว่าผู้ที่มีภาวะทางโภชนาการไม่ดี และมีผลต่อการทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

บทที่ 3

พฤติกรรมและการใช้สอย

3.1 ข้อมูลกลุ่มลูกค้า (TREND)

การตลาด ธุรกิจสปา

1. ภาพรวมตลาดธุรกิจสปาในประเทศไทย

ธุรกิจสปาเข้ามาในประเทศไทยเมื่อประมาณ 10 ปีที่แล้ว ช่วงนั้นสปาเป็นเพียงธุรกิจที่แฝงอยู่ภายในโรงแรมหรู เพื่อรองรับนักท่องเที่ยวต่างชาติเป็นหลัก และไม่มีลักษณะเป็นธุรกิจเชิงพานิชย์เท่าไหร่นัก ปัจจุบันนอกจากนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติที่แสวงหาบริการด้านสปาแล้ว คนไทยเองก็ให้ความสนใจไม่แพ้กัน ส่งผลให้ธุรกิจสปามีอัตราการขยายตัวเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ ธุรกิจสปาในประเทศไทยจึงมีผู้ประกอบการที่เป็นชาวไทย และผู้ประกอบการชาวไทยที่ร่วมลงทุนกับชาวต่างชาติ โดยเลือกลงทุนให้บริการสปาในโรงแรม รีสอร์ท หรือตามแหล่งท่องเที่ยวทั่วประเทศ

กระแสการให้ความสำคัญต่อสุขภาพอย่างจริงจังของคนไทย ทำให้ธุรกิจสปาเริ่มขยับตัวออกจากโรงแรมและขยายตัวอย่างรวดเร็วในย่านธุรกิจและแหล่งท่องเที่ยว ภายใต้แนวคิดการให้บริการที่ศักยภาพการเติบโตสูงต่อไป จากที่เคยมีอัตราการขยายตัวเฉลี่ยร้อยละ20-30 ต่อปี ธุรกิจสปาสามารถดึงรายได้จากนักท่องเที่ยวต่างชาติได้ไม่ต่ำกว่า 24,000 ล้านบาท และธุรกิจ สปาขนาดเล็กที่เป็นตลาดของคนไทยมีกำลังบริโภคประมาณ 2,000 ล้านบาทต่อปี คาดว่ารายได้จากธุรกิจสปาในตลาดท่องเที่ยวต่างประเทศในส่วนนี้น่าจะขยายตัวได้อีก เนื่องจากความต้องการมีโอกาสเติบโตตามอุตสาหกรรมท่องเที่ยวที่ภาครัฐให้การส่งเสริมและสนับสนุนมาโดยตลอด ทั้งยังเป็นหนึ่งในธุรกิจบริการด้านสุขภาพ ที่ภาครัฐกำหนดเป้าหมายให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางสุขภาพของเอเชีย ปี2546-2555 และนำรายได้เข้าประเทศไม่น้อยกว่า 100,000 ล้านบาท

แนวโน้มเกี่ยวกับความสนใจในการดูแลสุขภาพที่เพิ่มสูงขึ้นของคนไทยในกลุ่มชนชั้นกลางซึ่งเป็นประชากรส่วนใหญ่หรือร้อยละ 70 ของประชากรไทยทั้งหมด เป็นโอกาสให้ธุรกิจสปาขยายตัวสู่ตลาดระดับกลางซึ่งมีลูกค้ากลุ่มเป้าหมายทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติที่อาศัยอยู่ในประเทศไทย รวมถึงกลุ่มนักท่องเที่ยวที่มีกำลังซื้อระดับปานกลางขึ้นไป โดยผู้ประกอบการธุรกิจสปาส่วนใหญ่จะเป็นคนไทย เปิดดำเนินธุรกิจอยู่ในเมืองใหญ่ หรือย่านธุรกิจครอบคลุมตั้งแต่สปาที่อยู่นอกโรงแรมแต่จับตลาดบน และสปาขนาดเล็กที่จับตลาดระดับรองลงมา

“ธุรกิจสปาไทยยังมีแนวโน้มเติบโตน่าสนใจ แม้ที่ผ่านมาจะมีการเปิดตัวสปาขึ้นมาเป็นจำนวนมาก แต่โอกาสธุรกิจนี้ยังคงมีต่อเนื่อง โดยเฉพาะปัจจุบันกำลังเดินมาถึงยุคของการปรับตัวที่เน้นจุดเด่นเรื่องเอกลักษณ์และบริการที่แตกต่าง โดยในปี 2549 เชื่อว่าตลาดสปายังมีโอกาสเติบโตสูงสุดถึง 20-25% เนื่องจากประเทศไทยสร้างความเชื่อมั่นด้านชื่อเสียงของสปาอันดับ 1 ในเอเชียมาแล้วระยะหนึ่งรวมถึงการพัฒนาในอุตสาหกรรมทั้ง

ในด้านเครื่องมืออุปกรณ์ และสินค้าสำหรับสปาที่มีการเติบโตและขยายธุรกิจสู่การส่งออกไปยังต่างประเทศอย่างต่อเนื่อง”

แนวโน้มการพัฒนาธุรกิจสปาเพื่อการแข่งขันในปี 2549 เชื่อว่าผู้ประกอบการจะนำจุดเด่นที่มีมานำเสนอเป็นจุดขาย หรือสร้างเอกลักษณ์ให้ชัดเจนมากขึ้น ซึ่งอาจทำให้เกิดสปารูปแบบใหม่ๆ

นอกจากนี้การขยายฐานลูกค้าสปาไปยังผู้ชายหรือในกลุ่มเมโทรเซ็กช่วล ซึ่งถือว่าเป็นกลุ่มผู้บริโภคที่มีอัตราการเติบโตสูงนั้น จะเป็นอีกปัจจัยที่กระตุ้นให้ตลาดสปาเติบโตมาก จนเชื่อว่าจะเกิดสปาเฉพาะกลุ่มผู้ชายให้เห็นในปี 2549 โดยเฉพาะโรงแรมต่างๆ เพื่อรองรับกลุ่มลูกค้าผู้ชายเมโทรเซ็กช่วลที่มักอยู่ในอาชีพผู้บริหารเป็นหลัก

(หนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ ฉบับวันที่ 20 ธันวาคม 2548 หน้า 23)

ปัจจุบันสปาไทยมีการเติบโตปีละกว่า 30% จากสปาที่ได้มาตรฐานทั้งหมด 500แห่งทั่วประเทศ แต่ขณะเดียวกันในจำนวนดังกล่าวยังมีประมาณ 200 แห่งที่ยังมีปัญหาในเรื่องของการบริหารจัดการสปาที่ถูกต้อง

สำหรับรายได้จากผู้ใช้บริการสปาไทยโดยรวม คาดว่าปี 2548 อยู่ที่ 7,000 ล้านบาท ปัจจุบันมีรายได้รวมแล้วกว่า 5,000 ล้านบาท เป็นชาวต่างชาติ 80% และชาวไทย 20% ขณะที่ตลาดรวมเติบโตปีละประมาณ 20%

ด้านปัจจัยลบตั้งแต่ต้นปี 2548 พบว่าการเติบโตของนักท่องเที่ยวชะลอตัวลงอย่างเห็นได้ชัดโดยคาดว่าปี 2549 จะมีการเติบโตที่ดีกว่านี้ เนื่องจากมีการสนับสนุนจากรัฐบาลและ ททท. เป็นหัวหน้าหลักในการผลักดันนักท่องเที่ยว ซึ่งจะเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้สปาไทยเติบโตขึ้นได้ (หนังสือพิมพ์แนวหน้าฉบับวันที่ 26 ธันวาคม 2548 หน้า12)

ประเทศไทย...เมืองหลวงแห่งสปาของเอเชีย

ภาพรวมของธุรกิจสปาไทยได้รับการยอมรับจากสากลว่าเป็นสปาที่มีคุณภาพดีที่สุดในโลก ทุกคนต้องการเดินทางมาใช้บริการรวมทั้งหากให้เลือกทำธุรกิจสปา ทั่วโลกยังให้ความมั่นใจต้องการทำธุรกิจสปาของไทยมากที่สุด ดังนั้นภาพพจน์ของประเทศไทยขณะนี้ สามารถเรียกได้ว่าเป็นเมืองหลวงของสปาแห่งเอเชียไปเรียบร้อยแล้ว

แต่สิ่งที่ประเทศไทยยังต้องรักษาไว้ตอนนี้คือ เรื่องของมาตรฐาน รวมทั้งการเพิ่มจำนวนสถานบริการสปาที่ติดอันดับโลก ที่ตอนนี้ไทยมีอยู่ 5-6 แห่งให้มีปริมาณเพิ่มมากขึ้น และรักษาจุดแข็งในเรื่องการบริการ ความมีอัธยาศัย และภูมิปัญญาที่ผสมผสานอยู่ ไม่ว่าจะเป็นสมุนไพรไทย การนวดแผนไทย ราคา บรรยากาศ และสถานที่ไว้ให้ได้

ทุกครั้งที่เรารวบรวมสปาที่ดีที่สุดในโลก สปาไทยจะติดอันดับหนึ่งทุกครั้ง นอกจากนี้ยังมีผลสำรวจอื่นๆ เช่น ถ้าคนจะเดินทางมาเพื่อใช้บริการสปาจะเลือกใช้บริการที่ใด ประเทศไทยจะถูกก่อน ตอนนี้สามารถเรียกได้แล้วว่าประเทศไทย คือ “เมืองหลวงแห่งสปาของเอเชีย” เพราะไม่มีประเทศอื่น หรือที่อื่นเลยที่จะแข่งกับเราได้ แต่ก่อนอาจจะมีที่บาหลี แต่ช่วงหลังประเทศไทยแซงมาได้แล้ว และจากข้างนอกทุกประเทศที่เขามองตอนนี้ ว่าสนใจทำสปาจะทำสปาของประเทศไหน ก็จะมีของประเทศไทยเข้าไปรวมอยู่ในนั้นด้วย คาดว่าภายใน 5 ปี สปาไทยมีมูลค่าตลาดรวมสูงถึง 50,000 ล้านบาท

คุณนภาลัย อารีสรณ์

นายกสมาคมสปาไทย ที่มา หนังสือพิมพ์ฐานเศรษฐกิจ ฉบับที่ 2018 วันที่ 16-18 มิถุนายน 2548

2. สภาพการแข่งขันในตลาด

ตลาดธุรกิจสปาในประเทศไทย นอกจากจะมีผู้ประกอบการไทยที่ให้ความสนใจเข้ามาลงทุนแล้ว ยังมีสปาต่างชาติรุกเข้ามามีบทบาททางการตลาดมากขึ้นนับตั้งแต่ปี 2540 เป็นต้นมา ส่วนใหญ่สปาต่างชาติจะมุ่งเจาะตลาดกลุ่มผู้ใช้บริการชาวต่างชาติในสถานที่พักแรมและสถานพยาบาลชั้นนำเป็นหลัก เนื่องจากสปาต่างชาติเป็นที่รู้จักในตลาดโลกมานานแล้วและมีความเป็นสากลมากกว่าขณะที่สปาไทยเพิ่งเข้าสู่ตลาดเพียงไม่กี่ปี และอยู่ในระหว่างการพัฒนาเพื่อให้มีมาตรฐานทัดเทียมกับต่างประเทศ อีกทั้งการดำเนินธุรกิจสปาในประเทศไทยยังขาดแคลนบุคลากรที่เป็นพนักงานบริการ(Therapist)และบุคลากรที่มีความรู้ความชำนาญในการบริหารจัดการ รวมถึงอุปกรณ์และเครื่องที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการ จึงเป็นโอกาสของสปาต่างชาติที่มีพัฒนาการสูงกว่าเข้ามาแย่งตลาด

ผู้ประกอบการไทยในกลุ่มธุรกิจโรงแรมและโรงพยาบาลที่มีกลุ่มลูกค้าเป้าหมายเป็นชาวต่างชาติจึงมักลงทุนร่วมกับสปาต่างชาติเพื่อสร้างความได้เปรียบทั้งในด้านการถ่ายทอดเทคโนโลยี ระบบการบริหารจัดการที่เป็นมาตรฐานสากล การสร้างเครือข่ายตลาดลูกค้าระหว่างประเทศ ตลอดจนภาพลักษณ์และชื่อเสียงของสปาต่างชาติ เพื่อช่วยยกระดับศักยภาพทางการแข่งขันในธุรกิจหลักนอกเหนือจากธุรกิจสปา

ธุรกิจสปาที่เปิดให้บริการเป็นจำนวนมากในประเทศไทย แต่ละแห่งจะมีการดำเนินงานที่แตกต่างกันทั้งในด้านการเลือกทำเลที่ตั้ง การบริการที่อาจเป็นแบบตะวันตกล้วน หรือแบบผสมผสานระหว่างภูมิปัญญาตะวันออกและภูมิปัญญาตะวันตก หรือแบบสปาไทยที่นำบริการแพทย์แผนไทยโบราณมาสร้างเป็นจุดเด่นก็ได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับการกำหนดกลยุทธ์ทางการตลาดของผู้ประกอบการแต่ละราย

3.2 ลักษณะการบริหารจัดการและพฤติกรรมขององค์กร

เป็นองค์กรที่มีวัฒนธรรมองค์การเน้นนวัตกรรม (Innovative Culture) จะให้ความสำคัญกับการวิจัยและพัฒนาเพื่อให้ได้แนวคิด สินค้า บริการ และกระบวนการผลิตหรือดำเนินการใหม่ๆ ส่งเสริมบุคลากรขององค์การให้มีความคิดริเริ่มใหม่ๆ (Creativity) ในการทำงาน ผู้บริหารเปิดโอกาสให้พนักงานแสดงความคิดเห็น รับฟัง พิจารณาและนำมาประยุกต์ใช้เพื่อให้องค์กรเกิดการพัฒนาอย่างไม่หยุดนิ่ง องค์กรมีการกระจายอำนาจในการตัดสินใจให้แก่หัวหน้าในแต่ละแผนก คือผู้บริหารไม่ได้ถือสิทธิในการตัดสินใจทุกอย่างแต่เพียงผู้เดียว เพื่อให้การดำเนินงานที่มีหลายแผนกสามารถดำเนินได้อย่างรวดเร็ว ไม่ต้องรอการอนุมัติของผู้บริหารเพียงอย่างเดียว และเพื่อตอกย้ำวัฒนธรรมองค์กรที่เน้นนวัตกรรม จึงมุ่งเน้นให้พนักงานมีความใฝ่รู้ ข่าวสารค่านิยมของสังคม และความเป็นไปของคู่แข่งในตลาด อย่างเช่นในกรณีของร้านอาหาร พ่อครัวสามารถค้นคว้าสูตอาหารแบบใหม่ที่ยังไม่เคยมีมาก่อนในกลุ่มคู่แข่งทางตลาดเดียวกัน อาจเป็นอาหารเพื่อสุขภาพที่ทำจากผักเป็นส่วนใหญ่ แต่ไม่เหม็นเขียว เด็กๆสามารถทานได้และอร่อยไปกับมัน เป็นต้น ซึ่งก่อให้เกิดความโดดเด่นและดึงดูดลูกค้าให้เข้ามาใช้บริการได้ดี

ใสส่วนนวดและสปา ที่ลูกค้าส่วนใหญ่สมัครสมาชิกกับทางศูนย์ จะได้รับสิทธิในการเลือกพนักงานสปาตามความพึงพอใจ เพราะพนักงานสปาแต่ละคนนั้นจะมีน้ำหนักในการลงแรงเพื่อกดนวดแตกต่างกันไป ลูกค้าบางรายอาจชอบการนวดที่ค่อนข้างเบา บางรายต้องการนวดแบบลงแรงหนัก ซึ่งก็มีความชอบส่วนตัวต่างไป จึงควรเลือกพนักงานนวดสปาด้วยตนเองเพื่อความพึงพอใจสูงสุดของลูกค้า และพนักงานที่ถูกเลือกอย่างแน่นอนนั้นจะเป็นพนักงานนวดประจำ ที่รู้ถึงอาการเจ็บปวดกล้ามเนื้อหรือความชอบรูปแบบในการนวดของลูกค้าอย่างละเอียดอีกทั้งยังช่วยให้ลูกค้ารู้สึกผ่อนคลายที่ได้รับการนวดจากพนักงานคนเดิมที่คุ้นเคยกันอยู่แล้ว ก่อให้เกิดความต่อเนื่องในการใช้บริการ

และในทุกๆ4เดือนจะมีการประเมินสภาพองค์กร รายรับ รายจ่าย จำนวนลูกค้าที่เข้าใช้บริการที่อาจเพิ่มขึ้นหรือลดลง รวมถึงประเมินพนักงานใหม่แต่ละแผนก เช่น พนักงานสปาที่มีลูกค้าเลือกน้อยที่สุด จะถูกประเมิณถึงสาเหตุที่ไม่เป็นที่นิยม โดยเปรียบเทียบกับพนักงานสปาที่มีลูกค้าเลือกเยอะที่สุด ซึ่งหัวหน้าจะมีหน้าที่สอนงานเพื่อให้พนักงานนั้นนำไปปรับปรุง เป็นต้น

3.3 อัตรากำลังและสายการบริหาร

ส่วนสำนักงาน

ผู้บริหาร (1ตำแหน่ง)

ช่วงเวลาทำงาน : 09.00-16.00น.

หน้าที่ : เป็นผู้วางทิศทางในการประกอบธุรกิจ ควบคุมดูแลการทำงานของภาพรวมของโครงการให้เป็นไปตามเป้าหมายขององค์กร โดยมีการมอบอำนาจในการตัดสินใจขั้นต้นให้แก่ผู้จัดการของแต่ละแผนก แต่ในด้านการเงิน การวางแผน การจัดการองค์กรที่มีความซับซ้อนยิ่งขึ้น ผู้บริหารจะเป็นคนรับเรื่องจากผู้จัดการพิจารณาและตัดสินใจ อนุมัติหัวข้อต่างๆที่พนักงานเสนอมา

อุปกรณ์ : โต๊ะ-เก้าอี้ทำงาน เก้าอี้สำหรับผู้เข้าพบ คอมพิวเตอร์ โทรศัพท์ ชั้นเก็บเอกสาร ชุดรับแขก

เลขานุการ (1ตำแหน่ง)

ช่วงเวลาทำงาน : 08.00-17.00น.

หน้าที่ : เป็นผู้ช่วยในการทำงานของผู้บริหาร โดยทำหน้าที่รวบรวมข้อมูล จัดเก็บและนำเสนอคอยดูแลตารางการนัดพบของผู้บริหารผู้จัดการ รวมถึงเป็นผู้รับเรื่อง รับสายโทรศัพท์สำหรับผู้ที่ติดต่อเข้ามาของผู้บริหาร

อุปกรณ์ : โต๊ะ-เก้าอี้ทำงาน คอมพิวเตอร์ โทรศัพท์ ชั้นเก็บเอกสาร

ผู้จัดการแผนกสปา (1ตำแหน่ง)

ช่วงเวลาทำงาน : 08.00-17.00น.

หน้าที่ : ควบคุมดูแลการทำงานทั้งหมดของส่วนสปาและส่วนดูแลเด็ก โดยเป็นผู้มอบหมายหน้าที่การทำงานให้แก่พนักงานตามความเหมาะสม ตรวจสอบผลการทำงานพนักงาน และ แนะนำให้เกิดการปรับปรุงและพัฒนาศักยภาพในการทำงาน รวมถึงการนำเสนอผลิภัณฑ์ชนิดใหม่ๆหรือแนวความคิดใหม่ๆให้แก่ผู้บริหาร

อุปกรณ์ : โต๊ะ-เก้าอี้ทำงาน คอมพิวเตอร์ เก้าอี้สำหรับผู้เข้าพบ โทรศัพท์ ชั้นเก็บเอกสาร

พนักงานแผนกสปา (4ตำแหน่ง)

ช่วงเวลาทำงาน : 08.00-17.00น.

หน้าที่ : ทำหน้าที่ประสานงาน ดำเนินงานตามคำสั่งของผู้จัดการ ดูแลควบคุมปริมาณผลิตภัณฑ์สปาที่มีอยู่ให้เพียงพอต่อการใช้งาน และสั่งผลิตภัณฑ์จากโรงงานในเครือของบริษัทเมื่อสินค้าขาด

อุปกรณ์ : โต๊ะ-เก้าอี้ทำงาน คอมพิวเตอร์ โทรศัพท์ ชั้นเก็บเอกสาร

ผู้จัดการแผนกร้านอาหาร (1ตำแหน่ง)

ช่วงเวลาทำงาน : 08.00-17.00น.

หน้าที่ : ควบคุมดูแลการทำงานทั้งหมดของส่วนร้านอาหาร คอฟฟี่ชอป และซุปเปอมาเต โดยเป็นผู้มอบหมายหน้าที่การทำงานให้แกพนักงานตามความเหมาะสม ตรวจสอบผลการทำงานพนักงาน และแนะนำให้เกิดการ

ปรับปรุงและพัฒนาศักยภาพในการทำงาน รวมถึงการนำเสนอผลิตภัณฑ์ชนิดใหม่ๆหรือแนวความคิดใหม่ๆ ให้แก่ผู้บริหาร

พนักงานแผนกร้านอาหาร (2ตำแหน่ง)

ช่วงเวลาทำงาน : 08.00-17.00น.

หน้าที่ : ทำหน้าที่ประสานงาน ดำเนินงานตามคำสั่งของผู้จัดการ ดูแลควบคุมผลิตภัณฑ์อาหาร วัตถุดิบต่างๆที่มีอยู่ให้เพียงพอต่อการใช้งาน และสั่งซื้อผลิตภัณฑ์ดังกล่าวเมื่อของขาด

อุปกรณ์ : โต๊ะ-เก้าอี้ทำงาน คอมพิวเตอร์ โทรศัพท์ ชั้นเก็บเอกสาร

ผู้จัดการแผนกความงาม (1ตำแหน่ง)

ช่วงเวลาทำงาน : 08.00-17.00น.

หน้าที่ : ควบคุมดูแลการทำงานทั้งหมดของส่วนร้านทำผมทำเล็บและร้านจำหน่ายเครื่องสำอาง โดยเป็นผู้มอบหมายหน้าที่การทำงานให้แก่พนักงานตามความเหมาะสมตรวจสอบผลการทำงานพนักงาน และแนะนำให้เกิดการปรับปรุงและพัฒนาศักยภาพในการทำงาน รวมถึงการนำเสนอผลิตภัณฑ์ชนิดใหม่ๆหรือแนวความคิดใหม่ๆให้แก่ผู้บริหาร

อุปกรณ์ : โต๊ะ-เก้าอี้ทำงาน คอมพิวเตอร์ เก้าอี้สำหรับผู้เข้าพบ โทรศัพท์ ชั้นเก็บเอกสาร

พนักงานแผนกความงาม (2ตำแหน่ง)

ช่วงเวลาทำงาน : 09.00-17.00น.

หน้าที่ : ทำหน้าที่ประสานงาน ดำเนินงานตามคำสั่งของผู้จัดการ ดูแลควบคุมปริมาณผลิตภัณฑ์เครื่องสำอางต่างๆที่มีอยู่ให้พอเพียงต่อการใช้งาน และสั่งผลิตภัณฑ์จากโรงงานในเครือของบริษัท เมื่อสินค้าขาด

อุปกรณ์ : โต๊ะ-เก้าอี้ทำงาน คอมพิวเตอร์ โทรศัพท์ ชั้นเก็บเอกสาร

ผู้จัดการฝ่ายบัญชีและการเงิน (1ตำแหน่ง)

ช่วงเวลาทำงาน : 08.00-17.00น.

หน้าที่ : ควบคุมดูแลการทำงานของพนักงานฝ่ายบัญชีและการเงินให้เป็นไปตามระเบียบและแผนงานที่วางไว้ โดยประสานงานร่วมกันกับฝ่ายการตลาดและฝ่ายขาย

อุปกรณ์ : โต๊ะ-เก้าอี้ทำงาน คอมพิวเตอร์ โทรศัพท์ ชั้นเก็บเอกสาร

พนักงานบัญชี (5ตำแหน่ง)

ช่วงเวลาทำงาน : 08.00-17.00น.

หน้าที่ : ดูแลส่วนบัญชีรายรับ-รายจ่ายของโครงการทั้งหมด โดยรวบรวมข้อมูลรายรับ-รายจ่ายจากแผนกต่างๆ ของโครงการ จัดทำผลสรุปเป็นบัญชีประจำวัน ประจำเดือนและประจำปีโดยประสานงานกับพนักงานฝ่ายการเงิน

อุปกรณ์ : โต๊ะ-เก้าอี้ทำงาน คอมพิวเตอร์ โทรศัพท์ ชั้นเก็บเอกสาร

พนักงานฝ่ายการเงิน (5ตำแหน่ง)

ช่วงเวลาทำงาน : 08.00-17.00น.

หน้าที่ : ดูแลการเงินของโครงการทั้งหมด ควบคุมงบประมาณโดยจัดแบ่งงบไปตามแผนกต่างๆอย่างเหมาะสม เป็นผู้จัดการคิดคำนวณและแจกจ่ายเงินเดือนให้แก่พนักงานและทำหน้าที่ประสานงานกับพนักงานบัญชี รวบรวมและสรุปผลข้อมูลทั้งหมดเสนอรายงานแก่ผู้บริหาร

อุปกรณ์ : โต๊ะ-เก้าอี้ทำงาน คอมพิวเตอร์ โทรศัพท์ ชั้นเก็บเอกสาร

พนักงานฝ่ายทรัพยากรบุคคล (2ตำแหน่ง)

ช่วงเวลาทำงาน : 08.00-17.00น.

หน้าที่ : คัดเลือกบุคคลผู้มาสมัครงานให้ดำรงตามตำแหน่งหน้าที่ที่เหมาะสมกับความสามารถ

อุปกรณ์ : โต๊ะ-เก้าอี้ทำงาน คอมพิวเตอร์ โทรศัพท์ ชั้นเก็บเอกสาร

พนักงานประชาสัมพันธ์ (2ตำแหน่ง)

ช่วงเวลาทำงาน : 08.00-17.00น.

หน้าที่ : รวบรวมข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับโครงการ และทำการประชาสัมพันธ์ไปยังผู้ใช้บริการทั้งที่เป็นสมาชิกและไม่ได้เป็นสมาชิก

อุปกรณ์ : โต๊ะ-เก้าอี้ทำงาน คอมพิวเตอร์ โทรศัพท์ ชั้นเก็บเอกสาร

ผู้จัดการฝ่ายการตลาดและฝ่ายขาย (1ตำแหน่ง)

ช่วงเวลาทำงาน : 08.00-17.00น.

หน้าที่ : ควบคุมดูแลการทำงานของพนักงานในฝ่ายการตลาดและฝ่ายขายให้เป็นไปตามระเบียบและแผนงานที่วางไว้ ประสานงานร่วมกันกับฝ่ายบัญชีและการเงิน

อุปกรณ์ : โต๊ะ-เก้าอี้ทำงาน คอมพิวเตอร์ โทรศัพท์ ชั้นเก็บเอกสาร

พนักงานฝ่ายการตลาด (6ตำแหน่ง)

ช่วงเวลาทำงาน : 08.00-17.00น.

หน้าที่ : ศึกษาความเป็นไปของความต้องการของตลาดทางธุรกิจ โดยดำเนินงานให้เป็นไปตามนโยบายขององค์กร

อุปกรณ์ : โต๊ะ-เก้าอี้ทำงาน คอมพิวเตอร์ โทรศัพท์ ชั้นเก็บเอกสาร

พนักงานฝ่ายขาย (4ตำแหน่ง)

ช่วงเวลาทำงาน : 08.00-17.00น.

หน้าที่ : ดูแลด้านความต้องการของตลาดในทางธุรกิจ โดยดำเนินงานให้เป็นไปตามนโยบายขององค์กร

อุปกรณ์ : โต๊ะ-เก้าอี้ทำงาน คอมพิวเตอร์ โทรศัพท์ ชั้นเก็บเอกสาร

3.4 พฤติกรรมพื้นที่ของผู้ให้บริการและผู้ใช้บริการ

1) ผู้ให้บริการ คือ ผู้อำนวยความสะดวกต่างๆภายในโครงการ ได้แก่

Staff: ผู้ให้บริการในส่วนขายสินค้าและบริการ

Officer: พนักงานผู้ให้บริการในส่วนสำนักงาน

Executive Department: บุคคลที่ทำงานระดับบริหาร เพื่อวางแผนแนวทางและนโบบายการบริหารงานให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้

2) ผู้ใช้บริการ คือ ผู้ที่เข้าใช้บริการต่างๆของโครงการ ได้แก่

Member: ลูกค้าที่สมัครเป็นสมาชิกของโครงการ

Walk-in: ลูกค้าที่ไม่ได้เป็นสมาชิกของโครงการ

Visitor: ผู้ที่เข้ามาติดต่อกับส่วนสำนักงาน

3.4(1) พฤติกรรมของผู้ให้บริการ

1) Staff ระดับเจ้าหน้าที่

เวลาในการทำงานแบ่งเป็นกะเช้าและกะบ่าย (รายละเอียดแตกต่างกันไปตามแต่ละหน่วยงาน) โดยแบ่งกันไปพัก

แผนกนวดและสปา

เวลาทำงาน 08.00-24.00น.

แบ่งเป็น2กะ คือกะเช้า 08.00-16.00น. และ กะดึก 16.00-24.00น. โดยในแต่ละกะจะผลัดกันไปพัก

พฤติกรรม

เจ้าหน้าที่เข้าสู่ศูนย์ด้วยทางเข้า-ออกพนักงาน (Sub-Entrance) เมื่อเข้ามาถึงจะตอกบัตร เปลี่ยนเสื้อผ้าเป็นเครื่องแบบเจ้าหน้าที่ ในส่วนของเจ้าหน้าที่ฝ่ายต้อนรับจะดูความเรียบร้อยของพื้นที่ที่ตนทำงาน ส่วนพนักงานนวดและสปาจะดูแลและเตรียมความพร้อมของผลิตภัณฑ์ที่ใช้ รวมทั้งความสะอาดของห้อง แล้วจึงประจำตำแหน่งตามหน้าที่ของตน เมื่อถึงเวลาจึงผลัดกันไปพัก โดยสามารถพักทานอาหารได้ที่ห้องพักพนักงาน จากนั้นปฏิบัติหน้าที่ของแต่ละคนจนถึงเวลาเลิกงานแล้วจึงตอกบัตรลงเวลาเลิกงานและเกินทางออกจากศูนย์โดยทางเข้า-ออกพนักงาน (Sub-Entrance)

แผนกความงาม

เวลาทำงาน 08.00-23.00น.

แบ่งเป็น2กะ คือกะเช้า 08.00-15.00น. และ กะดึก 15.00-23.00น. โดยในแต่ละกะจะผลัดกันไปพัก

พฤติกรรม

เจ้าหน้าที่เข้าสู่ศูนย์ด้วยทางเข้า-ออกพนักงาน (Sub-Entrance) เมื่อเข้ามาถึงจะตอกบัตร เปลี่ยนเสื้อผ้าเป็นเครื่องแบบเจ้าหน้าที่ ในส่วนของเจ้าหน้าที่ฝ่ายต้อนรับจะดูความเรียบร้อยของพื้นที่ที่ตนทำงาน ส่วนเจ้าหน้าที่เฉพาะทาง อย่างเช่น ช่างทำผม ทำเล็บ ช่างแต่งหน้า จะดูแลและเตรียมความพร้อมของผลิตภัณฑ์ที่ใช้ รวมทั้งความสะอาดของห้อง แล้วจึงประจำตำแหน่งตามหน้าที่ของตน เมื่อถึงเวลาจึงผลัดกันไปพัก โดยสามารถพักทานอาหารได้ที่ห้องพักพนักงาน แต่เจ้าหน้าที่เฉพาะทางอาจมีเวลาเข้าทำงานที่ไม่แน่นอน เช่น ช่างแต่งหน้าในกรณีที่ลูกค้าติดต่อเข้ามาโดยมีความประสงค์ที่จะแต่งหน้ากับช่างแต่งหน้าเฉพาะคน ก็จำเป็นต้องเข้างานแม้ไม่ใช่ช่วงเวลาทำงานก็ตาม เป็นต้น จากนั้นปฏิบัติหน้าที่ของแต่ละคนจนถึงเวลาเลิกงานแล้วจึงตอกบัตรลงเวลาเลิกงานและเกินทางออกจากศูนย์ โดยทางเข้า-ออกพนักงาน (Sub-Entrance)

ส่วนดูแลเด็ก

เวลาทำงาน 08.00-22.00น.

แบ่งเป็น2กะ คือกะเช้า 08.00-14.00น. และ กะดึก 14.00-22.00น. โดยในแต่ละกะจะผลัดกันไปพัก

พฤติกรรม

เจ้าหน้าที่เข้าสู่ศูนย์ด้วยทางเข้า-ออกพนักงาน (Sub-Entrance) หรือทางเข้า-ออกหลัก (Main Entrance) ก็ได้ เมื่อเข้ามาถึงจะตอกบัตร เปลี่ยนเสื้อผ้าเป็นเครื่องแบบเจ้าหน้าที่ ในส่วนของเจ้าหน้าที่ฝ่ายต้อนรับจะดูความเรียบร้อยของพื้นที่ที่ตนทำงาน ส่วนเจ้าหน้าที่เฉพาะทางอย่างพี่เลี้ยงเด็ก จะดูแลและเตรียมความพร้อมของพื้นที่ที่ใช้งาน แล้วจึงประจำตำแหน่งตามหน้าที่ของตน เมื่อถึงเวลาจึงผลัดกันไปพัก โดยสามารถพักทานอาหารได้ที่ห้องพักพนักงาน จากนั้นปฏิบัติหน้าที่ของแต่ละคนจนถึงเวลาเลิกงานแล้วจึงตอกบัตรลงเวลาเลิกงานและเกินทางออกจากศูนย์ โดยทางเข้า-ออกพนักงาน (Sub-Entrance) หรือทางเข้า-ออกหลัก (Main Entrance) ก็ได้

ส่วนร้านอาหาร

เวลาทำงาน 08.00-22.00น.

แบ่งเป็น2กะ คือกะเช้า 08.00-14.00น. และ กะดึก 14.00-22.00น. โดยในแต่ละกะจะผลัดกันไปพัก

พฤติกรรม

เจ้าหน้าที่เข้าสู่ศูนย์ด้วยทางเข้า-ออกพนักงาน (Sub-Entrance) เมื่อเข้ามาถึงจะตอกบัตร เปลี่ยนเสื้อผ้าเป็นเครื่องแบบเจ้าหน้าที่ ในส่วนของเจ้าหน้าที่ฝ่ายต้อนรับและพนักงานเสิร์ฟจะดูความเรียบร้อยของพื้นที่ที่ตนทำงาน ส่วนครัวจะดูแลและเตรียมความพร้อมของพื้นที่ที่ใช้งานรวมถึงวัตถุดิบต่างๆ และทำขนมอบเพื่อสุขภาพที่จำหน่ายเป็นรายวันเตรียมไว้ก่อนเปิดร้าน แล้วจึงประจำตำแหน่งตามหน้าที่ของตน เมื่อถึงเวลาจึงผลัดกันไปพัก โดยสามารถพักทานอาหารได้ที่ห้องพักพนักงาน จากนั้นปฏิบัติหน้าที่ของแต่ละคนจนถึงเวลาเลิกงาน แต่ละส่วนทำความสะอาดพื้นที่การทำงานของตน ส่วนต้อนรับและพนักงานเสิร์ฟดูแลความสะอาดของหน้าร้าน ส่วนครัวดูแลความสะอาดภายในครัว รวมถึงตรวจดูปริมาณวัตถุดิบที่ใช้ในการประกอบอาหารหากขาดเหลืออย่างไรจึงติดต่อไปยังเจ้าหน้าที่ส่วนสำนักงานผู้ดูแลส่วนร้านอาหารให้ทราบอีกที เพื่อสามารถสั่งซื้อวัตถุดิบตามต้องการ จากนั้นจึงตกบัตรลงเวลาเลิกงานและเกินทางออกจากศูนย์ โดยทางเข้า-ออกพนักงาน (Sub-Entrance)

ส่วนคอฟฟี่ชอป

เวลาทำงาน 08.00-24.00น.

แบ่งเป็น2กะ คือกะเช้า 08.00-16.00น. และ กะดึก 16.00-24.00น. โดยในแต่ละกะจะผลัดกันไปพัก

พฤติกรรม

เจ้าหน้าที่เข้าสู่ศูนย์ด้วยทางเข้า-ออกพนักงาน (Sub-Entrance) เมื่อเข้ามาถึงจะตอกบัตร เปลี่ยนเสื้อผ้าเป็นเครื่องแบบเจ้าหน้าที่ ในส่วนของเจ้าหน้าที่ฝ่ายต้อนรับและพนักงานเสิร์ฟจะดูความเรียบร้อยของพื้นที่ที่ตน

ทำงาน ในส่วนร้านคอฟฟี่ชอปนั้นจะไม่มีส่วนครัว จะรับขนมที่ทำจากส่วนครัวส่วนร้านอาหารมาจำหน่าย วางไว้ในส่วนเดียวกันกับส่วนเตรียมเครื่องดื่มเพื่อสุขภาพขนาดเล็ก แล้วจึงประจำตำแหน่งตามหน้าที่ของตน เมื่อถึงเวลาจึงผลัดกันไปพัก โดยสามารถพักทานอาหารได้ที่ห้องพักพนักงาน จากนั้นปฏิบัติหน้าที่ของแต่ละคนจนถึงเวลาเลิกงาน แต่ละส่วนทำความสะอาดพื้นที่การทำงานของตน ดูแลความสะอาดของหน้าร้าน ตรวจดูปริมาณวัตถุดิบที่ใช้ในการทำเครื่องดื่ม หากขาดเหลืออย่างไรจึงแจ้งไปยังส่วนครัวของร้านอาหารซึ่งจะติดต่อไปยังเจ้าหน้าที่ส่วนสำนักงานผู้ดูแลส่วนร้านอาหารให้ทราบอีกที จากนั้นจึงตกบัตรลงเวลาเลิกงานและเกินทางออกจากศูนย์ โดยทางเข้า-ออกพนักงาน (Sub-Entrance)

ส่วนออแกนิกซุปเปอมาเก้ต

เวลาทำงาน 06.00-22.00น.

แบ่งเป็น2กะ คือกะเช้า 06.00-14.00น. และ กะดึก 14.00-22.00น. โดยในแต่ละกะจะผลัดกันไปพัก

พฤติกรรม

เจ้าหน้าที่เข้าสู่ศูนย์ด้วยทางเข้า-ออกพนักงาน (Sub-Entrance) เมื่อเข้ามาถึงจะตอกบัตร เปลี่ยนเสื้อผ้าเป็นเครื่องแบบเจ้าหน้าที่ เจ้าหน้าที่แต่ละคนจะดูความเรียบร้อยของพื้นที่ที่ตนทำงาน ตรวจทานสินค้าที่จัดจำหน่าย รวมถึงความสะอาดของร้านก่อนเปิดร้าน ในช่วงเช้า พนักงานเข้างานเร็วกว่าแผนกอื่น เพื่อในกรณีที่ต้องรับสินค้าที่สั่งเข้ามาจำหน่าย ซึ่งอาจมีปริมาณมาก ใช้เวลาในการขนย้ายค่อนข้างนาน และเพื่อไม่ให้เป็นการรบกวนลูกค้าหรือการทำงานของแผนกอื่นๆ จึงให้เข้างานเร็ว เพื่อดูแลการลำเลียงสินค้าเข้าสู่ส่วนเก็บตุนสินค้า จากนั้นประจำตำแหน่งตามหน้าที่ของตน เมื่อถึงเวลาพักจึงผลัดกันไปพัก โดยสามารถพักทานอาหารได้ที่ห้องพักพนักงาน จากนั้นปฏิบัติหน้าที่ของแต่ละคนจนถึงเวลาเลิกงาน แต่ละส่วนทำความสะอาดพื้นที่การทำงานของตน ดูแลความสะอาดของหน้าร้านและหลังร้าน ตรวจดูปริมาณสินจ้าที่จัดจำหน่าย หากขาดเหลืออย่างไรจึงติดต่อไปยังเจ้าหน้าที่ส่วนสำนักงานผู้ดูแลส่วนร้านอาหารให้ทราบอีกที เพื่อสามารถสั่งซื้อสินค้าตามต้องการ จากนั้นจึงตกบัตรลงเวลาเลิกงานและเกินทางออกจากศูนย์ โดยทางเข้า-ออกพนักงาน (Sub-Entrance)

2) Officer ผู้ให้บริการในส่วนสำนักงาน

เวลาทำงาน : 08.00-17.00น. เวลาพัก : 12.00-13.00น.

พฤติกรรม

เจ้าหน้าที่พนักงานในระดับนี้จะเข้าสู่ศูนย์ด้วยทางเข้า-ออกพนักงาน (Sub-Entrance) เมื่อเข้ามาถึงจะตอกบัตร ประจำตำแหน่งตามหน้าที่ของตน มีเวลาพักที่แน่นอน โดยสามารถพักทานอาหารได้ที่ห้องพักพนักงาน

จากนั้นปฏิบัติหน้าที่ของแต่ละคนจนถึงเวลาเลิกงานแล้วจึงตอกบัตรลงเวลาเลิกงานและเกินทางออกจากศูนย์โดยทางเข้า-ออกพนักงาน (Sub-Entrance)

3) Executive Department บุคคลที่ทำงานระดับผู้บริหาร

เวลาทำงาน : 09.00-17.00น.

พฤติกรรม

เจ้าหน้าที่พนักงานในระดับนี้จะเข้าสู่ศูนย์ด้วยทางเข้า-ออกพนักงาน (Sub-Entrance) เมื่อเข้ามาถึงจะตอกบัตร ประจำตำแหน่งตามหน้าที่ของตน มีเวลาพักที่แน่นอน โดยสามารถพักทานอาหารได้ที่ห้องพักพนักงานหรือทานอาหารข้องนอกศูนย์ก็ได้ จากนั้นปฏิบัติหน้าที่ของแต่ละคนจนถึงเวลาเลิกงานแล้วจึงตอกบัตรลงเวลาเลิกงานและเกินทางออกจากศูนย์ โดยทางเข้า-ออกพนักงาน (Sub-Entrance)

3.4(2) พฤติกรรมของผู้ใช้บริการ

จากการศึกษาโครงการกรณีศึกษา สามารถวิเคราะห์พฤติกรรมผู้ใช้บริการ แบ่งเป็นประเภท ดังนี้

1) Member ผู้ใช้บริการที่สมัครเป็นสมาชิก

พฤติกรรม

ผู้เป็นสมาชิกของศูนย์ Beautii Plus จะได้รับสิทธิพิเศษต่างๆ เช่น ส่วนลดสำหรับการเข้าใช้บริการต่างๆ ภายในศูนย์ ทั้งส่วนนวดและสปา ร้านอาหาร และส่วนรับฝากเด็ก ซึ่งรับฝากดูแลเด็กที่เป็นบุตรหลานของผู้เข้าใช้บริการที่เป็นสมาชิกเท่านั้น นอกจากนี้ยังได้รับการดูแลเป็นพิเศษจากทางศูนย์ ซึ่งจะมีการแจ้งสิทธิพิเศษประจำเดือน และจัดส่งมาพร้อมกับวารสารการดูแลสุขภาพให้ถึงที่พักอาศัยที่ระบุไว้ในข้อมูลสมาชิก สมาชิกในส่วนนวดและสปาจะได้รับสิทธิในการนัดเวลาและระบุชื่อพนักงานที่ต้องการให้เป็นผู้ดูแลได้ก่อนล่วงหน้า หากไม่ได้โทร.นัดก่อนล่วงหน้า ก็สามารถติดต่อกับส่วนต้อนรับได้เช่นเดียวกับลูกค้าที่ไม่ได้เป็นสมาชิก ซึ่งในกรณีที่โทร.นัดไว้แล้ว เมื่อถึงเวลา เมื่อลูกค้ามาถึงที่ศูนย์แล้วจึงสามารถแจ้งชื่อกับพนักงานส่วนต้อนรับนั่งรอให้พนักงานส่วนต้อนรับโทร.แจ้งให้พนักงานสปาออกมาเชิญลูกค้าเข้าสู่ห้องนวดตามที่จองไว้ โดยลูกค้าจะได้รับการเปลี่ยนเป็นรองเท้าแตะของทางศูนย์และพนักงานสปาจะนำรองเท้าของลูกค้าไปเก็บไว้ในที่เก็บรองเท้า จากนั้นลูกค้าจะได้รับเวลาส่วนตัวในการเปลี่ยนเครื่องแต่งกายให้เป็นชุดที่ศูนย์เตรียมไว้ ซึ่งสวมใส่สบายเหมาะสำหรับรับการนวดบำบัดต่างๆ และเก็บเสื้อผ้าในส่วนเก็บเสื้อผ้า จากนั้นลูกค้าจะได้รับการนวดและทำส

ปาตามที่ระบุไว้ ซึ่งมีรายละเอียดแตกต่างกันไปตามแต่ละคอร์ส หลังจากเสร็จสิ้นทุกขั้นตอนแล้ว ลูกค้าจะได้รับเวลาส่วนตัวในการแต่งกาย โดยมีพนักงานสปารออยู่ด้านนอกของห้อง จากนั้นพนักงานสปาจะพาลูกค้าออกมาส่งจนถึงโถงพักคอย เสิร์ฟเครื่องดื่มสมุนไพรร้อน และนำรองเท้าของลูกค้ามาให้เปลี่ยน และเมื่อลูกค้าพร้อมจึงเชิญลูกค้าไปส่วนต้อนรับเพื่อชำระเงินอีกที

2) Walk-in ลูกค้าที่ไม่ได้เป็นสมาชิก

พฤติกรรม

ในส่วนนวดและสปา ลูกค้าประเภทนี้ส่วนมากเป็นชาวต่างชาติหรือนักท่องเที่ยวที่แวะเข้ามาบางครั้ง ไม่เป็นประจำ สามารถติดต่อกับส่วนต้อนรับ แจ้งคอร์สที่ต้องการ แล้วพนักงานส่วนต้อนรับจึงโทร.แจ้งให้พนักงานสปาออกมาเชิญลูกค้าเข้าสู่ห้องนวด แต่อาจต้องรอนานกว่าลูกค้าที่เป็นสมาชิกที่โทร.แจ้งล่วงหน้า โดยลูกค้าจะได้รับการเปลี่ยนเป็นรองเท้าแตะของทางศูนย์และพนักงานสปาจะนำรองเท้าของลูกค้าไปเก็บไว้ในที่เก็บรองเท้า จากนั้นลูกค้าจะได้รับเวลาส่วนตัวในการเปลี่ยนเครื่องแต่งกายให้เป็นชุดที่ศูนย์เตรียมไว้ ซึ่งสวมใส่สบาย เหมาะสำหรับรับการนวดบำบัดต่างๆ และเก็บเสื้อผ้าในส่วนเก็บเสื้อผ้า จากนั้นลูกค้าจะได้รับการนวดและทำสปาตามที่ระบุไว้ ซึ่งมีรายละเอียดแตกต่างกันไปตามแต่ละคอร์ส หลังจากเสร็จสิ้นทุกขั้นตอนแล้ว ลูกค้าจะได้รับเวลาส่วนตัวในการแต่งกาย โดยมีพนักงานสปารออยู่ด้านนอกของห้อง จากนั้นพนักงานสปาจะพาลูกค้าออกมาส่งจนถึงโถงพักคอย เสิร์ฟเครื่องดื่มสมุนไพรร้อน และนำรองเท้าของลูกค้ามาให้เปลี่ยน และเมื่อลูกค้าพร้อมจึงเชิญลูกค้าไปส่วนต้อนรับเพื่อชำระเงินอีกที

3) Visitor ผู้มาติดต่อกับสำนักงาน

ช่วงเวลา 09.00-16.00น.

พฤติกรรม

เข้าสู่ศูนย์ด้วยทางเข้า-ออกหลัก (Main Entrance) ในกรณีที่ผู้มาติดต่อไม่รู้ตำแหน่งที่ตั้งของส่วนสำนักงาน จะข้ามายังส่วนต้อนรับที่โถงหลักชั้น2 แจ้งความประสงค์แก่พนักงานในส่วนต้อนรับ จากนั้นพนักงานต้อนรับจะโทร.แจ้งไปยังส่วนสำนักงานเพื่อให้พนักงานในส่วนสำนักงานทำหน้าที่ต่อ โดยจะให้ผู้มาติดต่อนั่งรอในส่วนพักคอยของสำนักงาน แล้วพนักงานต้อนรับของส่วนสำนักงานจะประสานงานกับส่วนสำนักงานว่าผู้มาติดต่อได้มาถึงแล้ว จากนั้นจึงเชิญให้ผู้มาติดต่อเข้าไปพบในห้องทำงาน แต่ในกรณีที่ผู้มาติดต่อทราบที่ตั้งของส่วนสำนักงาน จะเข้ามาติดต่อกับพนักงานต้องรับภายในส่วนสำนักงาน ซึ่งพนักงานจะโทร.แจ้งให้พนักงานส่วนสำนักงานทราบถึงความประสงค์ของผู้เข้ามาติดต่อ แล้วจึงเชิญให้ผู้มาติดต่อเข้าไปพบในห้องทำงาน โดยมี

ผู้ช่วยนำเครื่องดื่มมาเสิร์ฟให้แก่ผู้มาติดต่อ เมื่อเสร็จสิ้นการพูดคุยดำเนินธุรกิจแล้ว ผู้มาติดต่อเดินทางออกจากศูนย์ด้วยทางเข้า-ออกหลัก (Main Entrance)

Health Land

USER BEHAVIOR

ALL OVER USERS

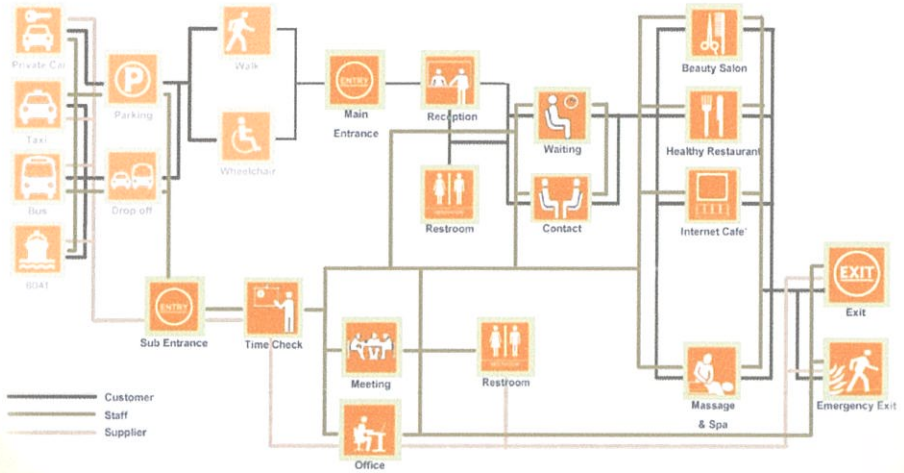

Health Land

USER BEHAVIOR

MASSAGE & SPA

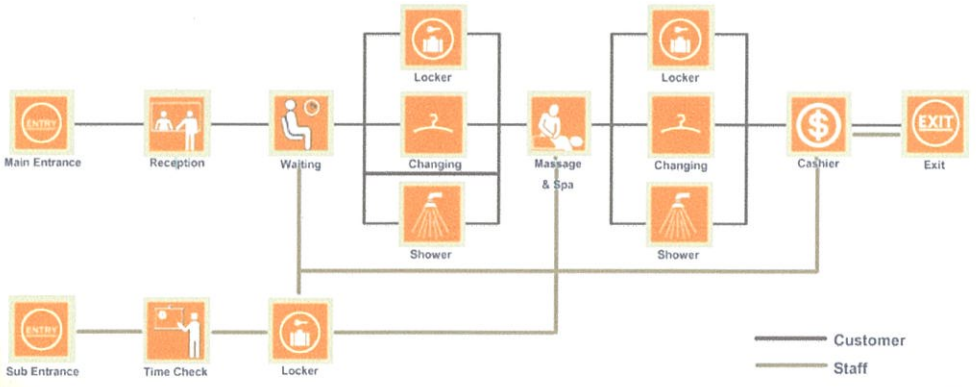

Health Land

USER BEHAVIOR

MAKE-UP WORK SHOP & HAIR SALON

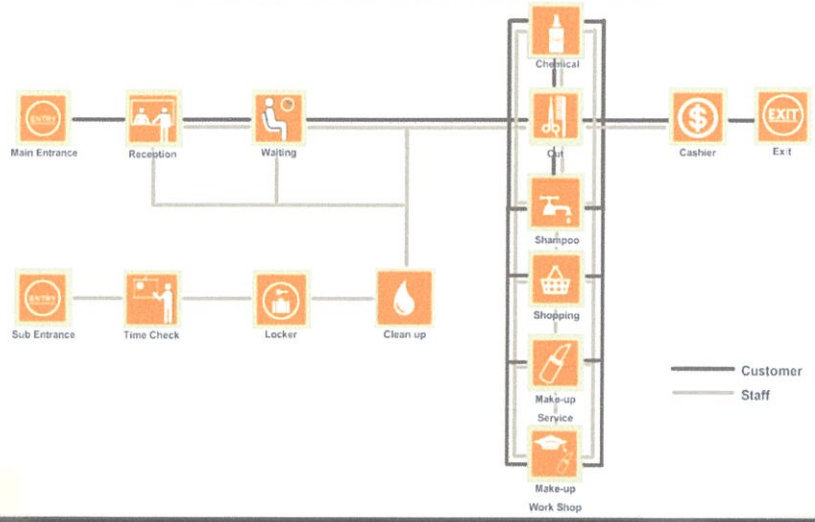

Health Land

USER BEHAVIOR

MANICURE & PEDICURE

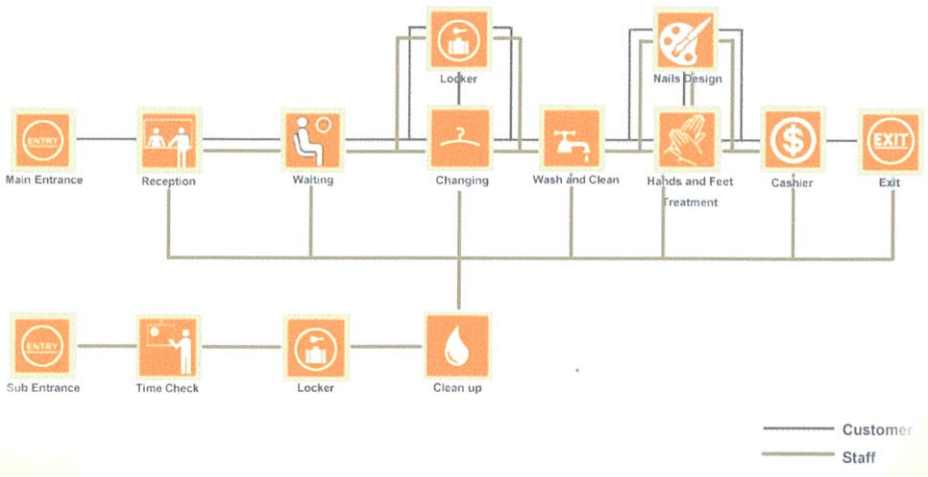

Health Land

USER BEHAVIOR

HEALTHY RESTAURANT

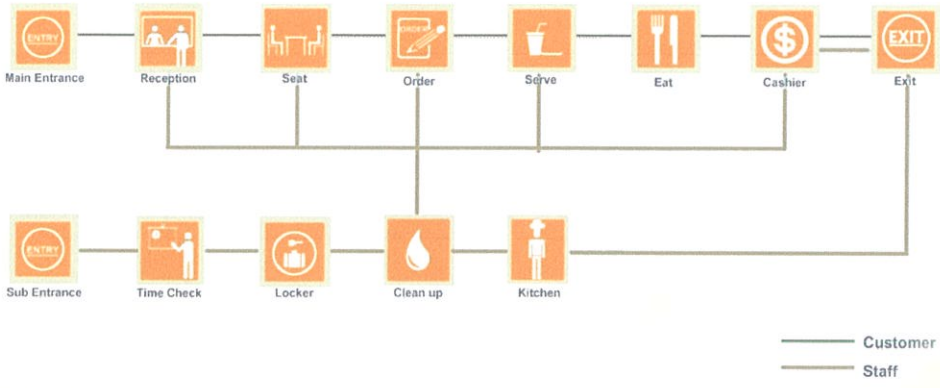

Health Land

USER BEHAVIOR

BOOK & INTERNET CAFE

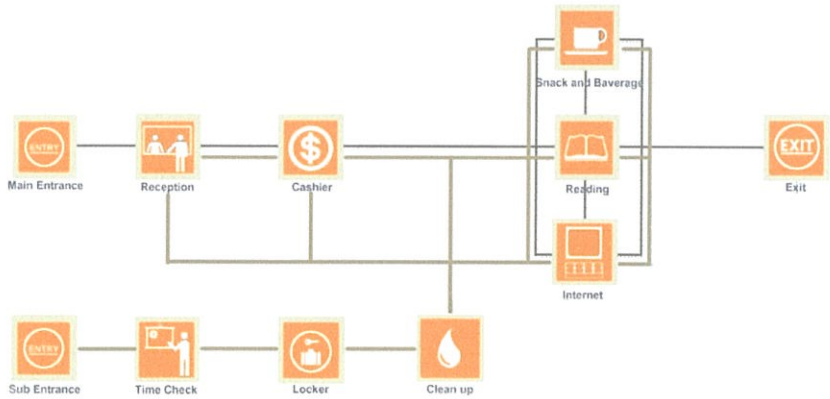

บทที่ 4

สภาพแวดล้อมภายในและวัสดุ

หลักการอนุรักษ์อาคาร

ขั้นตอนการตลาดสอบสภาพอาคารก่อนทำการอนุรักษ์(Conservation) หรือปรับปรุง (Renovation)

1. ศึกษาประวัติศาสตร์ของพื้นที่และตัวอาคาร

เพื่อให้ทราบถึงข้อมูลพื้นฐาน อันเป็นสิ่งสำคัญในการวางแผนการอนุรักษ์ เพื่อรักษาหรือคงหลักฐานทางประวัติศาสตร์ได้มากที่สุด ทั้งยังทราบถึงคุณค่าของอาคารในยุคสมัยที่ผ่านมา ที่มีต่อตัวอาคารเอง หรือต่อชุมชน การศึกษานี้ต้องครอบคลุมทั้งหลักฐาน เอกสาร และคำบอกเล่า ระบุไว้เป็นหลักฐานทางประวัติศาสตร์ของอาคาร พื้นที่ และชุมชน

2. สำรวจพื้นที่และตัวอาคาร

การสำรวจอาคารเพื่อตรวจสอบสภาพความมั่นคงแข็งแรงของอาคาร และสภาพความสมบูรณ์ของศิลปกรรมภายในอาคาร การสำรวจอาคารต้องใช้วิธีการที่ละเอียดรอบคอบและเป็นระบบ โดยเริ่มตรวจสภาพจากพื้นที่สภาพภายนอกอาคาร อันได้แก่หลังคา ผนัง ฐาน ประตูหน้าต่าง และส่วนประดับตกแต่งอาคาร ไปสู่ส่วนที่อยู่ภายในตัวอาคาร โดยเริ่มจากพื้น ผนัง และโครงสร้างหลังคา การสำรวจควรทำการบันทึกสภาพความเสียหายทุกส่วนของอาคาร รายละเอียดและวิธีการให้เป็นไประบบการตรวจสอบที่กำหนดขึ้นเฉพาะงานหรือโครงการ (ดูรายละเอียดในหน้าถัดไป)

ข้อมูลการสำรวจที่ได้มา นอกจากจะใช้เป็นแนวทางในการวางแผนการทำงานขั้นตอนต่อไปแล้วยังเป็นหลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่สำคัญของอาคารในระยะต่อไป

3. ลำดับความเสียหาย

จากข้อมูลการสำรวจทำให้ทราบปัญหาของอาคารในแง่ความชำรุดเสียหายที่จำเป็นต้องได้รับการซ่อมแซม เพื่อพิจารณาความเร่งด่วนในการบูรณะซ่อมแซม โดยพิจารณาให้ความเร่งด่วนในส่วนของโครงสร้างอาคารเป็นอันดับต้น เช่นพื้น หลังคา โดยเฉพาะการรั่วของหลังคาที่ทำให้น้ำฝนเข้ามาทำลายส่วนต่างๆในอาคารได้ พื้นที่ทรุดตัวต้องตรวจสอบให้แน่ใจว่าเป็นการทรุดตัวของพื้นเองหรือเกิดเพราะฐานราก เสาและคานทรุดตัวด้วย

จากนั้นจึงสำรวจองค์ประกอบอื่นๆของอาคารและพื้นที่โดยรอบ ที่ชำรุดหรือหลุดหายไป เช่น ช่อฟ้า ลวดลายปูนปั้นหรือไม้แกะสลักประดับอาคาร ภาพเขียนหรือลวดลายสีที่เขียนผนัง วัสดุปิดผิวต่างๆเช่น ปูนฉาบ กระเบื้องปูพื้น หรือบุผนัง ตลอดจนงานระบบต่างๆ เช่นไฟฟ้า ประปา

การสรุปแนวทางและขั้นตอนการบูรณะจำเป็นต้องมีขั้นตอนที่ลำดับความสำคัญตามความจำเป็นเร่งด่วนเพื่อความมั่นคงแข็งแรง ก่อนทำการอนุรักษ์ในส่วนรายละเอียดตกแต่ง หรือการปรับปรุงอาคารต่อไป

4. เสนอแนะแนวทางการอนุรักษ์หรือปรับปรุงอาคาร

เมื่อรวบรวมข้อมูลต่างๆได้ครบถ้วนตลอดจนขั้นตอนหรือลำดับความจำเป็นในการซ่อมแซมอาคารและพื้นที่มาแล้ว ก็สามารถนำมาวิเคราะห์ตามลักษณะเฉพาะของอาคาร ซึ่งไม่เหมือนกันในแต่ละหลังเพื่อสรุปเป็นแนวทางในการอนุรักษ์อาคารนั้นได้ โดยคำนึงถึงความมั่นคงแข็งแรง ความถูกต้องของรายละเอียดอาคาร สภาพแวดล้อม สอดคล้องกับหลักสากลตามกฎบัตรนานาชาติในการอนุรักษ์ และเป็นไปตามกฎหมาย

ทั้งนี้ การตระหนักถึงคุณค่าของพื้นที่หรืออาคารอนุรักษ์ของเจ้าของอาคารและชุมชนก็เป็นปัจจัยหนึ่งที่จะทำให้การทำงานอนุรักษ์ได้ผลดี และรักษาสภาพให้คงอยู่อย่างยาวนานต่อไป

การสำรวจตัวอาคาร

ในการสำรวจตัวอาคารเพื่อจัดทำโครงการอนุรักษ์หรือ renovate มีหลักการใหญ่อยู่ 2 เรื่อง ดังนี้

1. สำรวจรูปแบบโดยทำการสำรวจทั้งแบบแปลน ระบบโครงสร้าง วัสดุก่อสร้างและตกแต่งการใช้สอยพื้นที่องค์ประกอบหรือสิ่งของประกอบอาคาร ต้องใช้ทั้งการถ่ายรูปการสำรวจรังวัดเพื่อเขียนแบบ (Measure drawing) การบันทึกด้วยคำบรรยาย และอื่นๆ โดยเฉพาะอาคารที่เป็นอาคารอนุรักษ์หรือโบราณสถาน เพื่อที่จะทำให้ได้ข้อมูลครบถ้วนหรือมากเพียงพอที่จะเป็นหลักฐานทางประวัติศาสตร์ก่อนบูรณะหรือปรับปรุงหรือเปลี่ยนการใช้สอยอาคารต่อไป

2. สำรวจความเสียหาย

2.1 สำรวจกำแพง

- รอยแตกเนื่องจากความร้อน
- รอยแตกเนื่องจากการโป่งตัวและหดตัวของดิน
- รอยแตกเนื่องจากฐานรากเคลื่อนตัว
- รอยแตกเนื่องจากปฏิกิริยาเคมีที่เกิดในเนื้อวัสดุ
- เสียหายจากปัญหาความชื้น

การตรวจวัดรอยแยกแบบง่ายๆ โดยการวัดระยะระหว่างหัวตะปูในช่วงเวลาต่างๆ เป็นเวลานานพอสมควร ซึ่งอาจถึงหนึ่งปี ถ้าขนาดของรอยแยกไม่มีการเปลี่ยนแปลง สันนิษฐานได้ว่ารอยแยกนั้นเกิดจาก

การทรุดตัว และการทรุดตัวได้หยุดแล้ว อาจไม่ต้องทำการแก้ไขการทรุดตัวสามารถซ่อมแซมส่วนผนังที่เกิดรอยแยกได้เลย

แต่หากรอยแยกเพิ่มขึ้นเรื่อยๆก็สันนิษฐานได้ว่า รอยแยกเกิดจากทรุดตัวของพื้นหรือฐานราก ต้องทำการแก้ไขการทรุดตัวก่อน จึงค่อยซ่อมแซมส่วนผนังที่เกิดรอยแยก เพราะการซ่อมแซมส่วนนี้จะไม่ได้ผลถ้ายังคงมีการทรุดตัวอยู่

ตัวอย่าง รอยแยกในผนังหรือกำแพงที่เกิดจากทรุดตัวของฐานรากในลักษระต่างๆที่ปรากฏผลต่างกัน

ฐานรากต่อเนื่องในอาคารระบบกำแพงรับน้ำหนัก

ภาพแรก ฐานรากบริเวณด้านข้างทรุดตัว

ภาพที่สอง ฐานรากตรงกลางทรุดตัว

ฐานรากเดี่ยวในอาคารระบบเสาคาน

ภาพแรก ฐานรากบริเวณด้านข้างทรุดตัว

ภาพที่สอง ฐานรากตรงกลาง

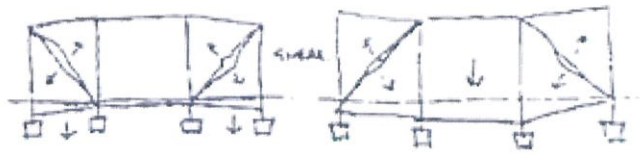

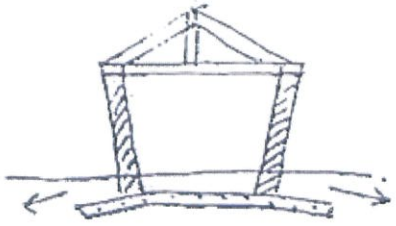

การล้มตัวออกนอกของผนังหรือกำแพงเนื่องจากดินใต้ฐานรากด้านนอกมีโอกาสได้รับความชื้นมากกว่าดินด้านในจึงมักจะทรุดตัวหรือเลื่อนไหลออกด้านนอก เป็นเหตุให้ผนังหรือกำแพงเอียงล้มตัวออกด้านนอก

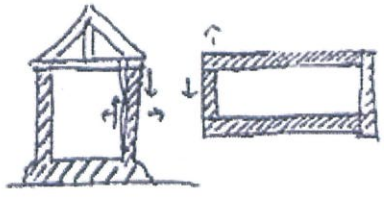

อาคารอนุรักษ์หรือโบราณสถานในประเทศไทยที่เป็นระบบกำแพงรับน้ำหนัก เช่นโบสถ์ วิหาร มักจะไม่ได้ก่ออิฐประสานกันบริเวณมุมอาคารแต่ใช้การก่อชนกัน จึงไม่สามารถรับแรงเฉือนที่เกิดจากนำหนักหลังคาก่อทับได้

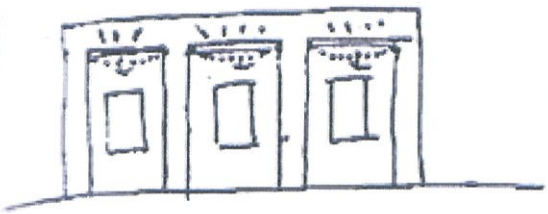

รอยแตกใต้ท้องคานเนื่องจากไม้รับกำแพงก่ออิฐที่ติดตั้งเหนือหน้าต่าง รับแรงที่เกิดจากน้ำหนักกำแพงกดทับไม่ได้ จึงอ่อนตัวลง ตกท้องช้าง

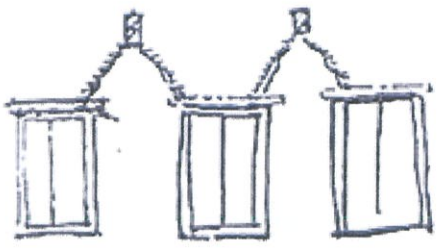

บริเวณมุมประตูหน้าต่างเป็นจุดที่อ่อนแอที่สุด เมื่ออิฐและปูนฉาบล้าก็มักจะเกิดรอยแยกตรงบริเวณนี้ตามแนวเฉียงเสมอ

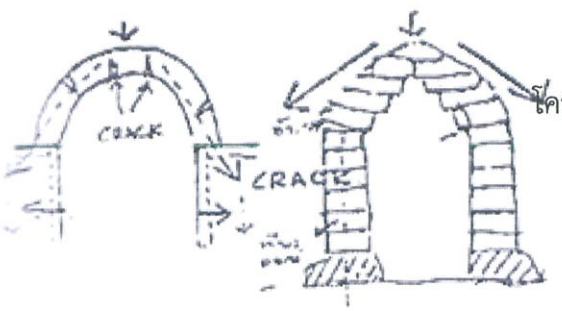

รอยแยกใต้คานโค้งคานโค้งหรือผนังก่อโค้งที่เกิดจากการทรุดตัวของฐานราก หรือกำแพง หรือเสา เพราะตามทฤษฎีแล้วโครงสร้าง Arch แบบครึ่งวงกลม ที่เป็น Roman Arch แท้จะไม่มีแรงถีบแต่โครงสร้างวงโค้งส่วนใหญ่ในประเทศไทยไม่ได้เป็น Roman Arch แท้ แต่ใช้การก่อเหลื่อมกันให้มีลักษณะโค้ง คล้ายกับ Roman Arch

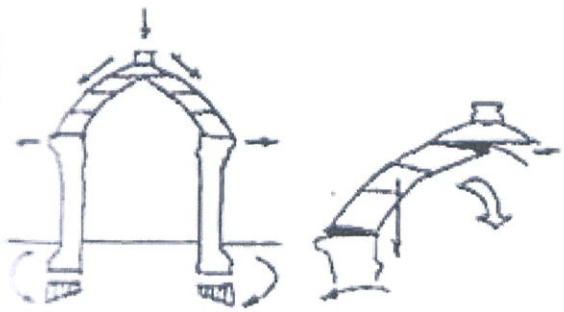

รอยแยกที่เกิดจากการที่ฐานรากด้านนอกทรุดตัวหรือทรุดตัวมากกว่าด้านใน ทำให้ฐานรากเกิดการหมุนออก เพิ่มแรงถีบออกที่ฐานของวงโค้ง

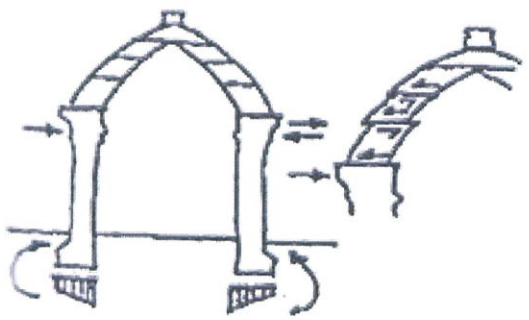

รอยแยกที่เกิดจากการที่ฐานรากด้านในทรุดตัวหรือทรุดตัวมากกว่าด้านนอก ทำให้ฐานรากหมุนเข้า เพิ่มแรงกด(เข้า)ที่ฐานของวงโค้ง เกิดเป็นแรงเฉือน ทำให้วัสดุเคลื่อน

2.2 ตรวจสอบปัญหาของไม้

- การผิดรูปของโครงสร้างไม้

สาเหตุส่วนใหญ่เกิดขึ้นบริเวณข้อต่อซึ่งเป็นจุดอ่อนแอ อาจเป็นได้ทั้งเกิดจากความล้มเหลวของตัวข้อต่อเอง หรือเป็นความล้มเหลวของโครงสร้างส่วนอื่นๆส่งผลตามมา

- ความเสียหายจากความชื้น

โครงสร้างบางตัวต่อเชื่อมหรือฝังอยู่ในกำแพง ทำให้รับความชื้นจากผนังเกิดความเสียหายได้

- ความเสียหายจากแมลงหรือสัตวอื่นๆ

ไม้บางชนิดถูกแมลงทำลาย

- ความเสียหายจากธรรมชาติ

ไม้บางตัวถูกออกแบบมาให้ใช้ในจุดที่ต้องโดนแดดลมฝนเป็นประจำ เช่นราวระเบียง พื้นชาน ส่วนตกแต่งหลังคา ชิ้นส่วนไม้เหล่านี้ก็จะเสียหายง่ายและเร็วขึ้น

2.3 **ตรวจสอบปัญหาของหลังคา** หลังคาที่บกพร่องหรือเสียหาย นำน้ำหรือความชื้นเข้าสู่ภายในอาคารสร้างความเสียหายขนาดใหญ่ได้

สาเหตุที่ทำให้หลังคาบกพร่องเกิดรั่วซึมมักเกิดจากสาเหตุดังนี้

- การมุงที่ไม่ได้ความลาดที่ถูกต้องสม่ำเสมอ ความลาดเอียงไม่พอหรือเพราะโครงสร้างทรุดตัวหรือทำงานไม่ได้ระดับสม่ำเสมอทำให้กระเบื้องเผยอ น้ำซึมเข้าให้

- มุงผิดวิธี

- วัสดุมุง (กระเบื้อง), ครอบหรือรางชำรุด เช่นกระเบื้องแตก หรือกระเบื้องไม่เคลือบคุณภาพต่ำ น้ำซึมเข้าได้

- ความเสียหายจากธรรมชาติ เช่นกิ่งไม้หล่นใส่ พายุ ฯลฯ

2.4 ตรวจสอบปัญหาของฐานราก

- การตรวจเหนือระดับดิน เช่นการสังเกตรอยแตกรอยแยกบนกำแพง บนพื้นและการสังเกตระดับอาคารโดยรวม

2.5 ตรวจสอบปัญหาของพื้น ถ้าพื้นมีการทรุดตัว ต้องตรวจสอบว่าเป็นการทรุดตัวของพื้นเอง หรือเกิดขึ้นเพราะฐากราก เสา และคานทรุดตัวด้วย

2.6 ตรวจสอบปัญหาอื่นๆ เช่นประตู หน้าต่าง ลวดลายประดับอาคาร วัสดุปูพื้น วัสดุบุผิว เช่นกระเบื้อง ไม้ ฯลฯ สี จิตรกรรม และระบบต่างๆ เช่น ไฟฟ้าประปา

จากการตรวจสอบปัญหาด้านต่างๆทั้งหมด จึงได้ทำการบันทึกรายละเอียดไว้เพื่อใช้วางแผนแนวทางการอนุรักษ์ รวมทั้งเป็นหลักฐานในการอนุรักษ์อาคารต่อไป โดยอาคาร วังพลตรีพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระจันทบุรีนฤนาถ มีปัญหาดังต่อไปนี้

1. ปัญหาที่เกิดจากความเสียหายของไม้ ซึ่งได้แก่
    - บันไดไม้ภายใน อาคาร เกิดการทรุดตัว อันเนื่องมาจากการผุพังของไม้ และการทรุดตัวของไม้
    - กรอบประตูและหน้าต่าง เกิดการผุผัง และมีปัญหาอันเนื่องมาจากแมลง
    - ลวดลายฉลุประดับอาคาร ตรงบริเวณ ประตูและหน้าต่าง เกิดการผุพัง
    - พื้นไม้บริเวณชั้นล่าง
2. เกิดการรั่วซึมของน้ำบริเวณ เพดาน เนื่องจาก ความเสียหายของกระเบื้องมุงหลังคา ที่เกิดจากอายุการใช้งาที่มีเป็นเวลานาน ประกอบกับการขาดการดูแลรักษา
3. ลาประดับบนเพดาน เกิดการผุร่อนเสียหาย

ดังนั้นในการประยุกต์ใช้อาคาร จึงยึดถือหลักในการซ่อมแซม และอนุรักษ์อาคาร ตามมติคณะรัฐมนตรี และข้อบัญญัติในการอนุรักษ์อาคารให้มากที่สุด เพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาการปรับปรุงและอนุรักษ์อาคาร โดยประยุกต์ให้เข้ากับประโยชน์ใช้สอยในปัจจุบัน และตอบสนองกับความต้องการของกลุ่มเป้าหมายได้อย่างดี

2.3 สภาพแวดล้อมภายในและวัสดุ

2.3.1 ระบบสาธารณูปโภค

ระบบแสงสว่างและการควบคุม

1. ให้ทัศนวิสัยที่ดีในการมอง
2. สร้างบรรยากาศที่ดี
3. เน้นวัสดุให้มีความโดดเด่น

หลักการให้แสง

การให้แสงเป็นสิ่งสำคัญอีกอย่างหนึ่งในงานสถาปัตยกรรมและการตกแต่งภายในสถานบำบัดและพัฒนาสุขภาพจิต แสงเป็นส่วนช่วยเน้นให้เห็นลักษณะรูปทรงของอาคาร เป็นส่วนช่วยสร้าง

บรรยากาศและความสนใจ รวมทั้งเป็นส่วนช่วงสร้างบรรยายกาศเชิญชวน บริเวณทางเข้าและประโยน์ของการให้แสง เป็นส่วนสำคัญเกี่ยวกับความปลอดภัยและระบบการควบคุมต่างๆ

แสงที่ใช้ในอาคารอาจจะเป็นส่วนช่วยเน้นลักษณะการตกแต่งภายใน เป็นส่วนช่วยเน้นลักษณะของพื้นผิววัสดุ สร้างความรู้สึกให้เกิดความสูง ลึก หรือทำให้รู้สึกเล็กลง สร้างสรรค์ให้รูปแบบแลพื้นผิววัสดุ รวมทั้งสี ให้มีความโดดเด่นขึ้นมาได้

ประเภทการใช้แสงสว่างแบ่งเป็น 2 ชนิด ใหญ่ๆ

1. **แสงสว่างตามธรรมชาติ (Natural lighting)** ในเวลากลางวันแสงธรรมชาติเป็นสิ่งสำคัญ เพื่อผู้ใช้บริการจะได้มีความตื่นตัวตลอดเวลา และสัมผัสกับแสงที่เปลี่ยนแปลงไป มีผลเท่ากับการบอกถึงเวลาที่ผ่านไป ดังนั้นการใช้แสงธรรมชาติเข้ามาในอาคารจึงเป็นสิ่งจำเป็น แต่ทั้งนี้ต้องคำนึงถึง Variety และ Comtrast ของแสงให้มีขนาดแน่นอนด้วย ทิศทางของแสงที่มากระทบจะมี 4 วิธี ดังต่อไปนี้
    1.1 การให้แสงสว่างจากด้านบน
    1.2 การให้แสงสว่างจากด้านข้าง
    1.3 การให้แสงสว่างเฉียงจากหน้าต่างค่อนข้างสูง
    1.4 การให้แสงสว่างจากธรรมชาติทางอ้อม

การให้แสงสว่างจากด้านบน

แสงจากเหนือศีรษะเหมาะกับสิ่งแสดงทางวัตถุ แต่ข้อเสีย คือแสงส่วนใหญ่จะตกลงที่พื้นห้องมากกว่าผนัง และเกิดการสะท้อน จะทำให้รู้สึกว่าห้องแคบไป และเมื่อแหงนดูช่องแสง จะทำให้ตาเหนื่อยเร็ว อาจแก้ไขโดยการทำเพดานให้สูง ลักษณะส่วนใหญ่ของแสงได้จากหลังคากระจก แถบภูมิประเทศที่มีอากาศร้อนไม่นิยมใช้ จะใช้กระจกไม่เกิน 6% ของเนื้อที่หลังคาก็ได้การใช้หลังคากระจก มีข้อเสียคือ กระจกจะมีความไหวตัวง่ายอาจทำให้เกิดความเสียหายแก่วัตถุใกล้เคียงได้ เมื่อถูกความชื้นและความร้อน ควบคุมปริมาณแสงยาก ถ้ากระจกเตี้ยจะทำให้แสงจัดจนพล่าได้ ทำให้ไม่เห็นที่มาของแสงอาจแก้โดยใช้แผ่นโลหะเล็กๆ เปลี่ยนแปลงตามแสงสว่างของมัน และสามารถใช้ได้กับหลังคาเพื่อกันแสงจ้าเกินไป

การให้แสงสว่างจากด้านข้าง

แสงจากดหน้าต่างที่อยู่ในระดับต่ำ ทำให้ด้านหลังวัตถุรับแสงไม่พอ เกิดมีแสงสะท้อนทำให้นัยต์ตาพร่าเมื่อมองออกไปนอกหน้าต่างจะทำให้เงาที่ปรากฏบนวัตถุ อาจแก้ไขได้โดยการยกขอบหน้าต่างให้สูงกว่านัยน์ตา กรอบหน้าต่างควรลึก หรืออาจใช้กระจกแยกแสง (THERMOLUMN) ตัดเฉพาะส่วนบนเหนือหน้าต่าง ทำให้หน้าต่างขนานกับผนังน้อยที่สุด

การให้แสงสว่างเฉียงจากหน้าต่างค่อนข้างสูง

เป็นการใช้แสงที่เหมาะที่สุด แสงตกทำมุม 45 และกระจายได้ทั่วห้อง ถ้าสูงมากไม่ทำให้เกิดแสงสะท้อนและตาพร่า กรณีนี้อาจใช้เพดานหรือฉากแขวนอยู่กลางห้องเพื่อกระจายแสง

การให้แสงสว่างจากธรรมชาติทางอ้อม

เป็นการใช้โดยก่อเกิดแสงสะท้อน เช่นการให้แสงส่องตรงมายังผนังสีขาว เพื่อให้แสงสะท้อนออก หรืออาจใช้กระจกมาสะท้อนแสงสว่างเข้ามาในห้องหรือตู้แสดง การให้แสงสว่างทางน้ำไม่เพียงแต่ใช้กับแสงธรรมชาติเท่านั้น แต่ยังใช้กับแสงประดิษฐ์ได้ด้วยการให้แสงหลายลักษณะ การให้แสงสว่างแบบนี้จะช่วยให้สายตาไม่พร่ามัวมาก

เทคนิคการให้แสงสว่างทางอ้อม

1. การใช้แสงสะท้อนที่ผนัง ถ้าผนังมีลักษณะโค้งจะดูดกลืนแสงมากกว่าที่จะสะท้อน และถ้าผนังเป็นสีขาว จะสะท้อนแสงสว่างออกมาได้ถึง 86% ในขณะที่ผนังปูนฉาบธรรมดาสะท้อนแสงประมาณ 64%
2. อาจใช้แสงลอดจากหลังคา ซึ่งซ้อนกันอยู่หลายชั้น การให้แสงแบบนี้เหมาะสมมากกับประเทศที่มีแสงแดดแรง
3. ใช้กระจก 2 แผ่น แผ่นหนึ่งติดอยู่กับที่อีกแผ่นเคลื่อนไหวทำมุมไปตามการเคลื่อนที่ของดวงอาทิตย์ แผ่นที่เคลื่อนไหวจะคอยรับแสงจากดวงอาทิตย์ส่งมายังแผ่นที่อยู่กับที่ โดยแผ่นที่อยู่กับที่จะสะท้อนแสงไปยังแผ่นอื่นๆ ไปสู่ตำแหน่งที่ต้องการแสง เหมาะกับประเทศที่มีแสงแดดจัด
2. การใช้แสงสว่างโดยใช้แสงประดิษฐ์ (ARIFICIAL LIGHT) การใช้แสงประดิษฐ์เป็นการสิ้นเปลืองมาก แต่สามารถนำมาใช้ได้ในมุมต่างๆอย่างสะดวกและสม่ำเสมอ จึงเป็นแสงที่นิยมใช้กันอย่างแพร่หลายได้ดี ซึ่งปกตินิยมติดตามเพดานให้ปริมาณแสงกระจาย แต่ถ้าเป็นกรณีตู้แสดงงานหรือขายสินค้านิยมเอาแสงไฟซ่อนไว้ส่วนบนของตู้ แล้วกรองด้วยกระจกฝ้าอีกชั้น แล้วแต่ความเหมาะสม นิยมใช้เมื่อวัตถุอยู่ในที่มืดแล้วมีแสงพวกนี้โดยรอบ จะเห็นวัตถุหน้าที่แสดงได้อย่างดี

แสงสว่างประดิษฐ์ได้แก่ แสงไฟฟ้าธรรมดาและแสง FLUORESCENT แสงทั่วไปมีความร้อน และออกสีแดงมากกว่าแสงธรรมชาติ ส่วนแสง FLUORESCENT ใกล้เคียงกับแสงธรรมชาติมาก ในปัจจุบัน DAYLIGHT FLUORESCENT ซึ่งนับได้ว่าเหมือนธรรมชาติมากที่สุด สำหรับแสงประดิษฐ์ แสงไส้ร้อน หรือ INCANDESCENT จะให้แสงที่นุ่มนวล เหมาะแก่การให้แสงเพื่อเน้นจุดสำคัญ

ระบบการให้แสงสามารถแบ่งออกได้ 5 ประเภทใหญ่ๆ คือ

1. ดวงไฟส่องทางตรง (DIRECTIONAL LIGHTING) ให้ความเข้มดีที่สุด เหมาะกับห้องเพดานสูง ถ้าเพดานมืดจะเกิด Contrast มาก

2. ดวงไฟส่องทางตรงมากกว่าทางอ้อม (SEMI-DIRECTTIONAL LIGHTING) บริเวณใกล้กับดวงโคมมี Contrast ระหว่างดวงโคมกับเพดาน ต้นทุนถูกกว่าแบบ INDIRECT LIGHTING
3. ดวงไฟชนิดส่องรอบตัว (GENERAL DIFFUSE) ให้แสงสว่างสม่ำเสมอที่สุด
4. ดวงไฟส่องทางอ้อมมากกว่าทางตรง (SEMI-INDIRECTIONAL LIGHTING) ดวงไฟส่องทางตรงและทางอ้อม ซึ่งแสงส่องลงข้างล่าง 10-40% ส่องขึ้น 60-90%
5. ดวงไฟส่องทางอ้อม (INDIRECTIONAL LIGHTING) ให้แสงคุณภาพดีที่สุด เพราะไม่เกิดความจ้าของแสงบน WORKING PLANE เป็นแสงสะท้อนทั้งหมด ดังนั้นผ้าเพดานห้องต้องสะอาดและสะท้อนแสงได้ดี ระบบนี้จะมีราคาแพงที่สุด ถ้าเพดานสว่างดวงโคมมืดจะเกิด CONTRAST สูง

ข้อควรคำนึงในการใช้แสง

- ค่า CRI ของหลอดและสีที่นำมาใช้จะมีผลกับความถูกต้องของสีโดยรวม
- มีความเข้มและการส่องสว่างเพียงพอที่จะเน้นรูปร่างและรายละเอียดของวัสดุ
- การป้องกันแสงสะท้อนจากวัสดุ (ทำมุมไม่เกิน 35 องศา)

น้ำหนักของสีในการมองเห็น

- สีอ่อนจะสะท้อนมากกว่า
- สีเข้มจะดูดแสงมากกว่า

ระบบการควบคุมแสงสว่าง (CONTROL SYSTEM)

ลักษณะของความต้องการของระบบการควบคุมแสงสว่าง จะส่งผลต่อการออกแบบแสงสว่าง รวมทั้งความยืดหยุ่นในการควบคุมแสงสว่างทั้งหมด ซึ่งจะต้องเป็นระบบหรี่ไฟสว่าง ปิด-เปิดแสง ในกรณีที่ต้องการเปลี่ยนบรรยากาศหรือใช้เพื่อการแสดง ซึ่งจะมีการจัดแสงตามคิว ซึ่งจะต้องมีระบบการควบคุมเพื่อให้เป็นไปตามลักษณะของการให้แสง

ระบบการควบคุมแสง แบ่งออกเป็น 2 วิธีการใหญ่ๆ ดังนี้

1. DIMMER PER OUTLET SYSTEM คือการติดระบบ DIMMER แก่ดวงไฟทุกดวง
2. POWER PROGRAMMING SYSTEM คือการติดระบบ DIMMER เฉพาะส่วนที่สำคัญ ในส่วนอื่นจะไม่ติด DIMMER แต่ควบคุมแสงสว่างโดยการติดบางดวงไฟ ปิดสลับดวงเว้นดวง ซึ่งวิธีนี้ผู้ออกแบบจะต้องมีการกำหนดแนวทางการปรับแสงสว่างไว้แต่ตอนต้น ระบบนี้จะมีความยืดหยุ่นน้อยกว่าระบบแรกแต่มีความยุ่งยากในการควบคุมน้อยกว่า อีกทั้งอุปกรณ์และค่าใช้จ่ายมีน้อยกว่าระบบแรก จึงเป็นที่นิยมกันมาก

ระบบเสียงและการควบคุม

เสียงและการป้องกันเสียงรบกวน

การออกแบบเพื่อให้มีระบบเสียงที่ดีต้องคำนึงถึงการสะท้อนของเสียง การดูดกลืนเสียงและการกระจายของเสียง ทั้งนี้ความเกี่ยวข้องกันของการออกแบบห้อง การวางเครื่องเรือนและการเลือกใช้วัสดุด้วย

ระบบการสะท้อนและการหักเหเสียง คือ การใช้ระนาบเป็นตัวสะท้อนและหักเห ไปในทิศทางที่ต้องการ เช่น ใน HALL AUDITORIUM

ระบบการดูดซัมเสียง คือ การ ABSORBTION เสียง เป็นตัวกักเสียง ด้วยวัสดุผิวนุ่ม ลดการเกิดเสียงก้อง นิยมใช้ในห้องขนาดเล็ก เช่น โรงภาพยนตร์ขนาดเล็ก เป็นต้น

การกระจายเสียง เป็นระบบที่เกิดจากการพัฒนาทฤษฎีการสะท้อนและหักเหของเสียง โดยคุณสมบัติการกระจายทั่วทิศทาง โดยมีการเปลี่ยนเฟสไปตามธรรมชาติและมีการเฉลี่ยวความเข้มของเสียงออกไป

การออกแบบและการควบคุมเสียงที่ใช้ในอาคาร จะนำความรู้จากทั้ง สามระบบ มาประยุกต์ใช้ให้เหมาะสม คือ

1. ฟังก์ชั่นของสถานที่นั้นๆ
2. ความเหมาะสม ขนาด รูปร่างของ
3. ความสวยงามในการออกแบบตกแต่งภายใน

ชนิดของวัสดุดูดซับเสียง (SOUND ABSOROIN MATERIAL)

คุณสมบัติในการดูดกลืนเสียงขึ้นอยู่กับลักษณะของผิว ความหนา และความหนาแน่นของวัสดุ วัสดุที่เก็บเสียงแบ่งออกเป็น 3 ประเภท คือ

1. PREFABRICATED ACOUSTICAL UNIT ดึงดูดวัสดุดูดซับเสียงสำเร็จรูป รวมทั้ง ACOUSTIC ITEM ที่ทำขายตามท้องตลาดเป็นแผ่นๆ
2. ACOUSTIC PLASTER AND SPRAYED ON MATERIAL เป็นวัสดุรูพรุนพวกพลาสติกและวัสดุมีใย (BINDER UNIT)
3. ACOUSTIC BLANKETS เป็นวัสดุจำพวก MATERIAL WOOL,WOOD WOOL,FIBER GLASS, KAPOK BATTS AND HAIR FELT

PREFABRICATED ACOUSTICAL UNITS แบ่งออกเป็น 4 ประเภท คือ

ประเภทที่ 1 เป็นแผ่นสำเร็จรูป รูพรุน หรือผิวขรุขระ แบ่งเป็น

- ALL MATERIAL UNIT เป็นเม็ดเล็กๆและใช้ยิปซั่มเป็นตัวยึด
- ALL MATERIAL UNIT เป็นเม็เล็กๆและใช้ PORTLAND CEMAENT เป็นตัวยึด
- MINERAL หรือไส้ไม้อ่อน ผสมกับ MINERAL BUNDER ซึ่งไม่ติดไฟ เช่น แผ่นSOFTIONS

ประเภทที่ 2 เป็นแผ่นสำเร็จรูปเจาะรูพรุนด้วยเครื่องจักรและมีรูปเป็น PATTERN มีระเบียบแบ่งเป็น

- เป็นแผ่นที่มีผิวหนาแข็งและแกร่ง เจาะรูพรุนใช้สำหรับเป็นแผ่นปิดหน้าหรือเป็นตัวยึดให้กับวัสดุดูด

เสียงที่อ่อนนุ่ม เช่น พวกBLANDET เป็นต้น แบบนี้ใช้สีที่ไม่อุดรูพรุนทาบนผิวหน้าได้

- เป็นแผ่นวัสดุที่มีผิวหน้านุ่มกว่าแบบแรก และเจาะรูพรุน สามารถที่จะทาสีได้โดยไม่ทำให้คุณสมบัติดูด

เสียงลดลง

- เป็นวัสดุแบบเดียวกัน แต่จะเจาะให้ทะลุเป็นทางยาว หรือทำเป็นร่อง ซึ่งสามารถดูดเสียงได้ดี

ประเภทที่ 3 เป็นแผ่นที่มีผิวหน้าหยาบ (FISSURED SURFACE) อาจทำได้จากวัสดุหลายชนิด เช่น พวก MINERAL UNIT เป็นเม็ดหรือพวก COCK มีคุณสมบัติดูดเสียงได้ดีเหมือนประเภทที่ 2 วัสดุชนิดนี้มีผิวหน้าหยาบ และเป็นหลุมเป็นบ่อมาก ทาสีได้

ประเภทที่ 4 เป็นแผ่นผิวหน้า เป็นใย POLTED FIBER SURFACE แบ่งเป็น

- ทำให้เป็นแผ่นที่ทำด้วยใยไม้บางๆ เช่น ขึ้นผสมกับ MINERAL BINDER ผิวหน้าที่ทั้งราบปานกลาง

และเรียบ

- ทำด้วยไส้ไม้ชนิดอ่อน เช่น ไส้ไม้สด หญ้าปล้อง ฯลฯ วัสดุชนิดนี้ติดได้ง่าย แต่ราคาถูกดูดเสียงได้ดี

มักทำเป็นแผ่นสำเร็จรูป ขนาดกว้าง 4 ฟุต ยาว 4-10-12 ฟุต ทาสีไม่ได้

- ทำด้วยพาก MINERAL FIBERS นำมาตัดซึ่งทำเช่นเดียวกับพวก ACOUSTIC PLASTIC คุณสมบัติ

ขึ้นอยู่กับวัตถุที่ใช้ โดยเฉพาะดูดเสียงที่มีความถี่ต่ำๆ มีความหนาพอเหมาะและประหยัด ควรหนา 0.5 นิ้ว

คุณสมบัติของ ACOUSTIC PLASTIC จะดีหรือไม่ขึ้นอยู่กับความแห้ง หรือตัววัสดุที่ใช้ปูนฉาบจะต้องมีคุณสมบัติในการดูดซึมไม่มากนัก และต้องมีความชื้นพอดี ไม่เพียงเปียกมากหรือแห้งมาก เพราะถ้าเปียกมาก การเกาะกับระหว่างผิวหน้ากับปูนหรือวัตถุที่ฉาบ จะไม่เกาะกันดี แต่ถ้าแห้งเกินไป มันจะดูดเอาความชื้นจากปูน ทำให้เสื่อมคุณสมบัติและร่วน

สิ่งที่ควรระวังเกี่ยวกับการป้องกันเสียงต่างๆ คือ

เสียงวิ่งไปวิ่งมาในห้อง (ROOM FLUTTER) มักเกิดจากห้องที่มีผนัง2ด้าน มักทำให้เกิดเป็นเสียงอุโฆษได้ วิธีแก้อาจทำให้กำแพงไม่ขนานกันได้ โดยการแขวนรูป มีหิ้งวางของสิ่งอื่นๆประตูหน้าต่าง ก็ช่วยแก้ปัญหาไปในตัว วัสดุที่ขรุขระ ตู้ โต๊ะ ม่านเป็นริ้วๆ จะช่วยลดลักษณะเสียงวิ่งไปมาในห้องได้

เสียงรบกวนที่เกิดจากพัดลม เครื่องปรับอากาศ เป็นเสียงที่เกิดภายในอาคาร การแก้ปัญหาทำได้ดังนี้ คือ

- บุวัสดุดูดกลืนเสียง ทำหน้าต่างกระจก 2 ชั้น ป้องกันเสียงที่แทรกผ่านตรงรอยต่อของประตูและรอย

กุญแจ โดยใช้วัสดุพวกสักหลาด ยาง ปิดช่องโหว่

- โครงสร้างของพื้น เช่น การปูพื้นคอนกรีต การทำ FINISHED บนพื้นคอนกรีต เช่น COCK BOARD

กระเบื้องยาง พรม

การทาสีบนวัสดุดูดเสียง

การพิจารณาอย่างรอบคอบ ก่อนทาสีวัสดุดูดซับเสียงเป็นสิ่งจำเป็นมาก เพราะวัสดุบางอย่างเมื่อทาสีแล้ว คุณสมบัติจะลดลง

1. วัสดุที่เป็นแผ่นบางๆ ดูดเสียงด้วยการสั่นไหว และวัสดุที่มีรูพรุน การใช้สีอาจไปอุดรูพรุนดูดซับเสียงเหล่านั้นได้
2. วัสดุจาก MINERAL หรือ FIBER BOARD จะไม่สามารถทาสีได้ เนื่องจาก เนื้อสีจะไปอุดรูพรุน ไม่สามารถดูดเสียงที่ความถี่ประมาณ 50 คน / นาที จะใช้วิธีพ่นแลคเกอร์แทนการเพนส์สีและควรใช้การพ่นมากกว่าการทาด้วยแปรง

สรุปการใช้เสียงและการควบคุม

การแก้ปัญหาเสียงที่เกิดขึ้น จะมีผลกระทบต่อผู้ใช้สอยอาคารนั้น นอกจากการจัดวางผังให้เป็นสัดส่วนแยกประกอบของฟังก์ชั่น ให้ดีแล้วนั้น ยังต้องคำนึงถึงเสียงที่เกิดขึ้นภายในอาคารด้วย เช่น – ส่วน HALL เป็นบริเวณที่จะเกิดเสียงสะท้อนได้ง่ายต้องมีการกั้นเสียง

- ส่วน OUTDOOR ACTIVITY และ LIBRARY เป็นส่วนที่มีกิจกรรมต่างๆสูง ทำให้เกิดเสียงรบกวนกันได้ง่าย จึงควรใช้โซนอื่นมากั้นระหว่าง 2 พื้นที่นี้
- ส่วนสำนักงานแยกจากพื้นที่ต่างหาก สำหรับผู้บริหารระดับสูง เพื่อบรรยากาศการทำงานที่สงบ เป็นต้น

ระบบปรับอากาศ

หลักการโดยทั่วไปของเครื่องปรับอากาศ ประกอบด้วยอุปกรณ์หลัก 4 ส่วน คือ

1. คอมเพรสเซอร์ (COMPRESSOOR)
2. ส่วนระบายความร้อน (CONDENSING UNTI)
3. ลิ้นลดความดัน (EXPANSION VALUE)
4. ส่วนทำความเย็น (FAN COIL UNIT หรือ AIR HANDLING UNIT)

หลักการทำความเย็นมี ดังนี้

วงจรน้ำยา จะมีอยู่ 2 ภาพ คือ ภาคหนึ่งความดันสูง และอีกภาพหนึ่งความดันต่ำ โดยส่วนระบายความร้อนจะอยู่ในภาพที่มีความดันสูง และส่วนทำความเย็นจะอยู่ในภาพความดันต่ำ โดยมีตัวคอมเพรสเซอร์คั่นอยู่ระหว่างภาคที่มีความดันต่ำไปยังภาคที่มีความดันสูงส่วนลิ้นลดความดันจะอยู่ระหว่างภาคที่มีความดันสูงไปยังภาคที่มีความดันต่ำ โดยตัวน้ำยานั้นก่อนที่จะผ่านลิ้นความดันนี้ จะมีสภาพเป็นของเหลวที่มีความดันสูง เมื่อผ่านลิ้นลดความดันแล้ว จะแปรสภาพเป็นฝอยน้ำยาที่มีความดันต่ำ และน้ำยานี้จะระเหยเป็นไอ พร้อมดูดความร้อนเข้ามา ทำให้ส่วนที่จะทำความเย็น เย็นขึ้น

ส่วนไอน้ำยา หลังจากออกจากส่วนที่ทำความเย็นแล้ว จะโดนตัวคอนเพรสเซอร์ดูดและอัดออกไปกลายเป็นไอน้ำยาที่มีความดันสูง เมื่อไอน้ำยามีความดันสูงก็จะกลั่นตัวเป็นของเหลวอีกครั้งหนึ่ง พร้อมคายความร้อนออกไปที่ส่วนระบายความร้อน

ระบบปรับอากาศที่ใช้ในเมืองไทยแบ่งออก เป็น 3 ระบบ ได้แก่

1. ระบบปรับอากาศแบบหน้าต่าง (WINDOW TYPE)
2. ระบบปรับอากาศแบบแยกส่วน (SPILT TYPE)
3. ระบบปรับอากาศแบบศูนย์รวม (CENTRAL SYSTEM)

ระบบปรับอากาศแบบหน้าต่าง (WINDOW TYPE)

เป็นเครื่องปรับอากาศขนาดเล็ก ใช้วิธีปรับอากาศโดยตรง ติดตั้งบนกำแพงซึ่งติดต่อกันอากาศภายนอก ตัวเครื่องมีส่วนปรับความร้อนและคายความร้อนอยู่ในกลุ่มเดียวกัน โดยจะได้รับความร้อนจากภายใน ผ่านตัวนำไปทิ้งด้านนอกห้อง

ตำแหน่งการติดตั้ง เครื่องปรับอากาศแบบหน้าต่างส่วนมากจะติดตั้งให้สูงเกินศีรษะเล็กน้อย เพื่อไม่ให้ลมเย็นที่ที่เป่าออกมาปะทะตัวคนโดยตรง ซึ่งจะทำให้รู้สึกไม่สบายได้ ชุดที่จะทำการติดตั้งควรเป็นชุดที่เครื่องสามารถเป่าลมเย็นไปได้ทั่วบริเวณห้อง นอกจากนี้ยังต้องคำนึงถึงเรื่องการระบายความร้อนที่ท้ายเครื่องและความสวยงามอีกด้วย

ข้อดีและข้อเสียของระบบปรับอากาศแบบ WINDOE TYPE

ข้อดี 1. มีขนาดเล็ก ติดตั้งง่าย

2. ราคาถูก เหมาะกับสถานที่เล็กๆ

3. บำรุงรักษาง่าย โดยการถอดเครื่องออกมาทำความสะอาดทั้งเครื่อง

ข้อเสีย 1. มีขีดความสามารถจำกัด คือใช้ได้ในสถานที่เล็กๆเท่านั้น

2. การติดตั้งต้องเจาะผนัง ซึ่งทำให้เสียความงามของสถานที่

3. ต้องติดตั้งกับห้องที่มีผนังด้านหนึ่งติดต่อกับภายนอกเพื่อระบายความร้อน

4. มีเสียงดังรบกวน

ระบบปรับอากาศแบบแยกส่วน (SPILT TYPE)

เป็นเครื่องปรับอากาสที่รับการพัฒนาขึ้นมา เพื่อแก้ไขปัญหาสถานที่ ที่ต้องการติดตั้งไม่มีผนังติดกับภายนอก หรือไม่สามารถนำเครื่องปรับอากาศมาติดตั้งใกล้สถานที่ปรับอากาศได้ โดยการแยกส่วนระบบความร้อน ไปไว้นอกห้อง เนื่องจากเป็นส่วนที่มีเสียงดัง และเครื่องส่งลมเย็นอยู่ภายในห้อง ซึ่งจะได้ยินเพียงเสียงลมและเสียงน้ำยาฉีดเพียงเล็กน้อยเท่านั้น

ตำแหน่งที่ติดตั้งได้แก่

- เครื่องส่งลมเย็น มี 2 แบบ คือ แบบแขวน และแบบตั้งพื้น โดยตำแหน่งที่ติดตั้งจะต้องพิจารณาถึงตำแหน่งที่ลมจะระบายความร้อนเข้า และออกจากเครื่องได้โดยสะดวก

ข้อดีและข้อเสียของระบบปรับอากาศแบบ แยกส่วน (SPLIT TYPE)

ข้อดี 1. มีขนาดความเย็นให้เลือกหลายขนาด ตามความต้องการ

2. ไม่มีเสียงดังรบกวนเหมือนแบบหน้าต่าง

3. ติดตั้งง่ายกว่าแบบศูนย์รวม

ข้อเสีย 1. สำหรับห้องที่กว้าง หรือมีหลายห้อง จะทำให้การเดินท่อตัวนำยุ่งยาก และถึงแม้แยกชุด ก็จะยุ่งยากต่อการหาที่ติดตั้งหน่วยระบายความร้อน

2. การเดินท่อยาวมากๆ ทำให้สิ้นเปลืองและเกิดการเล็ดลอดของความร้อนสู่ภายในท่อ

ระบบปรับอากาศแบบศูนย์รวม (CENTRAL SYSTEM)

หรือที่เรียกว่า "CHILLER" หรือ "CHILLER WATER SYSTEM" หลักการของระบบนี้คือเครื่องทำความเย็น หรือ CHILLER จะทำน้ำให้เย็นแล้วปั๊มส่งไปตามท่อซึ่งหุ้มด้วยฉนวน ส่งไปยังส่วนต่างๆของบริเวณที่ต้องการจะปรับอากาศ โดยจะมีอุปกรณ์ที่เรียกว่า FAN COIL UNIT หรือ AIR HANDLING UNIT เปลี่ยนสภาพจากน้ำเย็นเป็นลมเย็นโดยผ่านน้ำเย็นออกมา ความร้อนที่เครื่อง CHILLER ดึงออกมาจากน้ำ คือ ความร้อนที่เครื่องต้องระบายออก โดยจะนำอากาศหรือน้ำมาเป็นตัวนำพาไปก็ได้ ดังนั้นระบบ CHILLER นี้จึงแบ่งออกได้เป็น 2 ประเภทคือ

1. ระบบ CHILLER ที่ระบายความร้อนด้วยอากาศ
2. ระบบ CHILLER ที่ระบายความร้อยด้วยน้ำ

ข้อดีและข้อเสียของระบบปรับอากาศแบบศูนย์รวม (CENTRAL SYSTEM)

ข้อดี 1. เหมาะกับพื้นที่ปรับอากาศขนาดใหญ่

2. มีเครื่องรวมที่จุดเดียว ทำให้การบำรุงรักษาง่าย

3. ไม่มีเสียงดังรบกวน

4. มีให้เลือกใช้กับงานทุกประเภท

5. ใช้กับโครงการใหญ่ๆ จะประหยัดกว่าใช้เครื่องเล็กๆหลายๆเครื่อง

ข้อเสีย 1. ต้องใช้ต้นทุนสูงมาก

2. การติดตั้งต้องพิถีพิถัน และต้องมีการเตรียมการเดินต่อ

3. ค่าใช้จ่ายในด้านการบำรุงรักษาสูง

ระบบสุขาภิบาล

ระบบน้ำประปาในโครงการมี 2 ระบบ

1. ระบบกระจายน้ำแบบส่งขึ้น (UP FEED SYSTEM) น้ำประปาจะถูกแรงดันส่งขึ้นไปบนแต่ละชั้น แรงดันจากท่อใหญ่ของการประปาประมาณ 50 สามารถส่งขึ้นไปได้สูง 115 ฟุต ซึ่งเป็นความสูงของอาคาร 8-12 ชั้น แต่แรงดันอาจเสียไป เนื่องจากการติดตั้งท่อน้ำต่างๆของสุขภัณฑ์จึงกำหนดให้สูงได้ไม่เกิน 6 ชั้น เพราะไม่สามารถดันให้เกิน 50 เพราะจะเป็นอันตรานต่อสุขภัณฑ์ต่างๆได้

2. ระบบกระจายน้ำแบบส่งลงมา (DOWN FEED SYSTEM) น้ำประปาจะถูกเครื่องปั๊ม ปั๊มขึ้นไปเก็บไว้บนถังชั้นบนสุด แล้วปล่อยลงตามชั้นต่างๆ ส่วนล่างของน้ำ ใช้สำรองไว้ดับเพลิง ซึ่งเหมาะกับระบบฉีดน้ำอัตโนมัติมากและเหมาะกับอาคารสูงหลายๆชั้น ระบบนี้จำเป็นต้องมีน้ำสำรองเป็นตัวกลางระหว่างจ่ายน้ำของการประปา ถุงสำรองน้ำ ทำหน้าที่รองรับน้ำไว้ให้ปั๊มสูบขึ้นไปเก็บไว้บนถังน้ำหลังอาคาร

การใช้น้ำในศูนย์ส่งเสริมสุขภาพ เรือนรัตมณี แบ่งออกเป็น 4 ชนิด

1. น้ำกรอง (FILTER WATER) เป็นน้ำใช้โดยทั่วไป
2. น้ำอ่อน (SOFT WATER) จะกำจัดแคลเซียมให้กับเครื่องมือที่ไม่ต้องการให้มีตะกอนจับ เช่น ใช้กับเครื่องต้มน้ำ ส่วนซักล้าง เป็นต้น
3. น้ำกลั่น ใช้ในการทำส่วนผสมที่เกี่ยวข้องกับการทำสปา
4. น้ำสำหรับดับไฟ มีเครื่องสูบน้ำจากแทงค์ โดยมีน้ำสำรองไว้ใช้ดับเพลิง

ระบบจ่ายน้ำในโครงการใช้แบบ UP FEED เนื่องจากความสูงของอาคารในโครงการ จะมีถังเก็บน้ำบริเวณใต้อาคาร เพื่อสำรองน้ำไว้ใช้ด้วย

ระบบทำน้ำร้อนและไอน้ำร้อน (HOT WATER AND SUPPLY SYSTEM)

น้ำร้อนและไอน้ำร้อนทั่วไปจะอยู่ในขบวนการผลิต คือ น้ำเย็นจากระบบท่อน้ำใช้ ท่อน้ำใช้จะถูกปั๊มผ่านเครื่องทำน้ำให้เป็นน้ำอ่อน แล้วจึงผ่านเครื่องกำจัดอากาศ (DEARATOR) แล้วผ่านเข้าสู่ขบวนการทำไอน้ำร้อน (BOILER) เพื่อให้นำเย็นกลายเป็นไอน้ำร้อน โดยส่วนหนึ่งจะถูกปั๊มไปใช้ ในส่วนห้องซักรีด เครื่องล้างจานถ้วยชาม และอุปกรณ์ที่ต้องการใช้ไอน้ำร้อน ส่งไปยังส่วนต่างๆของอาคาร เช่น ห้องน้ำ ห้องเปลี่ยนเสื้อผ้า ห้องอาคาร ส่วนสปาบำบัด

ระบบน้ำทิ้ง

ปริมาณน้ำทิ้งในโครงการนั้น มีจำนวนมาก โดยนำทิ้งจากการใช้ของผู้เข้าใช้บริการและพนักงาน จากมาตรฐานสหรัฐอเมริกา ปริมาณน้ำทิ้งโดยเฉลี่ย 200 แกลลอน/คน/วัน

1. ระบบบ่อเกรอะ บ่อซึม (SEPTIC TANK AND SAND FILTER) เป็นระบบกำจัดที่ให้สิ่งสกปรกประเภทของแข็งแยกตัวออกมาตกตะกอนในบ่อเกรอะ แล้วซึมไปยังส่วนต่างๆของบ่อซึม ซึ่งต้องใช้ที่มากและกำจัดน้ำทิ้งได้น้อย

2. ระบบ OXIDATION POND เป็นระบบกำจัดน้ำทิ้งที่ง่ายที่สุดอาศัยธรรมชาติมากที่สุดโดยทำบ่อให้สารตกตะกอนและย่อยสลายได้ภายใน 7 วัน โดยแบคทีเรียต้องใช้อย่างน้อย 2 บ่อ เรียงแบบอนุกรม

3. ระบบ AERATED LAGOON คล้ายระบบที่ 2 เพียงแต่ทีการเติมอากาศลงไปจึงสามารถขุดบ่อได้ลึก ลดพื้นที่ลงไปจากระบบที่ 2 ประมาณ 8-10 เท่า

4. ระบบ ACTIVATED SLUDGE เป็นระบบที่ใช้เครื่องจักรกลมากที่สุด แต่ใช้พื้นที่น้อยที่สุด จึงนิยมทำกันมากและยังมีการเติมคอลรีนและอากาศลงไป ระบบนี้ได้ทำเป็นระบบสำเร็จรูปแบบถังแซทขึ้นมาใช้

ระบบการเดินท่อภายในอาคารสำหรับน้ำทิ้ง แบ่งออกเป็น 3 ระบบใหญ่ๆ ดังนี้

1. TWO PIPE SYSTEM เครื่องสุขภัณฑ์จะถูกจัดออกเป็น 2 กลุ่ม คือ

SOIL FITTING (ท่อกรอง รับของเสีย POUL MATTER) ได้แก่ WASTE CLOSTET , URINAL

2. ONE PIPE SYSTEM หลักการระบบนี้ คือ ท่อ SOIL และ WASTE ต่อเข้ากับ MAIN STACK เพียงอันเดียว

ซึ่งลงโดยตรงกับท่อ DRAIN โดยต้องมี TRAR ซึ่งเป็นชนิดที่ระดับน้ำภายใน SEAL สูง เพื่อป้องกันการระเหยของ SEAL ต้องกันแรงดันออก ข้อดี คือ ประหยัดท่อและค่าติดตั้งส่วนแบบที่ 1 มีข้อเสียคือ การทำ STACK แยกกัน ทำให้เกิดแรงดันมากที่สุด ค่าบำรุงรักษาสูง ท่อมีจำนวนมาก และเสียพื้นที่สำหรับการวางท่อมาก

ดังนั้น ท่อระบบน้ำทิ้งในโครงการ ซึ่งมีการใช้สอยมากมาย ในการเดินท่อจะประหยัดมาก ถ้ามีการออกแบบจัดกลุ่มของห้องที่มีการใช้ใกล้เคียงกัน เข้าไว้ด้วย แล้วเลือกใช้ระบบการเดินท่อที่เหมาะสมตามชนิดขนาดและการเทกรดด่างลงในท่อ จึงจะทำให้ประหยัดค่าใช้จ่ายในการเดินท่อน้ำทิ้งได้มาก และเลือกระบบกำจัดน้ำเสียในโครงการ จะใช้หลายระบบผสมกัน แต่ความเหมาะสมของแต่ละอาคาร

การกำจัดขยะ

วิธีการกำจัดขยะโดยทั่วไป มีดังนี้

1. การถมที่ลุ่ม
2. การนำขยะไปเลี้ยงสัตว์
3. เผา INCINERATION
4. ปรับปรุงหน้าดินด้วยขยะ

ส่วนใหญ่การกำจัดขยะ มักปล่อยให้เป็นหน้าที่ของเทศบาล เนื่องจากการกำจัดขยะของเสียค่าใช้จ่ายในการซื้อเครื่องมือสูง และเสียพื้นที่ สำหรับขยะในโครงการโดยทั่วไปไม่มีปัญหามากเพราะไม่ส่งกลิ่นเหม็น และไม่แพร่เชื้อ แต่ขยะประเภทเน่าสลาย จะต้องเก็บให้มิดชิด แล้วหาวิธีกำจัดโดยเร็ว

ระบบรักษาความปลอดภัยและป้องกันอัคคีภัย

ระบบแจ้งเหตุ

1. ระบบกดปุ่มแจ้งเหตุ มีสัญญาณเตือนในบริเวณโถงทั่วไป
2. ระบบ HEAT & SMOKE DETECTOR ในบริเวณห้องโถงทั่วไป และในส่วนที่อาจเป็นต้นเหตุเพลิงไหม้

ระบบดับเพลิง

1. ระบบท่อน้ำแรงดัน และสายสูบ ในส่วนของโถงทางเดิน ส่วนสำนักงานและบริเวณอื่นๆ โดยทั่วไป
2. ระบบสปิงเกอร์ ใช้ระบบสปริงเกอร์ แบบ WET PIPE (คือระบบท่อน้ำที่น้ำมีแรงดันอยู่ตลอดเวลาเมื่อเกิดเพลิงไหม้ความร้อนจะกระตุ้นให้กลไกที่หัวสปริงเกอร์เปิดและน้ำที่มีแรงดันสูงจะพุ่งกระจายลงมา) ติดตั้งในส่วนบริการหลักของตัวอาคาร (BACK OF THE HOUSE) เช่น บริเวณที่มีการเสี่ยงต่อการเกิดเพลิงไหม้
3. ระบบก๊าซ ใช้ระบบก๊าซอาลอน 1301 (คุณสมบัติของก๊าซฮาลอน 1301 คือสามารถหยุดปฏิกิริยาลูกโซ่ของระบบเผ่าไหม้จากโมเลกุลหนึ่งภายใน 10 วินาที ลักษณะของก๊าซเป็นก๊าซเหลวไม่เป็นอันตรายต่อคน และมีประสิทธิภาพมาก เหมาะกับห้องที่ไม่สามารถดับไฟได้โดยการใช้น้ำได้ เช่น ในห้องที่มีระบบอิเล็กทรอนิกส์ ห้องควบคุมระบบโทรศัพท์)
4. เครื่องมือผจญเพลิง ดับไฟที่เคลื่อนที่ได้ ติดตั้งเป็นชุดรวมกันกับสายสูบและท่อน้ำ ระบบท่อน้ำแรงดันรวมเป็น
   1 หน่วย (HOSE CABINET WALL) ทุกระยะ 20 เมตร

การป้องกันอัคคีภัยเป็นความรับผิดชอบที่สำคัญมากที่สุด ของผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ ที่จะต้องคำนึงถึงความปลอดภัยของผู้เข้าใช้บริการ และการสูญเสียสมบัติที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรมที่มีคุณค่าเพราะเป็นสิ่งที่ไม่สามารถทดแทนได้ ฉะนั้น การระวังป้องกันรักษาความปลอดภัยจากอัคคีภัย จึงต้องกวดขันทั้งในเรื่องระเบียบการบริหาร ตลอดจนต้องมีอุปกรณ์และเทคโนโลยีที่ทันสมัยที่สุด ในการต่อสู้และป้องกันไฟ

ในการรักษาความปลอดภัย ในบางประเทศได้มีกฎหมายบังคับไว้ในเรื่องของรูปทรงอาคาร ทางเข้าออกฉุกเฉิน จำนวนคนที่อาคารสามารถรองรับ การเก็บเชื้อเพลิงในบริเวณอาคาร และการใช้วัสดุไวไฟในการตกแต่งอาคาร ถ้าประเทศใดมีกฎหมายดังกล่าว ก็จำเป็นต้องปฏิบัติให้สอดคล้องตามที่กฎหมายบ่งไว้ ส่วนประเทศใดที่ไม่มีกฎหมายบังคับในการป้องกันไฟ ก็ย่อมต้องคำนึงถึงกฎหรือข้อจำเป็น ดังกล่าว

สาเหตุของอัคคีภัย

การป้องกันอัคคีภัย ต้องทราบสาเหตุ เพื่อจะได้หาทางป้องกันและแก้ไขไม่ให้เกิดขึ้นได้ โดยทั่วไปมูลเหตุต่างๆของการเกิดไฟไหม้ เกิดจากสาเหตุดังต่อไปนี้

1. การใช้กระแสไฟฟ้า มีสาเหตุทำให้เกิดไฟไหม้ได้ ถ้าขาดความระมัดระวังในการตรวจดูและป้องกัน เช่น สายไฟเก่าชำรุด ไฟฟ้าช็อต หรือการใช้สายไฟฟ้าผิดขนาด เหล่านี้ก็เป็นสาเหตุที่ทำให้เกิดไฟลุกไหม้ขึ้นได้
2. ไฟไหม้เพราะการสูบบุหรี่ โดยมากเกิดจากความประมาท และความไม่ระมัดระวังโดยทั่วไป จะห้ามมิให้ผู้เข้าใช้บริการสูบบุหรี่ ในบริเวณพื้นที่ในโครงการ
3. ความประมาทของเจ้าหน้าที่ ได้แก่ การใช้เครื่องมือและเครื่องใช้ไฟฟ้าในส่วนทำงานและบริการ ตลอดจนเครื่องมือทำความสะอาด และการเก็บวัตถุเชื้อเพลิง ต้องมีความระมัดระวัง และตรวจเช็คอย่างรอบคอบ

ข้อแนะนำในการป้องกันอัคคีภัย

1. วางระเบียบข้อบังคับสำหรับเจ้าหน้าที่ในการปฏิบัติงาน
2. มีเจ้าหน้าที่ไฟฟ้าโดยตรง ทำหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับกระแสไฟฟ้า ตรวจตราสายไฟ เปลี่ยนสายไฟ และซ่อมแซม
3. มีห้องเก็บเชื้อเพลิงและสารเคมีที่ปลอดภัย
4. ต้องเป็นอาคารที่ออกแบบโดยการเตรียมการป้องกันอัคคีภัยไว้ด้วย ได้แก่ ทำห้องประตูเหล็กที่จะปิดกั้นไฟไม่ให้ลุกลามไปยังห้องอื่นๆ เป็นต้น
5. ติดตั้งสัญญาณแจ้งเหตุไฟไหม้ อันได้แก่ เครื่องมือดักควัน และเครื่องมือดักความร้อนเมื่อมีความร้อนหรือควันไฟเกิดขึ้นในห้องจนถึงระดับอันตราย จะเกิดเสียงกริ่งสัญญาณให้เจ้าหน้าที่ทราบ
6. เตรียมตัวสูบและสายสูบ สำหรับฉีดน้ำเมื่อเกิดเพลิงไหม้ จะต้องติดตั้งให้หัวสูบน้ำมีอยู่ในจุดต่างๆเป็นระยะ และในกรณีที่มีน้ำประปาไม่เพียงพอ จะต้องมีน้ำบาดาลไว้ใช้ มีเครื่องสูบน้ำและเครื่องทำไฟฟ้าอัตโนมัติ
7. เตรียมสารเคมีสำหรับดับไฟในส่วนต่างๆของอาคาร
8. เตรียมฝึกเจ้าหน้าที่ให้พร้อมต่อสถานการณ์ และระมัดระวังในเรื่องอัคคีภัย ฝึกเจ้าหน้าที่ให้รู้จักสารเคมีป้องกันไฟ และแจ้งเหตุเพลิงไหม้ มีการซ้อมดับเพลิงเป็นครั้งคราว
9. มีสัญญาณแจ้งเพลิงไหม้ไปยังสถานีดับเพลิง
10. เทคนิคในปัจจุบัน อาจติดตั้งเครื่องตรวจจับความร้อน และสารเคมีสำหรับดับไฟโดยอัตโนมัติ

วัสดุที่ใช้ในการออกแบบ

1. วัสดุประเภทหิน สามารถแยกชนิดได้ดังนี้

หินอ่อน เป็นหินที่สามารถทนความสกปรกได้อย่างดี ทนต่อสารเคมีได้บ้างบางชนิด ซึ่งใช้กับผนังภายในเป็นส่วนมาก หินอ่อนมีลักษณะที่มีคุณค่าทางด้านความงามมากกว่าหินชนิดอื่นๆ มีสีให้เลือกหลากสี อาทิเช่น

ขาว เทา ดำ ชมพู เขียว เนื้อ น้ำตาล เป็นต้น หินชนิดนี้ทนกับน้ำหนักปานกลาง ทนต่อการขัดสี ไม่เก็บเสียง หรูหรา และมีผิวหน้าที่ดูสวยงาม ถ้าถูกน้ำมันอาจดำเป็นดวง มีทั้งผิวหน้าแบบด้าน ไม่มันและแบบมันเงา มักใช้ปูพื้นห้องที่ต้องการความหรูหรา วิธีปู ปูบนปูนทราย 1:3 หนา 1/2" ขนาดความหนาของแผ่นจะเป็น ¾" และ 1"

หินกาบ คือหินชั้นเป็นชั้นๆ ที่นิยมใช้มีหลากสี คือ น้ำตาล ดำ ส้ม เหลือง แดง ม่วง (ราคาแพงที่สุด) หายากและดูไม่เป็นธรรมชาติ การปูหินกาบ เตรียมพื้นที่ที่จะปูให้มีพื้นผิวขรุขระเพื่อหินกาบจะได้ติดแน่นกับพื้น ใช้แปรงชุบน้ำตีผนังให้ชุ่มขณะที่ปูตลอดเวลา และใช้ปูนทรายเป็นตัวเชื่อม เมื่อปูต้องคอยจับแผ่นหินไปด้วย เพื่อไม่ให้น้ำปูนเกาะที่หินกาบ เมื่อเสร็จใช้ฟองน้ำทำความสะอาดและลงแวกซ์

หินแกรนิต ส่วนมากใช้กรุผนังหรือพื้นทางเดินของส่วนต่างๆ เนื่องจากเป็นหินที่แข็งที่สุดเนื้อแน่นและทนทาน เมื่อขัดให้เงา จะมีลักษณะคล้ายหินอ่อน และบำรุงรักษาง่าย

หินชนวน หินชนวนมีสีต่างๆให้เลือกหลากสี ได้แก่ สีฟ้า สีเทา สีดำ และสีน้ำตาล มีราคาสูงอยู่บ้าง แต่ง่ายต่อการบำรุงรักษา

2. วัสดุประเภทดินเผา

วัสดุประเภทดินเผา เช่น อิฐ กระเบื้อง และ TERA COTTA สามารถใช้กรุพื้น ผนัง มีราคาถูก ทนทานต่อสภาพดินฟ้า อากาศ ทนการสึกกร่อน บำรุงรักษาง่าย ตลอดจนมีสีสวดลาดให้เลือกมากกว่า

กระเบื้อง เป็นวัสดุที่สามารถปูได้ทั้งพื้นและผนัง ใช้ได้ทุกห้องตามที่ต้องการและเหมาะกับสภาพดินฟ้าอากาศ และทนไอน้ำเค็มได้เป็นอย่างดี มีให้เลือกมากมาย ทั้งขนาด และสี นิยมทำพื้นโดนการนำเม็ดหินอ่อนผสมกันด้วยเครื่องให้เรียบ ซึ่งใช้กันมากและได้ผลดี และเพื่อป้องกันการแตกร้าวในพื้นที่กว้าง เนื่องจากการยืดหดตัว จะต้องแบ่งพื้นที่ออกเป็นตารางเมตรและฝังเส้นทองเหลือง อาจใช้เป็นอลูมิเนียมหรือ พลาสติกก็ได้ สามารถแบ่งสลับสีกันโดยผสมสีลงในปูนขาวให้ความสง่างาม สามารถทำความสะอาดได้ง่าย

3. วัสดุประเภทผสมเหลว

วัสดุเหลวไม่ว่าจะเป็นวัสดุที่ใช้เชื่อมอิฐ หรือใช้ฉาบหน้าหนังและพื้นซึ่งเป็นวัสดุที่ใช้กันมากและจำเป็นสำหรับอาคาร เนื่องจากการกรุวัสดุบนผนังหรือพื้นที่ต้องการวัสดุเหล่านี้ เช่น อิฐ หิน กระเบื้อง TERA COTTA เป็นต้น วัสดุผสมเหลวแบ่งเป็น

PLASTER มีลักษณะหนาเรียบ มีส่วนประกอบของยิปซั่ม น้ำ ทราย และปูนฉาบเรียบ

STUCCO นิยมฉาบให้ขรุขระ หรือนูนเป็นลวดลาย เหมาะกับงานภายนอกอาคาร

ปูนฉาบเรียบเป็นวัสดุที่คงทนและประหยัดมากที่สุด แต่ยากต่อการดูแลรักษา งานฉาบต้องใช้เวลามาก ทำให้ส่วนอื่นๆของอาคารสกปรก ทั้งยังไม่อ่อนตัวต่อการเปลี่ยนแปลงอีกด้วย ดังนั้น จึงไม่ควรใช้ผนังกั้นโดยทั่วไปเหมาะกับผนังที่อยู่นอกอาคาร เป็นผนังชั้นนอก ที่ไม่ต้องการเปลี่ยนแปลงมากนัก

4. วัสดุประเภทไม้

ไม้สัก เป็นไม้เนื้อปานกลาง ระหว่างไม้เนื้อแข็งกับไม้เนื้ออ่อน จึงเป็นไม้ที่ใช้ในงานประณีตได้ ประกอบกับเนื้อวัสดุมีสีและลวดลายที่สวยงาม จึงเหมาะที่สุดสำหรับเครื่องเรือนที่ใช้ไม้สักทั้งตัว ก็จะมีราคาสูงมาก แต่จะมีความคงทนมาก เครื่องเรือนไม้สักหรือที่ใช้ไม้สักเป็นส่วนใหญ่ จะสามารถออกแบบอย่างไรก็ได้ รวมทั้งการสลักก็ทำได้ทุกประเภท ถึงแม้ที่เป็นลายขนาดเล็กหรือลายที่มีความละเอียดมาก

ไม้อัดสัก เป็นไม้สักที่แปรรูปให้เป็นแผ่นบาง อัดทับกับแผ่นไม้เนื้อแข็ง เพื่อให้มีความแข็งตัวไม่บิดงอหรือหัก เมื่อกรุเข้ากับเครื่องเรือน ทำให้มีผิวหน้าเหมือนทำด้วยไม้สักทั้งชิ้น ใช้ผสมกับไม้อัดจริงจะได้ผิวหน้าของเครื่องเรือนเป็นไม้สักล้วน มีคุณสมบัติของผิวและสีแบบเดียวกับไม้สักจริงทุกประการ ความคงทนอาจจะด้อยกว่าเล็กน้อย แต่ไม่เป็นปัญหาใหญ่แต่อย่างใด หากมีการบำรุงรักษาที่ดี

ไม้อัดยาง เป็นไม้อัดเช่นเดียวกับไม้อัดสัก และใช้กรุทับเครื่องเรือนเช่นเดียวกันกับไม้อัดสัก ความแข็งแรงคงทนพอๆกัน แต่มีเนื้อสีและลวดลายน้อยกว่ามาก จนอาจเรียกว่าผิวมาสวยเลย ดังนั้นจึงนิยมพ่นหรือกรุทวัสดุอื่นๆทับ ตรงหน้าไม้อัดยางลงไปอีกที เครื่องเรือชนิดพ่นสีทั้งตัวส่วนใหญ่ จะใช้ไม้อัดยางทั้งสิ้น

ไม้สนหรือไม้ฉำฉา เป็นไม้เนื้ออ่อน แต่นิยมใช้ทำเครื่องเรือนกันประปรายปกติ เหมาะกับใช้ประกอบหรือตกแต่งบางส่วนของเครื่องเรือนให้ดูสวยงามเป็นธรรมชาติมากขึ้นเท่านั้น แต่เท่าที่ปรากฏ กลับมีผู้ใช้ไม้ฉำฉามาสร้างเครื่องเรือนทั้งตัว เนื่องจากดูสวยกว่า ดังนั้นเครื่องเรือนไม้ฉำฉาจึงไม่ค่อยแข็งแรงด้านโครงสร้างเท่าไหร่นัก ไม้ฉำฉามีราคาค่อนข้างถูกกว่าไม้ชนิดอื่น ปกติได้มาจากการซื้อหาจากไม้ลังของต่างประเทศที่ไม่ใช้แล้ว นำมาประมูลขาย หากขัดให้เรียบ จะมีผิวขาวสวย น่าใช้มาก จะใช้ไม้ฉำฉาให้ได้ผลควรใช้กับเครื่องที่มีขนาดเล็กๆ และรับน้ำหนักไม่มาก นอกจากนี้ยังหาวิธีสร้างโครงเครื่องด้วยไม้เนื้อแข็งหรือไม้สัก แล้วใช้ไม้ฉำฉาประดับตกแต่งเท่านั้น ก็จะได้ทั้งความทนทานและสวยงามไปพร้อมๆกัน

วัสดุจำพวกหวาย หวายเป็นวัสดุอีกชนิดหนึ่งที่คนไทยรู้จัก และนำมาใช้ประโยชน์ในการทำภาชนะเครื่องใช้ไม้สอยต่างๆ มาเป็นเวลานานแล้ว รวมทั้งการนำมาตกแต่งแล้ว จะได้ความรู้สึกอบอุ่นเป็นธรรมชาติและให้บรรยากาศพื้นบ้านมากขึ้น เครื่องเรือนหวาย สามารถนำความพอใจและรู้สึกสดชื่น โดยเฉพาะผู้ที่ต้องการพักผ่อน

ข้อเสียของหวาย

1. ไม่ทนทานต่อการกัด กินของมอดและเชื้อรา ซึ่งเป็นตัวทำลายเนื้อหวาย ซึ่งหวายมีคุณสมบัติคล้ายไม้ คือเนื้อหวายจะสร้างแป้งและเซลลูโลส (แต่สามารถป้องกันได้โดย การใช้สารเคมี เพื่อเป็นยารักษาเนื้อไม้)
2. ไม่หวายไม่แข็งแรงเท่าไม้ โดยเฉพาะส่วนประกอบที่เป็นหวายเส้นเล็กๆ อาจขาดง่ายทำความสะอาดยาก มีซอกมุมให้ฝุ่นเกาะเยอะ แต่เลี่ยงได้ด้วยการท่าเครื่องเรือนด้วยหวายเส้นใหญ่
3. จะเก่าและผุพังเร็วหลังจาก 18 เดือน หรือ 2 ปี ไปแล้ว หากขาดการดูแลรักษา ติดไฟง่าย

การนำไปใช้ในลักษณะอื่น

การเลือกใช้เครื่องเรือนหวายนั้น นอกจากจะซื้อสำเร็จรูป สั่งทำตามที่ต้องการแล้ว ยังสามารถซื้อเพียงบางส่วนของผลิตภัณฑ์หวาย เพื่อนำไปใช้ประกอบเครื่องเรือนได้ เช่น หวายสานลายดอกพิกุล ซึ่งสานเป็นแผ่น ขายเป็นตารางฟุต เพื่อไปกรุเป็นพื้นและพนักเก้าอี้ กรุที่หัวเตียง ซึ่งหัวเตียงนี้นำไปประกอบกับเตียงชนิดอื่นๆที่ไม่ใช่หวานได้

5. **กระจก**

กระจกเป็นวัสดสำคัญในการตกแต่งภายในอย่างมาก เพราะมีความสวยงามในตัวเอง สามารถใช้ร่วมกับวัสดุอื่นๆได้อย่างดี มีความโปร่งแสง ทนไฟ และกระจกเงามีความสำคัญในการเพิ่มความโปร่งโล่ง และมีคุณค่าหรูหรา

กระจกมีหลายแบบ สามารถเลือกใช้ได้ตามความต้องการ เช่น กระจกดูดความร้อน กระจก 2 ชั้น ช่วยกระจายแสง และกรองความร้อน กระจกบานเกร็ด รับลมได้ กระจกมีข้อดี คือ สามารถกั้นน้ำ ลม ฝนได้ ปลอดภัยจากเชื้อราและสามารถป้องกันเสียงรบกวนได้ แต่มีข้อเสีย คือ มีขนาดใหญ่ไม่มาก ถ้าต้องการขนาดใหญ่พิเศษ ต้องสั่งทำจากต่างประเทศ ขนส่งลำบาก ผิวหน้าอาจเกิดรอยขีดขวน และฝุ่นเกาะง่าย มีราคาค่อนข้างสูง

6. **พรม**

พรมที่ใช้ในปัจจุบันมี 5 ประเภท คือ

6.1 พรมมาตรฐานทั่วไป เป็นพรมที่ทอจากไหมจริงๆ แบ่งออกเป็น

- พรมชนิดขนสัตว์แท้

- พรมชนิดใยผสมหรือสังเคราะห์

พรมชนิดนี้มีความหนาตั้งแต่ 2-6 ปอนด์ ราคาของพรมขึ้นอยู่กับความหนา อุปกรณ์การปูพรม ได้แก่ ยางรองพรม เทป ตะปูติดขอบ

6.2 พรมมาตรฐานแยกชิ้น เป็นพรมที่มีลักษณะเหมือนแบบแรก แต่มีขนาดย่อย และขายเป็นชิ้น ไม่ต้องมีอุปกรณ์ประกอบ ใช้วางลงพื้นได้เลย

6.3 พรมกันน้ำ เป็นพรมทำจากใยสังเคราะห์พิเศษ กันน้ำได้ดีกว่า 2 แบบแรก แต่มีความสวยงาม และความหนานุ่ม น้อยกว่า บางครั้งเรียกว่า “พรมสักหลาด” หรือ “พรมอัด” มีทั้งที่เป็นม้วนใหญ่ และเป็นแผ่นสี่เหลี่ยม ปูทีละแผ่นต่อกันเป็นผืนโดยใช้กาวทา ส่วนชนิดม้วนต้องจ้างช่างปู

6.4 พรมที่ใช้วัสดุดิบพิเศษ เป็นพรมที่ผลิตจากวัตถุดิบจากท้องถิ่น เช่น ปอ มักใช้ในการประดับผนังมากกว่าปูห้อง เพราะไม่สามารถรับน้ำหนักมากๆได้

6.5 พรมชนิดอื่นๆ เช่น พรมน้ำมัน ราคาถูก ไม่มีปัญหาในการผลิต

พรมมีทั้งข้อดีและข้อเสีย คือ เป็นวัสดุที่มีผิวสัมผัสอ่อนนุ่ม มีสีสันลวดลายให้เลือกมาก เก็บเสียงได้ดี แต่รักษาความสะอาดยาก เหมาะกับห้องที่ปรับอากาศเท่านั้น

การปูพื้นและวัสดุพื้นผิว สามารถแบ่งออกเป็นข้อๆ ได้ดังนี้

1. พื้นหินอ่อน ให้ความรู้สึกที่เย็น สว่าง และดสมฐานะ แต่มีข้อเสีย คือ อาจลื่นได้ ดังนั้น เส้นทางของแขก ควรปูพรม ตลอดจนบริเวณทางเข้าใหญ่ ควรมีพรมเช็ดเท้าโดยเฉพาะ
2. พื้นไม้ ให้ความรู้สึกที่อบอุ่น ข้อเสียอยู่ที่การดูแลรักษายาก ต้องมีการดูแลรักษายาก ต้องมีการดูแลเอาใจใส่อย่างดีไม่นิยมใช้ปูในส่วนโถงพักคอย เพราะเป็นการสิ้นเปลือง และใช้ประโยชน์ไม่ดีเท่าที่ควร
3. พรม ให้ความรู้สึกสะอาด สบาย ดูอบอุ่นใจและเชื้อเชิญดี ปูได้เกือบทุกสถานที่อาจใช้การปูทั่วบริเวณหรือ ปูบางส่วน เพื่อเน้นความสำคัญก็ได้ ทั้งนี้ต้องขึ้นกับบรรยากาศแวดล้อม ต้องเข้ากันดี รวมทั้งการเลือกใช้โทนสี และลัการะรูปร่างต่างๆ
4. ผิวทรายหยาบ หินย่อย หินชนิดอื่นๆ ผิวหินชนิดนี้ทำให้เกิดความสกปรกได้ง่าย และยากต่อการทำความสะอาด อาจใช้กับขั้นบันไดทางเข้าตึก และช่องทางระหว่างประตูในและประตูนอกให้ความรู้สึกหยาบ ไม่เรียบร้อย
5. แผ่นปู (แผ่นคอนกรีต แผ่นหิน) ให้ลักษณะของความแข็งแรงไม่สึกกร่อน แต่ควรคำนึงถึงความหยาบและการสะท้อนเสียง ควรใช้สีที่เข้ากับส่วนอื่นได้ เหมาะกับโรงแรมตากอากาศที่มีคนไปมากันพลุกพล่าน
6. ผ้าม่าน

ผ้าม่านนับเป็นวัสดุสำหรับการตกแต่งภายในอาคารที่สำคัญและน่าสนใจอย่างหนึ่ง เป็นส่วนประกอบที่จำเป็นสำหรับประตูหน้าต่าง บางครั้งอาจใช้ในลักษณะการปิดกั้นส่วนอื่นๆ ได้ผ้าม่านมีประวัติ การใช้มาตั้งแต่

ในอดีตและได้รับการปรับปรุงรูปแบบ การจัด และวัสดุที่ใช้ให้ทันสมัยและเหมาะกับสภาพความเป็นอยู่เสมอ ทั้งวิธีใช้และคุณสมบัติของผ้า

6.1 ผ้าไหม จะให้ความรู้สึกเป็นทางการ เป็นระเบียบให้ความสง่างามแก่สถานที่
6.2 ผ้ากำมะหยี่ ให้ความรู้สึกหรูหรา ฟุ่มเฟือย ภูมิฐาน นุ่มนวล มีราคา
6.3 ผ้าฝ้าย ให้ความรู้สึกอบอุ่น เป็นกันเอง สนุกสนาน
6.4 ผ้าป่านให้ความรู้สึกโปร่งสบาย น่ารัก
6.5 ผ้าลูกไม้ ให้ความรู้สึกน่ารัก โรแมนติก
6.6 วัสดุพลาสติกบาง ให้ความรู้สึกเข้มแข็ง ขึงขัง เป็นทางการ
6.7 ม่านไม้ไผ่ ให้ความรู้สึกเป็นธรรมชาติตามสบาย

นอกจากชนิดของผ้าแล้ว เนื้อผ้ายังมีอิทธิพลให้ความรู้สึกอีกด้วย

1. ผ้าเนื้อหยาบ ควรใช้ในห้องขนาดใหญ่ ให้ความรู้สึกหนักแน่น เป็นทางการ สำหรับห้องขนาดเล็กจะรู้สึกอึดอัด
2. ผ้าเนื้อเรียบ ให้ความรู้สึกเบา ผ่อนคลาย เหมาะกับห้องที่ลักษณะแคบและเล็ก

ความรู้สึกในการเลือกใช้ลวดลายเกี่ยวกับผ้าม่าน

- เส้นแนวตั้ง ให้ความรู้สึกสูง แข็งแรง มั่นคง น่าเชื่อถือ
- เส้นแนวนอน ให้ความรู้สึกกว้าง ความผ่อนคลาย การพักผ่อน ความสงบ
- เส้นเอียง ให้ความรู้สึกเคลื่อนไหวเสมอ ตื่นเต้น สับสน
- เส้นโค้ง ให้ความรู้สึกอ่อนน้อม เอาอกเอาใจ

ประโยชน์ของผ้าม่านมีหลายอย่างคือ ช่วยกรองแสง ลดความจ้าลง ควบคุมความสว่างได้ตามความต้องการ ช่วยลดความร้อนจากอุณหภูมิของแสงแดด ทำให้เครื่องปรับอากาศทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งช่วยป้องกันฝุ่น ป้องกันเสียงสะท้อน สร้างบรรยากาศในการตกแต่ง และบังสายตาได้เป็นอย่างดี

7. การใช้สีในการออกแบบภายใน

การเลือกใช้สีในสภาพแวดล้อม สำหรับสถานทบำบัด จะต้องมีรากฐานบนข้อพิจารณา 4 ประการ คือ ผลต่อจิตใจ และร่างกาย องค์ประกอบทางเทคนิค สุนทรียภาพ และความต้องการใช้สอย ได้มีการคาดหมายต่างๆนานา ในเรื่องการตอบโต้ทางกายและจิต จากผลการทดลองปรากฏให้เห็นปฏิกิริยาที่มนุษย์มีต่อสีเป็นไปได้ 2 ทาง ทั้งในแง่ของจิตใจ อารมณ์ และทุกส่วนของอวัยวะมนุษย์

7.1 **ผลต่อจิตใจ และร่างกาย**

สิ่งที่มีผลกระทบต่อระบบประสารทอัตโนมัติ เช่น ความถี่ของการเต้นของหัวใจ การขับเหงื่อความตึงเครียดของกล้ามเนื้อและระบบอื่นๆ และเกิดการเกี่ยวพันทางอารมณ์ และสุนทรีย์

ดังนั้นจึงนับว่า มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องมีการจัดสภาพแวดล้อมที่พอเหมาะทางการมองเห็นที่จะทำให้เกิดความสมดุล ทางจิตใจ และอารมณ์ เพื่อให้เกิดสภาพแวดล้อมที่พอเหมาะดังกล่าว จะต้องทำความเข้าใจกับข้อมูลพื้นฐาน ดังต่อไปนี้

7.1.1 แนวโน้มในการโต้ตอบ (REACTION TENDENCY)

มนุษย์ทุกคนมีปฏิกิริยาโต้ตอบต่อสิ่งเร้า ทั้งแบบดีและไม่ดี โดยทั่วไป อาจแยกประเภทของการโต้ตอบต่อสิ่งเร้าอย่างกว้างๆ 2 แบบ

ก. แบบที่แสดงออกอันมุ่งแต่สิ่งอื่น นอกจากตัวเอง
ข. แบบที่แสดงออกที่มุ่งต่อตัวเอง

ระบบประสาทของบุคคลในแบบ ข. จะเกิดความตื่นตัวมากกว่าแบบ ก. ส่วนบุคคลในแบบ ก. มีแนวโน้มสูงกว่า ที่ยินดีกับสภาพแวดล้อมที่มีสันมุ่งไปทางสีอุ่นและสดใส การให้สิ่งเร้าที่น้อยเกินไป สำหรับคนพวกนี้ จะเกิดการขาดความสนใจ และเบื่อหน่าย ในอีกด้านหนึ่ง บุคคลแบบ ข. จะอยู่ได้ดีกว่าในสภาพแวดล้อมที่มีการกระตุ้นต่อสิ่งเร้าต่ำ สีที่ใช้ควรเป็นสีโทนเย็น และไม่ควรใช้สีที่มีความเข้มสูง การกระตุ้นมากเกินไป ต่อคนประเภทนี้ จะทำให้เกิดความกระวนกระวาย

7.1.2 ความซ้ำซากและการเร้า ให้เกิดความตื่นเต้นเกินไป (Variety versus monotony and overexcitiation)

จากการค้นคว้าพบว่า การเลือกใช้สีในระดับต่างๆกัน จะให้ผลดีต่อสภาพทางจิต เพื่อก่อให้เกิดสิ่งแวดล้อมที่ให้ผลดีต่อจิตใจ จำต้องมีการกระตุ้นเร้า ทางการมองเห็น และการเปลี่ยนบรรยากาศ ซึ่งไม่อาจจะเกิดขึ้นได้ ในสภาพแวดล้อมที่อยู่ในสภาพคงที่ ตายตัว การสร้างสภาพแวดล้อมที่ซ้ำๆ จะนำไปสู่การกระตุ้นเร้าที่น้อยเกินไป และทำให้เกิดการสูญเสียในการมองการให้ความสนใจจะขึ้นๆลงๆ รวมทั้งสมาธิเสื่อมลง ในความเป็นจริงแล้ว การเลือกใช้สีต่างๆรวมทั้งการใช้หลายๆรูปแบบ และการใช้ในลำดับต่อเนื่องให้เหมาะสม ล้วนเป็นส่วนประกอบที่จำเป็นอย่างยิ่ง

ส่วนการกระตุ้นให้เกิดความตื่นเต้นมากเกินไป จะรบกวนจิตใจ และทำให้จิตใจเหนื่อยได้สีที่มีความแรงและสดมาก จะดึงความสนใจทั้งที่ตั้งใจและไม่ตั้งใจ สีจ้า บาดตา ในบริเวณทำงานจะทำให้รบกวนสมาธิในการทำงานมาก การเลือกวัสดุปิดผนังที่มีลวดลายก็ควรต้องพิจารณาเป็นพิเศษในบริเวณดังกล่าว

7.1.3 แง่ของการมองเห็น (Visual Aspect)

การมองเห็นอย่างมีประสิทธิภาพ และสบายตา มีรากฐานอยู่บนการให้แสงสว่างอย่างเหมาะสมประกอบ

กับปริมาณของการสะท้อนจากสีบนพื้นผิวที่พอดี การรบกวนสายตา จะนำไปสู่ความเมื่อยล้า ความโกรธง่าย สภาพทางประสาทไม่ดี และในบางกรณีอาจทำให้เกิดความเสียหายต่อระบบสายตา การรบกวนดังกล่าว อาจเกิดขึ้นเมื่อการมองเห็นต้องทำในที่ๆ มีแสงสว่างไม่เพียงพอ มีแสงจ้าเกินไป หรือมีความแตกต่างกันของแสงมากเกินไป ในขอบเขตการมองเห็น

7.1.4 ผลจากลำดับของสี (Hue Effects)

สีแดงสด และสีส้มสด จะให้ความรู้สึกตื่นเต้น ขณะที่สีแดงและสีส้มสดแบบพอประมาณจะทำให้เกิดการกระตุ้นเร้า มีส้มอ่อนและสีเหลือง ทำให้ดูร่าเริง สีเขียวอ่อนและสีน้ำเงินอ่อนจะทำให้เกิดความรู้สึกสันโดษ สีน้ำเงินและสีเขียวในระดับกลางและต่ำ ให้ความรู้สึกผ่อนคลายอารมณ์ สีม่วงมีผลทางลดความแรงของอารมณ์ ส่วนสีดำให้ความรู้สึกกดดัน สีเทา สีขาว และสีนวล ให้ความรู้สึกกลางๆ

7.2 องค์ประกอบทางเทคนิค

องค์ประกอบทางเทคนิคที่ระบุถึง ล้วนแล้วแต่เกี่ยวพันไปถึงผลทางจิตประสาท และวิธีที่เรารู้สึกต่อสี ซึ่งองค์ประกอบเหล่านี้ได้ถูกนำมาร่วมพิจารณา ในขั้นตอนการออกแบบโดยอัตโนมัติ จนถูกนำเข้ามาอยู่ในประเภทองค์ประกอบทางเทคนิค

7.2.1 ความประทับใจที่นึกคิดขึ้นเอง (Subjective Tempressions)

สีอุ่น ที่ให้ความสดสว่างที่สูงกว่า จะให้ผลในการแสดงออกที่มุ่งออกจากตน ซึ่งเป็นเหตุผลให้เกิดความร่าเริง ความตื่นตัว และช่วยเพิ่มการทำกิจกรรมต่างๆ ส่วนสีที่เย็น ซึ่งให้การส่องสว่างต่ำ จะทำให้เกิดสมาธิและความตั้งใจสูงกว่า ซึ่งเป็นการแสดงออกที่มุ่งเข้ามาภายในตัวเอง

7.2.2 ผลจากสีต่อความรู้สึกทางปริมาตร (Color Effects on The Perception of Volume)

จะเกิดความรู้สึกว่า ขนาดของห้องขยายออกไป ถ้าใช้สีอ่อนกับห้องที่มีขนาดเล็กและแคบและถ้าใช้สีเข้มขึ้น สีอุ่นขึ้น และลายขนาดใหญ่ จะทำให้รู้สึกว่าขนาดห้องเล็กลง และสีที่เย็นขึ้นและลายเล็กๆ ทำให้รู้สึกว่ามีปริมาตรเพิ่มขึ้น

7.2.3 ความรู้สึกทางเวลา (Perception of Time)

สภาพแวดล้อมที่เป็นสีอุ่น จะทำให้คนประมาณเวลาว่า ผ่านไปมากกว่าที่เป็นจริง (และเห็นว่าเวลาผ่านไปช้า)หลักการในข้อนี้สามารถนำไปใช้ได้กับบริเวณที่ซึ่งต้องการให้เวลาผ่านไปช้าลง ส่วนสีเย็น จะมีผลทางตรงกันข้าม จึงอาจนำไปใช้กับบริเวณที่มีการทำงานประเภทซ้ำซากจำเจ

7.2.4 ความแรงหรือ ความจ้าของสี (Strenght of Brilliance of Color)

ความจ้า หรือ การตัดกันมากเกินไปของสีได้รับการพิสูจน์ให้เห็นแล้วว่า ทำให้เกิดความฟุ้งซ่านและล้าได้ง่าย สีที่อ่อนจางลงให้ความรู้สึกของความสงบ และสีแรงทำให้ห้องดูน่าตื่นเต้น การเกิดความรู้สึกตื่นเต้น หรือเกิดความสงบของจิตใจ ไม่ได้ขึ้นอยู่กับการใช้สีอ่อนหรือสีเย็น เพียงเท่านั้น แต่ขึ้นอยู่กับค่าน้ำหนักของสีด้วย สีเขียวเข้ม ให้ความรู้สึกในการมองเห็นที่ตื่นเต้นพอๆกับสีแดงเข้ม ความซับซ้อนจะเพิ่มมากขึ้น เมื่อความแรงของสี (Chromatic Strenght) เพิ่มขึ้น

7.2.5 ผลที่แสงมีต่อสี (Light Effects of Color)

แสงแต่ละประเภท จะให้ผลดีและเสียกับสีที่ต่างกันออกไป เช่น สีเขียวอมน้ำเงินในแสง (Day light) จะดูเป็นสีเขียวอมเหลืองภายใต้แสง Incandescent ดังนั้น ก่อนที่จะระบุสีลงไปในขั้นสุดท้าย จึงจำเป็นต้องตรวจดูการเปลี่ยนค่าของสีในแสงประเภทต่างๆ หรือเลือกสีภายใต้แสงที่ต้องใช้บริเวณนั้นๆ

7.2.6 โครงสี (Color Schemes)

มีโครงสีหลายแบบที่ประสานกันและให้ผลที่น่าดู เพื่อทำให้เกิดอารมณ์และบรรยากาศแบบหนึ่งแบบใด ต้องอาศัยองค์ประกอบของสภาพแวดล้อม โดยเนื้อที่นั้นควรต้องมีการให้สีอย่างสมบรูณ์ไม่ใช่เพียงแต่ใส่สีบางสีให้เด่นออกมา จุดประสงค์ที่สำคัญที่สุด ควรจะเป็นเพื่อให้เกิดบรรยากาศที่อำนวยต่อประโยชน์ใช้สอยของเนื้อที่แห่งนั้นๆ

7.3 องค์ประกอบทางสุนทรีย์

คำจำกัดความของคำว่า สุนทรีย์กระบัตร คือ เป็นการศึกษา ทฤษฎีของความงามหรือปฏิกิริยาทางจิตใจต่อสิ่งนั้น จะเห็นได้ชัดว่า ถ้าการวางแปลนสี นอกจาก จะสามารถสนองตอบความต้องการทางจิตใจและเทคนิคแล้ว ก็สามารถตอบสนองความต้องการทางสุนทรีย์ไปด้วย นับได้ว่าการเลือกใช้สีที่เหมาะสม โดยใช้การพิจารณาองค์ประกอบอื่นๆ ย่อมได้เปรียบมากกว่าการเลือกใช้สีโดยใช้อารมณ์เข้าตัดสินเพียงอย่างเดียว

7.4 องค์ประกอบทางด้านประโยชน์ใช้สอย

การใช้สี อย่างเหมาะสมกับประโยชน์กใช้สอย คือ หลักการพื้นฐานดังที่ได้กล่าวมาแล้วในขั้นต้น และไม่มีการบ่งบอกหรือชี้นเฉพาะลงไป เนื่องจากเป็นการแปลความหมายของนักออกแบบแต่ละคน ที่มีลักษณะเฉพาะตัว แม้แต่ข้อแนะนำที่มีกล่าวไว้ในบทนี้ คำจำกัดตัวลงไป เฉพาะบางบริเวณ ซึ่งมีความต้องการเฉพาะตัวสูง และยังไม่พบสีอันที่เหมาะสมยิ่งกว่า เป็นต้นว่า การแนะนำให้ใช้สีเทาไข่มุก (Pearl Gray) ในบริเวณที่ต้องการการจำแนกสีต่างๆ อย่างชัดเจน หรือการใช้สีออกไปทาง Turtuoise ในห้องผ่าตัด

จะเห็นได้ว่า การวางแปลนสีภายในสถานฟื้นฟูร่างกายต้องมีรูปแบบที่มีความประสาน กลมกลืนกัน และต้องคำนึงถึงสีที่มาจากอุปกรณ์ประกอบที่จะมาจากบริเวณนั้นๆด้วย การเลือกพรมก็เป็นอีกข้อหนึ่งที่ควรระวัง ควรเลือกแบบที่เรียบง่ายและดูเป็นแบบเดียวกันมากกว่าแบบที่มีสีหรือลายประกอบกันที่มากเกินไป

สีจึงจัดเป็นสิ่งเร้าภายนอก (External Stimulus) อย่างหนึ่งที่มนุษย์สามารถรับรู้ได้ทางประสาทสัมผัสทางตาและก่อให้เกิดความรู้สึกต่างๆ เช่น ตื่นเต้น กระวนกระวาย สดชื่น เศร้า หมอง เฉื่อยชา เป็นต้น

สีอบอุ่น (Warm Color) เป็นสีที่มีช่วงคลื่นยาว (Long-Wave Length Color) คือ สีแดงหรือสีเหลือง และสีเชิงประกอบที่มีสีแดงหรือสีเหลืองอย่างใดอย่างหนึ่ง หรือทั้งสอง มีส่วนผสมอยู่มากกว่า สีอบอุ่นเมื่อจ้องมองดูจะรู้สึกเหมือนว่าเคลื่อนใกล้เข้ามาหา

สีเย็น (Cool Color) เป็นสีที่มีช่วงคลื่นสั้น (Short-Wave Length Color) คือ สีเขียวหรือสีน้ำเงิน และสีเชิงประกอบที่มีสีเขียวหรือสีน้ำเงินอย่างใดอย่างหนึ่ง หรือทั้งสอง มีส่วนผสมมากกว่า สีเย็นเมื่อจ้องดูจะรู้สึก เหมือนว่าเคลื่อนถอยออกไป

สีแต่ละสีย่อมก่อให้เกิดความรู้สึกดังนี้

- สีแดง ทำให้รู้สึกอบอุ่น ร้อนแรง กระตุ้นให้ตื่นตัว น่ากลัว
- สีส้ม ทำให้รู้สึกเร้าใจ อบอุ่น ค่อนข้างร้อนแรง บาดตา
- สีชมพู ทำให้รู้สึกร่าเริง บริสุทธิ์ ไร้เดียงสา
- สีเหลือง ทำให้รู้สึก ร่าเริง เบิกบาน ปราดเปรียว เกิดพละกำลัง
- สีเขียว ทำให้รู้สึก ชุ่มชื่น สดใส กระปรี้กระเปร่าและพักผ่อน
- สีน้ำเงิน ทำให้รู้สึก สง่าผ่าเผย วังเวง สงบเงียบ ลึกซึ้ง เยือกเย็น
- สีม่วง ทำให้รู้สึก สงบเงียบ หดหู่ใจ เฉื่อยชา บางครั้งทำให้เมื่อยสายตา
- สีเทา ทำให้รู้สึก เงียบขรึม อ่อนโยน และเศร้า

สีกับสุขภาพ

เป็นที่ยอมรับกันโดยนักจิตวิทยาว่า การใช้สีขาวภายในอาคาร ไม่เพียงแต่จะเป็นสีที่ดูแล้วน่าเบื่อ แต่ยังไม่ช่วยให้ผู้ป่วยหายจากอาการป่วยไข้เร็วขึ้นด้วย มีสีปฏิกิริยาต่อความรู้สึกของมนุษย์โดนตรง

- สีเขียว ฟ้าอ่อนและเหลืองสด เป็นสีที่ก่อให้เกิดความหวัง ซึ่งเป็นสิ่งที่ผู้ป่วยทุกคนต้องการ
- สีฟ้าจะช่วยบรรเทาอาการไข้ได้ และทำให้อาการอยากอาหารลดลงไป
- สีเหลืองอมแดง จะช่วยกระตุ้นความดันโลหิตสูง
- สีเขียวปนน้ำเงินอ่อน และสีขาวปนน้ำเงินอ่อน จะช่วยลดความดันโลหิต
- สีอ่อนที่อยู่ใน Scale อ่อน มีคุณลักษณะเด่น คือ ค่อนข้าง รุนแรง สดใส เมื่อนำมาใช้กับห้องจะทำให้ห้องสว่างมาก โอโถง น่าอยู่ และเร้าใจให้เกิดความรู้สึกตื่นเต้นได้
- สีเย็นที่อยู่ใน Scale อ่อน มีคุณลักษณะเด่น คือ นุ่มนวล สดใส เมื่อนำมาใช้กับห้อง จะทำให้ห้องสว่าง โอโถง และน่าอยู่
- สี Neutrual คือมี Medium Gray มีคุณสมบัติเด่น คือ นุ่มนวล เมื่อนำมาใช้ จะทำให้ห้องนั้นรู้สึกสงบเงียบ

- สีที่ไม่ควรใช้ในสถานพักฟื้น คือ สีที่อบอุ่นสว่าง แจ่มใส เช่น สีส้ม (Alert Orange) , High Visibility Yellow มีคุณสมบัติเด่น คือ รุนแรงมาก สว่างจ้า ไม่เหมาะอย่างยิ่งที่จะนำมาใช้กับอาคารที่มีความสัมพันธ์ทางจิตใจของผู้พักอาศัย เพราะจะก่อให้เกิดผลเสียต่อการบำบัดของผู้เข้าบริการ

สรุป

หลังจากการศึกษาและรวบรวมข้อมูลประกอบโครงการแล้ว ทำให้มีแนวทางในการนำข้อมูลไปวิเคราะห์ เพื่อนำไปสู่การประยุกต์ใช้ให้เข้ากับโครงการ ทั้งด้านกายภาพ สภาพแวดล้อมโดยรอบ ข้อมูลเฉพาะที่เกี่ยวเนื่องกับโครงการ ในแง่ประโยชน์ใช้สอย และในแง่ของธุรกิจ ซึ่งทำให้เห็นความเป็นไปได้ ของโครงการได้ชัดเจนยิ่งขึ้น

บทที่ 5

ภาควิเคราะห์

5.1 ศึกษาและวิเคราะห์โครงการกรณีศึกษา

Health Land Spa สาขาศรีนครินทร์

1) เหตุผลในการเลือก

1. ลักษณะการออกแบบตกแต่งภายใน

2. กิจกรรมต่างๆขององค์กร

3. การจัดวางพื้นที่ใช้สอย

4. ศึกษาพฤติกรรมการประกอบกิจกรรมและอุปกรณ์ที่ใช้

สถานที่ตั้ง : ประเทศไทย

ที่อยู่ : 70/21 หมู่2 ซอยคอกม้า ถนนศรีนครินทร์ หนองบอน ประเวศ กทม. 10230

2) ทัศนวิสัยขององค์กร

- "Health Land Spa จะนำคุณไปสู่ประสบการณ์ที่แตกต่าง อันเป็นสถานที่ที่ซึ่งมีความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะในการผ่อนคลาย กระชับรูปร่าง และค้นพบวิถีของความสมบูรณ์"

3) กิจกรรมต่างๆภายในองค์กร

1. นวดบำบัดแบบอโรม่า (Aromatherapy Body Massage)

2. นวดไทย (Traditional Thai Massage)

3. ขัดผิวกาย (Body Polish)

4. นวดแบบอยุรเวท (Ayuravedic Massage)

5. บำรุงใบหน้า (Facial Treatment)

6. นวดสมุนไพรไทย (Thai Herbal Massage)

7. นวดเท้า (Foot Reflexology)

8. ร้านขายของ (Souvenir)

4) รูปแบบการตกแต่งและอุปกรณ์ที่ใช้ในแต่ละพื้นที่

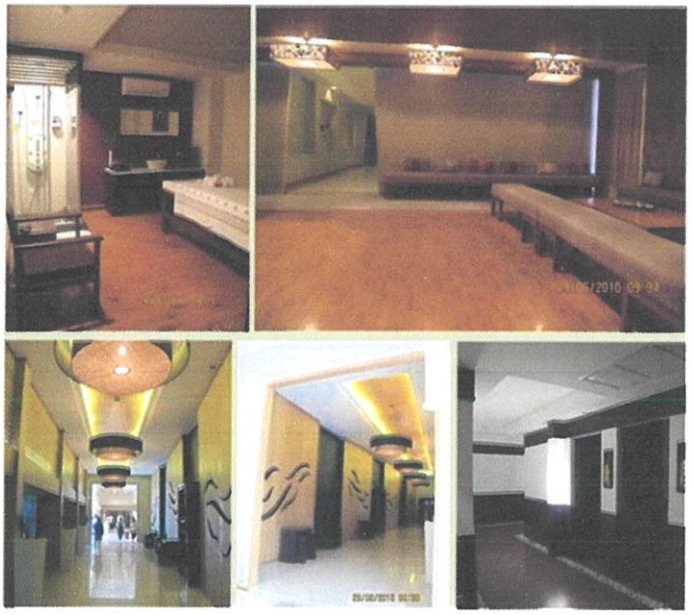

ส่วนต้อนรับและพักคอย (Reception and Waiting Area)

มีเคาเตอร์ต้อนรับและเคาเตอร์ชำระเงินอยู่ติดกัน มีข้อเสียตรงที่ส่วนต้อนรับนี้หันหลังให้กับด้านหน้าของอาคาร ซึ่งเมื่อเดินเข้ามาภายในอาคารแล้วจะเห็นด้านหลังของพนักงานก่อนที่จะเห็นหน้า มีการใช้แสงไฟประดิษฐ์น้อยมาก และส่วนใหญ่จะเป็นการใช้แสงแบบ Indirect Light ช่วยทำให้บรรยากาศดูผ่อนคลาย มีโถงทางเดินยาว สร้างบรรยากาศก่อนเข้าสู่ตัวสปา ซึ่งตามทางเดินนี้ มีการค่อยๆลดแสงสว่างและลดระดับฝ้าเพดานลงเรื่อยๆ ให้ความรู้สึกว่ากำลังเข้าไปในสถานที่ที่แปลกออกไป และเมื่อเดินไปจนสุดทางแล้ว จะพบโถงเล็กๆซึ่งเป็นส่วนนั่งเปลี่ยนรองเท้า

ส่วนนวดบำบัดแบบอโรม่า, ขัดผิวกาย และ บำรุงใบหน้า (Aromatherapy Body Massage, Body polish and Facial Treatment)

มีทั้งห้องเดี่ยว ห้องคู่ และห้องสำหรับ3คน ซึ่งในแต่ละห้องจะมีShower เคาเตอร์อ่างล้างมือ สบู่ กระจกเงา เตียงสำหรับทำอโรม่า ขัดผิวและนวดหน้า มีเก้าอี้และโต๊ะข้าง แจกัน และรูปภาพประดับไว้ การให้แสงสว่างภายในห้องนั้น มีเพียง Down Light คือบริเวณใกล้ประตูทางเข้าออกของห้อง และอีกดวงอยู่ในส่วนอาบน้ำ มีการใช้ไม้เป็นวัสดุหลักในการตกแต่ง และเน้นโทนสี Earth Tone เรียบง่าย

นวดไทย และ นวดสมุนไพรไทย (Traditional Thai Massage and Thai Herbal Massage)

ประตูห้องแบบบานเลื่อน เมื่อเลื่อนประตูแล้วจะพบว่าพื้นที่การยกระดับขึ้นสูงประมาณ 30 เซนติเมตร แล้วค่อยเป็นส่วนของพื้นเรียบ และปูฟูกไว้ที่พื้น มีทั้งแบบห้องเดี่ยว ห้องคู่ และห้องสำหรับ 3 คน เช่นกัน ภายในห้องมีโทรทัศน์ และเคาเตอร์อ่างล้างมือขนาดเล็ก การให้แสงสว่างน้อยเช่นกัน สร้างบรรยากาศให้น่าพักผ่อน ตั้งแต่ตามทางสัญจร ที่ให้แสงแบบ Indirect Light จนถึงภายในของแต่ละห้อง

5) ข้อดีและข้อเสียจากกรณีศึกษา Health Land Spa

ข้อดี	ข้อเสีย
1. สิ่งอำนวยความสะดวกที่หลากหลายครบครันภายในที่เดียว 2. การตกแต่งพื้นที่สาธารณะที่ดูโอโถง ช่วยดึงดูดและสร้างความประทับใจแก่ผู้เข้าใช้บริการ	1. ทำเลที่ตั้งอยู่ในบริเวณที่มีการจราจรติดขัดรวมถึงสภาพแวดล้อมโครงการที่ไม่สวยงาม 2. สภาพอาคารภายนอกทรุดโทรม

6) สิ่งที่ได้จากกรณีศึกษาและนำมาประยุกต์ใช้กับงานออกแบบ

- ผังการจัดวางเครื่องเรือน ห้องนวดไทยแบบเตียงเดี่ยว, ห้องนวดไทยแบบเตียงคู่ และ ห้องบำรุง-นวดหน้าและนวดตัว แบบเตียงเดี่ยว

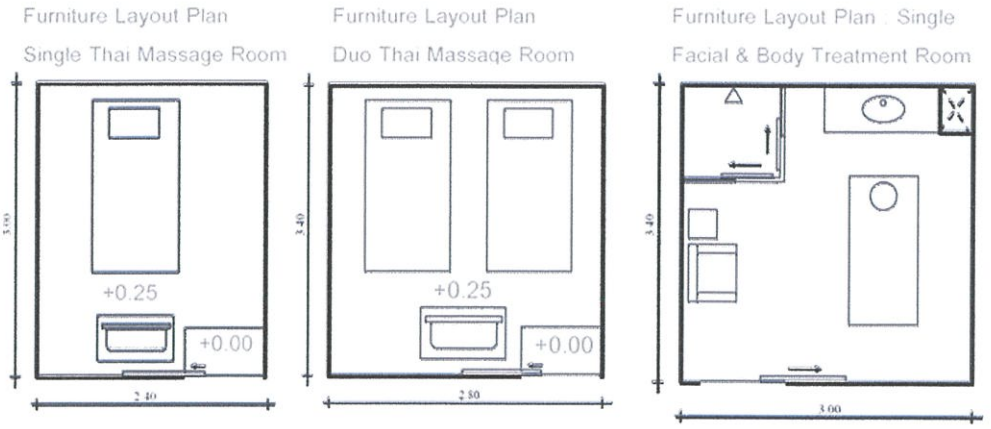

- การออกแบบแสงสว่างให้เหมาะกับพื้นที่ใช้งาน

Divana Massage and Spa

1) เหตุผลในการเลือก

1. ลักษณะการออกแบบตกแต่งภายใน

2. กิจกรรมต่างๆขององค์กร

3. วัตถุประสงค์ขององค์กร

สถานที่ตั้ง : ประเทศไทย

ที่อยู่ : 7 ถนนสุขุมวิท 25 กทม.

DVN Spa ก่อตั้งมานานกว่า 10 ปี ชื่อองค์กรที่ก่อตั้งคือ DVN International ซึ่งมีความตั้งใจในการให้บริการและบำบัดตามท้องถิ่นที่ตั้งขององค์กร DVN International ได้ขยายองค์กรตามกลุ่มเป้าหมายที่เพิ่มขึ้น จากจุดเริ่มต้นแรกเริ่มคือ การสปาท่ามกลางสวนพันธุ์ไม้ Divana ไปสู่ Divana Devine, Divana Virtue และ Divana nurture

2) ทัศนวิสัยขององค์กร

“ประสบการณ์ที่มีไม่มากเกินไปของนวัตกรรมสปาแบบใหม่ระดับโลก”

“The Unsurpassed of Innovative World Class Spa Services”

3) แนวความคิดของ Divana Massage and Spa

“สปาท่ามกลางสวนพันธุ์ไม้แบบดั้งเดิม”

“ความสงบที่ถูกซ่อนไว้”

“มีกิจกรรมให้เลือกใช้ที่หรูหราแต่คุ้มค่า”

4) กิจกรรมต่างๆภายในองค์กร

1. นวดบำบัด (Massage Therapy)

2. สปาบำบัด (Spa Therapy)

3. การทำสปาเต็มรูปแบบ (Full Day Spa)

4. การบำรุงผิวพรรณใบหน้า (Facial Treament)

5. การใช้วัตถุปลอดสารพิษในการบำบัด (Divana Mantra)

6. อัญมณีบำบัด (Divana Ayurvedic Gems)

7. ห้องจัดเลี้ยง สำหรับไว้จัดสัมมนา งานนันทนาการต่างๆ (Banquet Room)

5) รูปแบบการตกแต่ง (Divana Massage and Spa’s Style)

ใช้โทนสีธรรมชาติในการตกแต่งเป็นหลัก ให้ความรู้สึกผ่อนคลายและน่าพักผ่อน ใช้ไม้เป็นวัสดุหลัก จัดพื้นที่ให้ดูโปร่งโล่ง สามารถชมสวนภายนอกอาคารได้ นอกจากไม้แล้วยังมีการใช้หินและกระเบื้องดินเผา เป็นการนำวัสดุที่นิยมใช้ภายนอกอาคาร โดยเฉพาะใช้ในงานจัดสวน นำมาใช้ภายในอาคาร เกิดการเชื่อมต่อบรรยากาศของภายนอกและภายใน

6) ข้อดีและข้อเสียจากกรณีศึกษา Divana Massage and Spa

ข้อดี	ข้อเสีย
1. สิ่งอำนวยความสะดวกและโปรแกรมการบำบัดที่หลากหลาย 2. สภาพแวดล้อมที่เหมาะแก่การพักผ่อนทั้งภายในและภายนอกอาคาร 3. บรรยากาศร่มรื่นมีความเป็นส่วนตัว	1. พื้นที่รอบโครงการเป็นพื้นที่ที่มีผู้คนอาศัยหนาแน่นค่อนข้างแออัด

7) สิ่งที่ได้จากกรณีศึกษาและนำมาประยุกต์ใช้กับงานออกแบบ

- การเลือกใช้วัสดุและโทนสีในการออกแบบตกแต่งภายใน สร้างบรรยากาศที่ผ่อนคลาย

Divana Nurture Spa and Wellbeing Center

1) เหตุผลในการเลือก

1. ลักษณะการออกแบบตกแต่งภายใน

2. กิจกรรมต่างๆขององค์กร

3. วัตถุประสงค์ขององค์กร

สถานที่ตั้ง : ประเทศไทย

ที่อยู่ : 8 ถนนสุขุมวิท 35 แขวงคลองตันเหนือ เขตวัฒนา กทม. 10110

2) แนวความคิดของ Divana Nurture Spa and Wellbeing Center

"สิ่งดีๆทั้งหมดที่คาดหวังอยู่ ณ ที่นี้"

3) กิจกรรมต่างๆภายในองค์กร

1. นวดบำบัดแบบเฉพาะ (Divine; Divine Massage Therapy)

2. อัญมณีบำบัด (Virtue; Virtue Ayurvedic Gems Therapy, Virtue Facial and Body Treatment)

3. การบำรุงผิวพรรณด้วยผลิตภัณฑ์ทางธรรมชาติ (Nurture; Nurture Facial and Body Treatment)

4. ร้านอาหารไทย (Divana Home Cuisine) สำหรับผู้เข้าใช้บริการรวมถึงบุคคลภายนอก

4) รูปแบบการตกแต่ง (Divana Nurture Spa and Wellbeing Center's Style)

ใช้โทนสีทั้งภายนอกและภายในที่ดูสว่างสดใส อย่างสีขาวเป็นหลัก ออกแบบในลักษณะที่ผสมผสานรูปแบบตะวันตกเข้ามา คล้ายงานออกแบบในสมัยรัชกาลที่5 แบบโคโลเนียลที่ลดทอน สีขาวซึ่งเป็นสีหลัก ให้ความรู้สึกโปร่ง สบายตา โดยใช้ไม้ทาสีขาวเป็นหลัก ซึ่งทำให้บรรยากาศดูผ่อนคลายยิ่งขึ้นเสมือนอยู่ในบ้านของตัวเอง

5) ข้อดีและข้อเสียจากกรณีศึกษา Divana Nurture Spa and Wellbeing Center

ข้อดี	ข้อเสีย
1. สิ่งอำรวยความสะดวกที่หลากหลาย 2. บรรยากาศที่เป็นส่วนตัว ให้ความรู้สึกผ่อนคลาย เหมาะแก่การพักผ่อน	1. รูปแบบเครื่องเรือนล้าสมัย

6) สิ่งที่ได้จากกรณีศึกษาและนำมาประยุกต์ใช้กับงานออกแบบ

- การเลือกใช้วัสดุและโทนสีในการออกแบบตกแต่งภายใน สร้างบรรยากาศที่ผ่อนคลาย

Divana Devine Spa

1) เหตุผลในการเลือก

1. ลักษณะการออกแบบตกแต่งภายใน

2. กิจกรรมต่างๆขององค์กร

3. วัตถุประสงค์ขององค์กร

สถานที่ตั้ง : ประเทศไทย

ที่อยู่ : 103 ซอยทองหล่อ 17 แขวงคลองตันเหนือ เขตวัฒนา กทม. 10110

2) แนวความคิดของ Divana Devine Spa

“สนทรียศาสตร์แห่งสปา”

“เปิดเผยการดูแลความงามทั้งศาสตร์ตะวันตกและตะวันออก”

3) กิจกรรมต่างๆภายในองค์กร

1. สนทรียศาสตร์ (Aesthetic)

2. นวดบำบัด (Therapeutic)

3.สปาบำบัด (Spa Glamour)

4. การบำรุงผิวพรรณด้วยผลิตภัณฑ์ทางธรรมชาติ (Holy Divine)

5. คริสตัลบำบัด (Divine Crystal)

4) รูปแบบการตกแต่ง (Divana Devine Spa’s Style)

ตกแต่งโดยใช้ลวดลายและเส้นโค้งในพื้นที่ที่ต้องการสร้างความหรูหรา ให้ดูโดดเด่นกว่าบริเวณอื่น รวมทั้งใช้โทนสีที่ต่างจากบริเวณอื่น คือ ใช้โทนสีที่เข้มหนัก โดยเฉพาะในบริเวณที่ไม่มีช่องเปิด สร้างบรรยากาศที่ดูนิ่งขรึม แต่ในบริเวณที่มีช่องเปิดอย่างบริเวณพักคอยจะใช้โทนสีสว่าง ดูเบาสบายกว่า เชื่อมต่อกับสภาพแวดล้อมภายนอกที่สว่าง ดึกแสงสว่างจากธรรมชาติเข้าสู่ภายในอาคาร

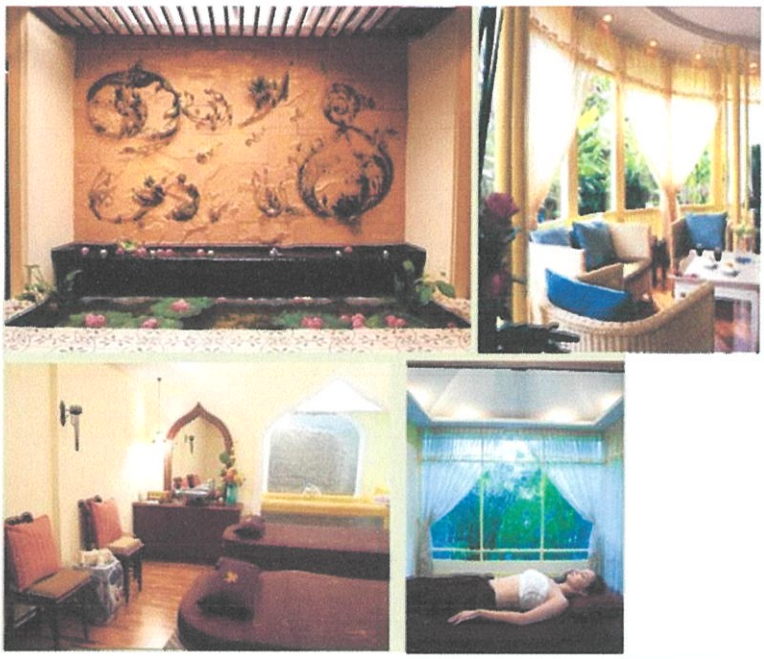

5) ขอดีและข้อเสียจากกรณีศึกษา Divana Devine Spa

ข้อดี	ข้อเสีย
1. ทำเลที่ตั้งที่เหมาะสม เข้าถึงได้ง่ายและเต็มไปด้วยความสงบ 2. การออกแบบตกแต่งภายในภายนอกที่เชื่อมต่อกัน	1. มีจำนวนห้องสำหรับรับรองผู้ใช้บริการค่อนข้างน้อย

6) สิ่งที่ได้จากกรณีศึกษาและนำมาประยุกต์ใช้กับงานออกแบบ

- การเลือกใช้โทนสีในการออกแบบตกแต่งภายใน เข้ากับการตกแต่งด้วยรูปแบบงานตะวันตกผสมกับงานตะวันออก สร้างบรรยากาศที่ผ่อนคลาย

จากการสังเกตจากการเลือกที่ตั้งของ Divana ทั้ง 3 สาขานั้น จะเลือกที่ที่อยู่ใจกลางเมืองและมีขนาดที่ตั้งขนาดเล็ก และที่ตั้งอยู่โดดๆ ไม่อยู่ในอาคารขนาดใหญ่ร่วมกับองค์กรอื่น เพื่อให้เกิดความรู้สึกได้เข้ามารับการพักผ่อน ผ่อนคลาย หลีกหนีจากสิ่งรบกวนอื่นๆ และด้วยขนาดที่เล็กจึงให้ความรู้สึกเป็นส่วนตัวเสมือนอยู่ที่บ้านของตัวเอง

ทั้ง 3 สาขา มีกิจกรรมบำบัดที่คล้ายคลึงกับ แต่ต่างกันในเรื่องของกลุ่มเป้าหมายผู้ใช้งานอย่าง Divana Massage and Spa จะมีกลุ่มลูกค้าเป้าหมายที่มีฐานะและมีรายได้สูง โดยมีกิจกรรมบำบัดอย่างการบำบัดและสปาด้วยอัญมณี ส่วนอีก 2 สาขานั้นก็จะมีกลุ่มเป้าหมายที่แตกต่างกันไป แล้วแต่กิจกรรมที่จัดตั้งเพื่อตอบสนองกลุ่มผู้ใช้งาน แต่ยังคงเป็นกลุ่มคนที่มีรายได้ค่อนข้างสูงเช่นกัน

Jittrawan Wellness Spa

1) เหตุผลในการเลือก

1. ลักษณะการตกแต่งภายใน

2. กิจกรรมต่างๆขององค์กร

3. วัตถุประสงค์ขององค์กร

4. การจัดวางพื้นที่ใช้สอย

5. ศึกษาพฤติกรรมการประกอบกิจกรรมและอุปกรณ์ที่ใช้

สถานที่ตั้ง : ประเทศไทย

ที่อยู่ : 19/19 ถนนศรีนครินทร์ แขวงบางแก้ว เขตยางพลี จังหวัด สมุทรปราการ

"อยากให้เป็นสปาเพื่อสุขภาพจริงๆ ของคนทุกวัย เป็นที่ที่ครอบครัวสามารถใช้เวลาร่วมกันได้โดยไม่เบื่อไม่ว่าจะเป็นทั้งพ่อแม่ลูก ที่มีความต้องการในการดูแลสุขภาพที่ต่างกัน ทางเราก็มีบริการไว้ครบทุกรูปแบบ" กล่าวโดย คุณ วาสนา ยงค์สงวนชัย ผู้บริหารบริษัท จิตราวรรณ เวลเนส สปา จำกัด

พื้นที่ 5 ไร่ และด้วยการลงทุนกว่า 200 ล้านบาทของ อ.บางพลี จ.สมุทรปราการ ถูกเนรมิตขึ้นเพื่อเป็นสปาแบบครบวงจรทั้งด้านสุขภาพและความงามที่มีทั้งสปา, ฟิตเนส, สระว่ายน้ำในร่มที่ใช้ระบบเกลือควบคุมอุณหภูมิ ฯลฯ เพื่อให้สามารถรองรับครอบครัวที่มาใช้บริการได้ในทุกเพศทุกวัยตามแนวความคิดที่ทางสปาได้วางไว้ตั้งแต่แรก โดยมีการออกแบบตกแต่งด้วยตัวเอง เป็นงานในลักษณะไทยประยุกต์

ในส่วนของการบริการที่ทาง จิตราวรรณ เวลล์เนส สปา มีไว้บริการลูกค้าที่สนใจ อาทิ การนวดต่างๆ ฟิตเนสสระว่ายน้ำระบบเกลือ ร้านอาหารเพื่อสุขภาพ สปามือ สปาเท้า และการนวดกระชับส่วน รวมไปถึงการเสริมสวยและการทำเล็บอะคริลิก เป็นต้น เรียกได้ว่าใครที่สนใจการบริการในรูปแบบไหนสามารถมีครบครันได้ในเวลาเดียว

2) กิจกรรมต่างๆภายในองค์กร

1. นวดแผนไทย (Thai Massage)

2. นวดหน้า (Facial Treatment)

3. นวดเท้า (Foot Massage)

4. สปาเท้า (Fish Foot Spa)

5. วารีบำบัด (Hydrotherapy)

6. นวดน้ำมัน (Aroma Massage)

7. อายุรเวท (ศาสตร์การบำบัดแบบอินเดีย) (Ayuravedic Massage)

8. Infrared Sauna

9. โยคะ (Yoga)

10. บริการความงาม เช่น ทำผม ทำเล็บ (Salon and Acrylic Nails)

11. แผนกดูแลเด็กอายุไม่เกิน 8 ขวบ (Nursery)

12. ร้านอาหารเพื่อสุขภาพ (Restaurant)

13. สระว่ายน้ำในร่ม (Indoor Swimming Pool)

14. จากุซซี่ (Jacuzzi)

15. ห้องอินเตอร์เน็ต (Internet Room)

16. ฟิตเนส (Fitness)

17. ห้องเต้นแอโรบิค (Aerobic Dancing Room)

18. ส่วนต้อนรับและที่พักคอย (Reception and Waiting Area)

3) รูปแบบการตกแต่งและอุปกรณ์ที่ใช้ในแต่ละพื้นที่ของ Jittrawan Wellness Spa

นวดแผนไทย (Thai Massage)

มีทั้งแบบห้องรวมซึ่งมีผ้าม่านกั้น และห้องนวดแบบเป็นส่วนตัว ที่มีทั้งแบบเดี่ยว เตียงคู่ และเตียงสำหรับสามคน ซึ่งล้วนเป็นฟูกวางปูอยู่บนพื้น เพราะด้วยวิธีการนวดแผนไทย ผู้บำบัดต้องขยับร่างกายหลายรูปแบบ มีการบิด เหยียบ ผู้รับการบำบัด ดังนั้นการปูฟูกเสมอระดับพื้นจึงสะดวกและเหมาะสมที่สุด เพื่อให้ผู้บำบัดสามารถบำบัดได้เต็มประสิทธิภาพ เครื่องเรือนและอุปกรณ์ภายในห้องนวดแบบไทยนี้ ได้แก่ ฟูกที่นอน เคาเตอร์และอ่างล้างมือ สบู่ โทรทัศน์ ถังขยะ โทรศัพท์ นาฬิกา และ เครื่องปรับอากาศ

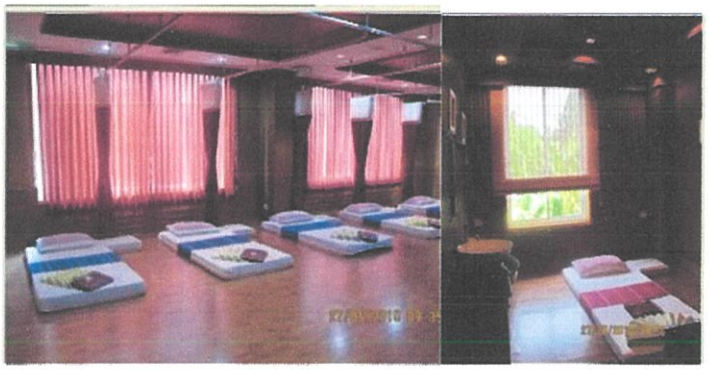

นวดหน้าและนวดน้ำมัน (Facial Treatment and Aroma Massage)

ที่มีทั้งแบบเตียงเดี่ยว เตียงคู่ และเตียงสำหรับสามคน ซึ่งในแต่ละห้องจะมี Jacuzzi ห้องน้ำ ห้องอาบน้ำ เคาเตอร์และอ่างล้างมือ สบู่ Infrared Sauna, Troller สำหรับใส่เครื่องหอม น้ำมันนวด และอุปกรณ์สำหรับการนวดต่างๆ โทรศัพท์

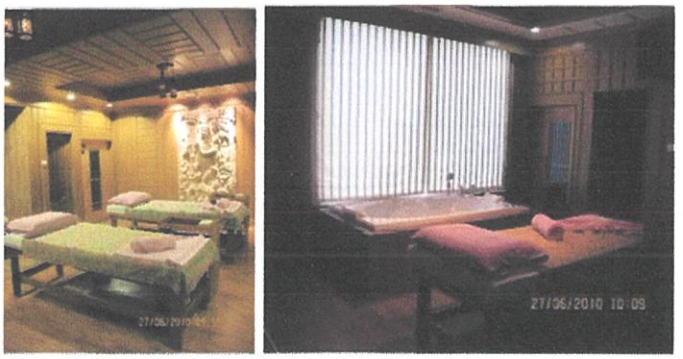

บริการความงาม (Salon and Acrylic Nails)

บริการในส่วนทำผมนั้นมี เตียงนอนสระผม เก้าอี้สำหรับตัดผมสามารถปรับระดับสูงต่ำได้ กระจกเงา ตู้เก็บอุปกรณ์ อย่างพวกผ้าขนหนูและแชมพู ส่วนพักคอย เคาเตอร์ต้องรับโทรทัศน์ และในส่วนทำเล็บ ก็จะมีเก้าอี้สำหรับนั่งทำเล็บซึ่งสามารถทำสปาเท้าไปพร้อมๆกันได้ มีเก้าอี้เตี้ยสำหรับให้ช่างทำเล็บนั่ง มีหม้อพาราฟีน สำหรับแช่มือเพื่อให้มืออ่อนนุ่ม

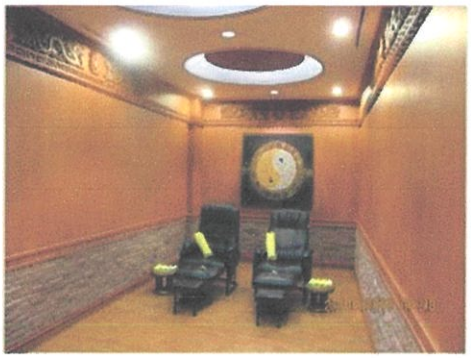

ส่วนต้อนรับและที่พักคอย (Reception and Waiting Area)

ประตูทางเข้าเป็นแบบบานเลื่อนระบบอัตโนมัติ เมื่อเข้ามาจะมีชุดรับแขกจำนวนมาก ซึ่งสามารถนั่งชมทิวทัศน์ภายนอกผ่านกระจกใสขนาดใหญ่ ที่เคาเตอร์ต้อนรับนั้น จะมีกระปุกสำหรับให้เลือกผลิตภัณฑ์ตามแต่กลิ่นที่ชอบเพื่อนำมาใช้ในส่วนของการนวดน้ำมันและนวดหน้า มีตู้ตั้งโชว์ผลิตภัณฑ์สำหรับวางจำหน่ายให้แก่ลูกค้า อยู่ใกล้ๆกับส่วนต้อนรับ เครื่องเรือนที่พบในพื้นที่นี้ได้แก่ ชุดรับแขก เคาเตอร์ต้อนรับ เก้าอี้สำหรับพนักงาน และลูกค้าที่มานั่งติดต่อ คอมพิวเตอร์ โทรศัพท์ โทรทัศน์ กระปุก ผลิตภัณฑ์ตัวอย่าง ผลิตภัณฑ์ที่วางจำหน่าย ตู้โชว์สินค้า ชั้นวางของต่างๆ โต๊ะข้างสำหรับวางแจกันดอกไม้ไว้ประดับตกแต่ง

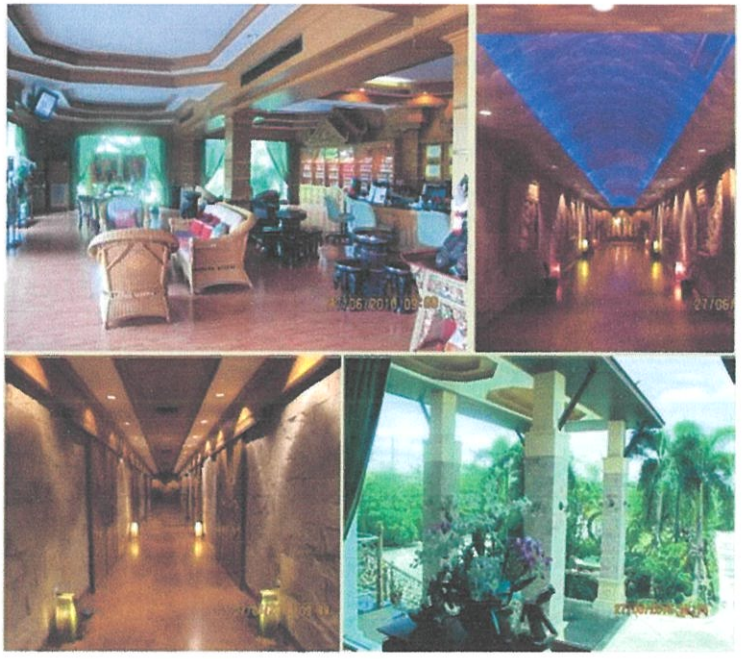

4) ข้อดีและข้อเสียจากกรณีศึกษา Jittrawan Wellness Spa

ข้อดี	ข้อเสีย
1. สิ่งอำนวยความสะดวกและการบริการที่หลากหลาย เพียงพอต่อความต้องการของผู้ใช้บริการ 2. การจัดพื้นที่แต่ละพื้นที่ภายในอาคารที่เหมาะสมกับพฤติกรรมการใช้งาน 3. การใช้แสงสร้างบรรยากาศ	1. ผู้อยู่อาศัยในบริเวณใกล้เคียงกับที่ตั้งโครงการอยู่ในระดับกลาง 2. มีการประดับตกแต่งที่มากเกินไป 3. ออกแบบพื้นที่ภายในและภายนอกอาคารไม่เชื่อมโยงกัน

5) สิ่งที่ได้จากกรณีศึกษาและนำมาประยุกต์ใช้กับงานออกแบบ

- สิ่งอำนวยความสะดวกด้านสุขภาพและความงามที่หลากหลายครบวงจร
- การจัดพื้นที่แต่ละพื้นที่ภายในอาคารที่เหมาะสมกับพฤติกรรมการใช้งาน
- การใช้แสงสร้างบรรยากาศ
- ผังการจัดวางเครื่องเรือน; ห้องนวดหน้าและตัวแบบเตียงเดี่ยวและแบบเตียงคู่

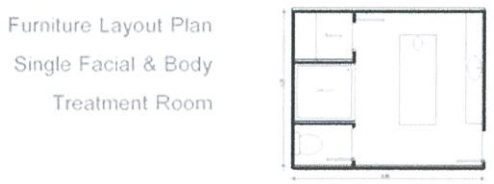

TRIA; Integrative Wellness

1) เหตุผลในการเลือก

1. ลักษณะการออกแบบตกแต่งภายใน

2. กิจกรรมต่างๆขององค์กร

3. วัตถุประสงค์ขององค์กร

สถานที่ตั้ง : ประเทศไทย

ที่อยู่ : 998 ถนนริมคลองสามเสน บางกะปิ เขตห้วยขวาง กทม. 10310

TRIA เป็นองค์กรเพื่อสุขภาพที่มีวัตถุประสงค์ให้มีชีวิตที่ดี โดยมีการดูแลจากกลุ่มผู้เชี่ยวชาญพิเศษที่คอยดูแลผู้ใช้งานได้ตามที่พวกเขาต้องการ ซึ่งที่ TRIA นี้ ความสะดวกสบายและความเพลิดเพลินเป็นสิ่งที่สำคัญที่สุด เพราะว่าองค์กรมีความเชื่อว่า ความสมบูรณ์ที่อิ่มเอมของชีวิตนั้นมาจากสิ่งเหล่านี้ และนั่นเป็นสาเหตุให้ทางองค์กรสร้างพื้นที่ที่ให้ความรู้สึกต้อนรับ เป็นมิตร และความเป็นอยู่ที่ดี เท่าที่จะสามารถทำได้มอบให้แก่ผู้ใช้งาน

ในด้านจิตวิทยา TRIAเชื่อว่าความสมบูรณ์ที่แท้จริงนั้นอยู่ในพื้นฐานความกลมกลืนขององค์ประกอบที่สำคัญต่อสุขภาพทั้ง 3 อย่าง – ธาตุ โครงสร้าง และ อารมณ์ ซึ่งมีผลต่อชีวิตที่ยืนยาวและเต็มไปด้วยความสมบูรณ์แข็งแรง โดยแต่ละองค์ประกอบนั้นมีความสำคัญในตัวของมันเองและสัมพันธ์กับองค์ประกอบอื่นๆ ทำให้ ทีมผู้เชี่ยวชาญของTRIAทำงานร่วมกันเพื่อช่วยให้ผู้ใช้บริการได้มีสุขภาพร่างกายที่ดีขึ้น ซึ่งในTRIAนี้จะมีการแนะนำโดยแพทย์ผู้เชี่ยวชาญสาขาต่างๆ และยังมีกิจกรรมหลากหลายเพื่อสุขภาพของแต่ละคนที่แตกต่างกัน

ธาตุ (Elemental Health) มีความเกี่ยวข้องกับระดับธาตุ สาร ฮอร์โมนต่างๆ ของร่างกาย ซึ่งหากระดับเหล่านี้มีความผิดแปลกไปจากเดิมก็จะส่งผลกระทบต่อสุขภาพ สิ่งที่สามารถส่งผลกระทบนั้น ได้แก่ ความเครียด สภาพแวดล้อม มลภาวะ สารอาหารที่ได้รับ ซึ่งที่TRIAนี้สามารถช่วยให้ผู้ใช้บริการสามารถรักษาสมดุลของร่างกายเหล่านี้ได้ตามที่พวกเขาคาดหวัง

โครงสร้าง (Structural Health) เป็นเรื่องที่เกี่ยวกับความยืดหยุ่นของร่างกาย ร่างกายของมนุษย์นั้นถูกออกแบบเพื่อการเคลื่อนไหว การสั่นสะเทือน และรวมไปถึงการพักผ่อน ปราศจากการเคลื่อนไหวร่างกายของคนเราก็จะไม่มีความยืดหยุ่นและกล้ามเนื้อก็จะไม่กระชับ ซึ่งที่ TRIA เสนอกิจกรรมการเคลื่อนไหว

ร่างกายที่ผ่อนคลาย ทำให้ผู้ใช้บริการไม่รู้สึกว่าการได้ขยับร่างกายเสียบ้างจะเป็นเรื่องน่าเบื่อหรือขี้เกียจที่จะทำ ซึ่งต่อยอดไปยังการทำเป็นกิจวัตรประจำวันเพื่อให้มีร่างกายที่ได้สัดส่วนตามที่ต้องการ

อารมณ์ (Emotional Health) ความเป็นสุขและความสงบทางอารมณ์ของคนเรานั้นมีความเกี่ยวข้องเป็นอย่างยิ่งในด้านสุขภาพ ทั้ง ทัศนคติ ครอบครัว เพื่อนฝูง สังคม ศาสนา มีบทบาทสำคัญในการช่วยจัดการความเครียด ให้เป็นไปในแง่บวก และเป็นการเตรียมไปสู่การมีชีวิตที่ยืนยาว ซึ่งที่TRIAสามารถรองรับผู้ใช้บริการที่มีปัญหาในเรื่องความเครียด หรือแม้แต่กระทั่งทัศนคติในการมองโลกในแง่ร้าย เพื่อก้าวไปสู่ความสุขของจิตใจต่อไปยังสุขภาพที่ดี

2) กิจกรรมต่างๆภายในองค์กร

1. การให้บริการด้านบำรุงรักษา (Treatment Service)

2. การให้บริการในเรื่องการใช้ยาและพบแพทย์ (Medical Service)

3. ฟิตเนส (Fitness; Movement)

4. นวด (Massage; Body Work)

5. การให้บริการด้านความงาม (Beauty Service)

6. การบำบัดด้วยน้ำ (Hydrotherapy) เช่น การเข้าห้องอบไอน้ำ สระว่ายน้ำ และอื่นๆ

และมีกิจกรรมพิเศษอื่นๆ ได้แก่ Weight Management, Movement and Shape, New Mother, Age and Health Management, Holistic Detoxification, Mind and Emotions, Rapid Recovery Programs

นอกจากนี้ ใน TRIA ยังมีร้านอาหารเพื่อสุขภาพ และ ร้านเครื่องดื่ม (Liquid and Well Bars) และยังมีห้องจัดเลี้ยง ห้องประชุม รวมถึงยังมีกิจกรรมนันทนาการ อย่างการเข้าอบรม หลักสูตรทำอาหารเพื่อสุขภาพ หรือหลักสูตรเตรียมพร้อมก่อนคลอดบุตร และอื่นๆอีกมากมาย

3) รูปแบบการตกแต่ง (TRIA's Style)

โดยภาพรวม ตกแต่งแบบทันสมัย Modern Style เข้ากับรูปแบบขององค์กรที่นำศาสตร์ทางการแพทย์อยู่ร่วมกับศาสตร์ของการนวดบำบัด มีความเป็นสมัยใหม่ โดนสีที่ใช้สว่างตา มีการใช้แสงประดิษฐ์

ค่อนข้องเยอะ แต่ใช้เป็นแบบIndirect Lightเสียส่วนใหญ่ ซึ่งเป็นแสงที่ช่วยสร้างบรรยากาศ ไม่ได้กระทบหรือสร้างความรำคาญต่อสายตา

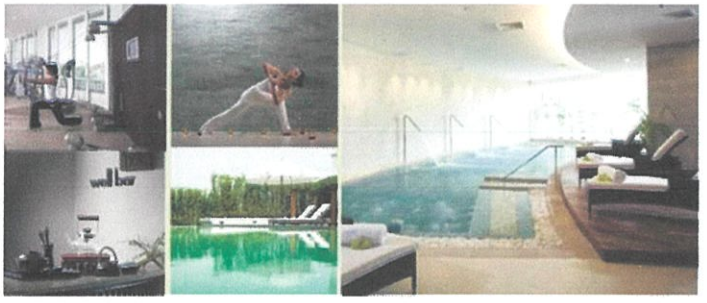

4) ข้อดีและข้อเสียจากกรณีศึกษา TRIA

ข้อดี	ข้อเสีย
1. สิ่งอำนวยความสะดวกและการบริการที่หลากหลายครบวงจรในที่เดียว 2. เป็นศูนย์ความงามและสุขภาพที่มีการทำงานร่วมกันระหว่างแพทย์แผนปัจจุบันและศาสตร์ของการนวดบำบัด 3. การใช้แสงสร้างบรรยากาศที่ดูสบายตา	1. มีพื้นที่สีเขียวค่อนข้างน้อย

5) สิ่งที่ได้จากกรณีศึกษาและนำมาประยุกต์ใช้กับงานออกแบบ

- สิ่งอำนวยความสะดวกด้านสุขภาพและความงามที่หลากหลายครบวงจร
- การเลือกใช้โทนสีในการออกแบบตกแต่งภายใน
- การใช้แสงสร้างบรรยากาศ

Spa Cenvaree

1) เหตุผลในการเลือก

1. ลักษณะการออกแบบตกแต่งภายใน

2. กิจกรรมต่างๆขององค์กร

3.วัตถุประสงค์ขององค์กร

สถานที่ตั้ง : ประเทศไทย

ที่อยู่ : 227 หมู่7 ตำบลนาเกลือ บางละมุน จังหวัด ชลบุรี 20150

"สปาเซ็นวารี" ณ โรงแรมเซ็นทาราแกรนด์มิราจบีชรีสอร์ท พัทยา พัทยา ดำเนินการภายใต้คอนเซปต์ "Awakening" หรือ "คืนความกระปรี้กระเปร่า" ในบรรยากาศที่โอบล้อมไปด้วยธรรมชาติและสถาปัตยกรรมที่สวยงามของเรือนไม้แบบไทยๆ ที่ให้ความรู้สึกอบอุ่นผ่อนคลายประกอบกับเสียงดนตรีบำบัดและการบริการด้วยมิตรไมตรีตามวิถีไทย

ตลอดการรับบริการทรีตเมนท์ที่ สปาเซ็นวารี ท่านจะได้สัมผัสกับประสบการณ์ความสดชื่นที่จะเรียกคืนความกระปรี้กระเปร่าให้กับร่างกายและจิตใจตลอดจนเรียนรู้เกี่ยวกับสมุนไพรไทยที่เป็นองค์ประกอบสำคัญของ ทรีตเมนท์ที่ท่านรับบริการ

เป็นสปาภายในโรงแรมสไตล์รีสอร์ทระดับ 5 ดาว ซึ่งตกแต่งอย่างเรียบง่ายภายใต้สถาปัตย์กรรมของเรือนไม้แบบไทยสื่อถึงความอบอุ่นและมิตรไมตรี โอบล้อมด้วยสายน้ำและบรรยากาศผ่อนคลายของสายลมทะเล

2) แนวปรัชญาของสปาเซ็นวารี

ปรัชญาของสปาเซ็นวารียึดหลักของความสำเร็จในการสร้างความสมดุลให้กับองค์ประกอบ 3 ประการที่สำคัญต่อชีวิต ได้แก่ ร่างกาย พลัง และ จิตวิญญาณ ที่รวมเข้าด้วยกันเป็นหนึ่งเดียว โดยเชื่อมั่นว่าความเจ็บป่วยทั้งหลายนี้เกิดจากความไม่สมดุลขององค์ประกอบทั้ง 3 ประการนี่เอง

การบำบัด หรือ ทรีตเม้นท์ของลิขสิทธิ์สปาเซ็นวารี ณ เซ็นทาราแกรนด์มิราจบีชรีสอร์ทพัทยา เป็นการผสมผสานศาสตร์การบำบัดแบบต้นตำรับดั้งเดิมของไทยเข้ากับการให้บริการที่เต็มไปด้วยมิตรไมตรีและความอบอุ่นตามวิถีของคนไทย ภายได้แนวคิดที่ว่า "In Love with Life" ที่เชื่อว่า ไม่ว่าคุณจะเป็นใคร คุณก็สามารถดูแลรักษาสุขภาพของตนให้แข็งแรงทั้งร่างกายและจิตใจได้

ทรีตเมนท์ต่างๆ หลากหลายที่สปาเซ็นวารีมอบให้กับลูกค้าผู้รับบริการล้วนเป็นศาสตร์แห่งการบำบัดที่มีการปฏิบัติอันสืบทอดต่อกันมาแต่ดั้งเดิมโดยใช้พลังแห่งสายน้ำและศาสตร์แห่งสัมผัสที่จะนำพาความรื่นรมย์และผ่อนคลายแก่ประสาทสัมผัสทั้งห้าของท่าน

3) กิจกรรมต่างๆภายในองค์กร

1. ห้องนวดคู่พร้อมจากุซซี่ส่วนตัว : 10 ห้อง (Massage Duo Room)

2. ห้องนวดเดี่ยว : 12 ห้อง (Massage Single Room)

3. ห้องวารีบำบัด (Hydrotherapy)

4. ห้องสตีมและซาวน่าสมุนไพร (Herbal Stream and Sauna Room)

5. บ่อแช่ตัวน้ำร้อนและเย็น (Onzen)

6. โยคะ (ypga)

7. ศาลาพักผ่อนพร้อมบริการชาสมุนไพร น้ำผลไม้และของว่างเพื่อสุขภาพ (Healthy Snacks and Average Pavilion)

8. ทำเล็บมือและเล็บเท้า (Manicure and Pedicure)

9. ชั้นเรียนโยคะและเต้นสำหรับผู้ใหญ่และเด็ก (Yoga Class and Dancing for Adults and Youths)

10. ชั้นเรียนนวดไทย (Thai Massage Class)

11. บริการให้คำปรึกษาปัญหาสุขภาพโดยผู้เชี่ยวชาญ (Health Counsel Service)

4) รูปแบบการตกแต่ง (Spa Cenvaree's Style)

ใช้วัสดุจำพวกหวาย ไม้ และหินเป็นวัสดุหลักในการตกแต่ง สร้างบรรยากาศที่เต็มไปด้วยความผ่อนคลาย เหมาะแก่การพักผ่อนท่ามกลางธรรมชาติ โดยนำวัสดุดังกล่าวมาตกแต่งในรูปแบบที่ทันสมัย ไม่น่าเบื่อและดูหรูหราในขณะเดียวกัน

5) ข้อดีและข้อเสียจากกรณีศึกษา Spa Cenvare

ข้อดี	ข้อเสีย
1. สิ่งอำนวยความสะดวกที่หลากหลาย 2. บรรยากาศที่ผ่อนคลายอย่างมีระดับ 3. การเลือกใช้โทนสีและวัสดุธรรมชาติในการออกแบบตกแต่งภายใน	

6) สิ่งที่ได้จากกรณีศึกษาและนำมาประยุกต์ใช้กับงานออกแบบ

- การเลือกใช้วัสดุและโทนสีในการออกแบบตกแต่งภายใน สร้างบรรยากาศที่ผ่อนคลายและหรูหรามีระดับ

Salon de BKK

1) เหตุผลในการเลือก

1. ลักษณะการออกแบบตกแต่งภายใน

2. กิจกรรมต่างๆขององค์กร

สถานที่ตั้ง : ประเทศไทย

ที่อยู่ : 2A27 ชั้น2 ห้างสรรพสินค้า The Emporium 662 ถนนสุขุมวิท 24 แขวงคลองตัน เขตคลองเตยเหนือกรุงเทพฯ 10110

2) กิจกรรมต่างๆภายในองค์กร

1. ตัดผมและตกแต่งทรงผม (Hair Cutting and Dressing)

2. ทำสีผม (Hair Color Tinting)

3. ทรีตเม้นบำรุงเส้นผม (Hair Treatment)

4. ล้างสารพิษจากเส้นผม (Hair Detox)

5. ดูแลบำรุง-ตกแต่งเล็บมือและเล็บเท้า (Manicure and Pedicure)

6. นวดบำรุงและผ่อนคลายเท้า (Foot Reflexology)

3) รูปแบบการตกแต่ง (Salon de BKK's Style)

เน้นความหรูหราผสมผสานรูปแบบการตกแต่งระหว่างตะวันตกและตะวันออก มีการใช้แสงประดิษฐ์ในปริมาณมาก และเป็นแสงแบบ Warm White ที่ให้ความสบายตา แต่ไม่เหมาะกับส่วนทำผม ซึ่งต้องใช้แสงสีขาวเพื่อให้เห็นสีผมที่เลือกย้อมได้อย่างชัดเจน

4) ข้อดีและข้อเสียจากกรณีศึกษา Salon de BKK

ข้อดี	ข้อเสีย
1. การออกแบบภายในที่ดูหรูหรา 2มีความหลากหลายของกิจกรรมต่างๆ 3.ทำเลที่ตั้งอยู่ในใจกลางเมืองในห้างสรรพสินค้าชั้นนำ	1. แสงสว่างที่ใช้ไม่เหมาะสมกับการใช้งาน

5) สิ่งที่ได้จากกรณีศึกษาและนำมาประยุกต์ใช้กับงานออกแบบ

- การใช้วัสดุและโทนสีในการออกแบบตกแต่งภายใน

- หลีกเลี่ยงการใช้แสงไฟแบบ Warm White ที่มีผลกระทบต่อการมองเนื้อสี อ่างในส่วนทำสีผมหรือเพ้นท์เล็บ ที่อาจทำให้มองสีเพี้ยนไปจากความเป็นจริง

Modern Haru Haru Hairdressing

1) เหตุผลในการเลือก

1. ลักษณะการออกแบบตกแต่งภายใน

2. กิจกรรมต่างๆขององค์กร

สถานที่ตั้ง : จากาต้า ประเทศอินโดนีเซีย

2) กิจกรรมต่างๆภายในองค์กร

1. ตัดผมและตกแต่งทรงผม (Hair Cutting and Dressing)

2. ทำสีผม (Hair color Tinting)

3. ทรีตเม้นบำรุงเส้นผม (Hair Treatment)

4. ล้างสารพิษจากเส้นผม (Hair Detox)

5. ดูแลบำรุง-ตกแต่งเล็บมือและเล็บเท้า (Manicure and Pedicure)

3) รูปแบบการตกแต่ง (Modern Haru Haru Hairdressing's Style)

รูปแบบการตกแต่งเป็นแบบสมัยใหม่ที่มีกลิ่นอายของงานญี่ปุ่น มีการใช้ไม้เป็นวัสดุหลัก เครื่องเรือนสีดำ ดูเท่และหรูหรา เหมาะสำหรับทั้งผู้ชายและผู้หญิง ปริมาณแสงสว่างค่อนข้างน้อยหากเทียบกับความต้องการในการใช้งาน มีการกั้นพื้นที่ให้เป็นส่วนตัวด้วยผ้าม่านที่เป็นผ้าฝ้ายโปร่งสีขาว และผ้าม่านทึบสีดำ ซึ่งลูกค้าสามารถเลือกได้ว่าจะปิดผ้าม่านกั้นเพื่อความเป็นส่วนตัวหรือไม่ก็ได้

Plan

Bubble Diagram

4) ข้อดีและข้อเสียจากกรณีศึกษา Modern Haru Haru Hairdressing

ข้อดี	ข้อเสีย
1. การออกแบบภายในที่ดูหรูหรา สวยงาม 2. มีความหลากหลายของกิจกรรมต่างๆ	1. แสงสว่างที่ใช้ไม่เหมาะสมกับการใช้งาน

5) สิ่งที่ได้จากกรณีศึกษาและนำมาประยุกต์ใช้กับงานออกแบบ

- การใช้วัสดุและโทนสีในการออกแบบตกแต่งภายใน

- ผังเครื่องเรือนและการจัดวางพื้นที่ภายใน

- หลีกเลี่ยงการใช้แสงไฟแบบ Warm White ที่มีผลกระทบต่อการมองเนื้อสี อ่านในส่วนทำสีผม หรือเพ้นเล็บ ที่อาจทำให้มองสีเพี้ยนไปจากความเป็นจริง

Spa Foods

1) เหตุผลในการเลือก

1. ลักษณะการออกแบบตกแต่งภายใน

2. กิจกรรมต่างๆขององค์กร

สถานที่ตั้ง : ประเทศไทย

ที่อยู่ : 33/29 หมู่3 ถนนรามคำแหง กรุงเทพฯ

2) กิจกรรมต่างๆภายในองค์กร

บริการอาหารเพื่อสุขภาพและอาหารมังสวิรัติ รวมถึงเครื่องดื่มเพื่อสุขภาพ

3) รูปแบบการตกแต่ง (Spa Foods's Style)

ตกแต่งแบบ Retro Style สนุกสนาน และสดใส เน้นกลุ่มคนรุ่นใหม่ที่รักสุขภาพ เครื่องเรือนภายในร้านเป็นสีขาวรูปทรงทันสมัย ดูสะอาดตา ปูพื้นไม้ให้ความรู้สึกหนักแน่นและผ่อนคลาย มีการใช้สีเขียวเน้นเป็นบางจุดและใช้ลายกราฟิกในการตกแต่งผนัง ใช้ช่องเปิดจำนวนมาก รับแสงธรรมชาติเข้ามาใช้ และทำให้ร้านดูโปร่งโล่ง สบายตา สามารถชมวิวภายนอกได้

4) ข้อดีและข้อเสียจากกรณีศึกษา Spa Foods

ข้อดี	ข้อเสีย
1. ทำเลที่ตั้งดี มีที่จอดรถส่วนตัว 2. การแบ่งพื้นที่ใช้สอยเป็นสัดส่วน	1. โทนสีที่ใช้ไม่ค่อยเหมาะใช้ในร้านอาหาร

5) สิ่งที่ได้จากกรณีศึกษาและนำมาประยุกต์ใช้กับงานออกแบบ

- การแบ่งพื้นที่ใช้สอยที่เป็นสัดส่วน

Chesse Cake House and Restaurant

1) เหตุผลในการเลือก

1. ลักษณะการออกแบบตกแต่งภายใน

2. กิจกรรมต่างๆขององค์กร

สถานที่ตั้ง : ประเทศไทย

ที่อยู่ : 69/2 ซอยแจ่มจันทร์ (ซอยทองหล่อ21) ถนนสุขุมวิท55 แขวงคลองตัน เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110

2) กิจกรรมต่างๆภายในองค์กร

บริการอาหาร ขนมเค้ก ขนมอบต่างๆ และเครื่องดื่มที่หลากหลาย ชา กาแฟ และน้ำผลไม้

3) รูปแบบการตกแต่ง (Chesse Cake House and Restaurant'Style)

บรรยากาศที่ดูสบายตา น่านั่ง ใช้โทนสีที่ดูอบอุ่น และเลือกใช้แสงไฟแบบ Warm White ให้แสงสบายตา และเมื่อแสงกระทบกับอาหารนั้น ยังช่วยทำให้อาหารดูน่าทานยิ่งขึ้น มีการแบ่งพื้นที่บางส่วนเป็นห้องส่วนตัว เหมาะสำหรับจัดเลี้ยง

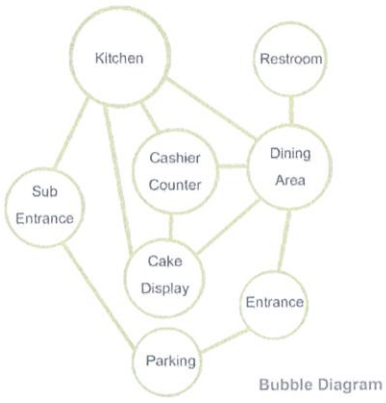

Bubble Diagram

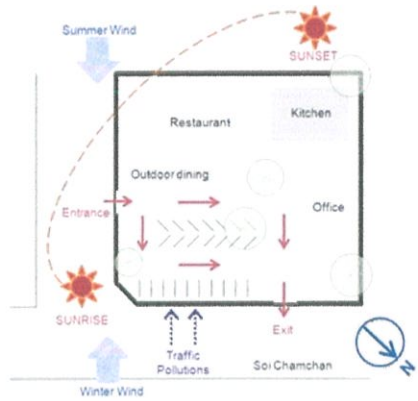

4) ข้อดีและข้อเสียจากกรณีศึกษา Chesse Cake House and Restaurant

ข้อดี	ข้อเสีย
1. โทนสีที่ใช้ในการตกแต่ง 2. ทำเลที่ตั้งเข้าถึงได้สะดวก อยู่ในกลางเมืองและมีที่จอดรถส่วนตัว 3. แสงสว่างที่ใช้เหมาะกับร้านอาหาร 4. ผังความสัมพันธ์ของแต่ละพื้นที่	1. สภาพอาคารด้านนอกดูทรุดโทรม

5) สิ่งที่ได้จากกรณีศึกษาและนำมาประยุกต์ใช้กับงานออกแบบ

- การเลือกใช้โทนสีและแสงสว่างให้เหมาะสมกับร้านอาหาร

5.2 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ของกิจกรรมในโครงการ

จากการศึกษากรณีศึกษาต่างๆ สามารถวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของกิจกรรมในโครงการต่างๆ และสรุปลออกมาเป็นผังความสัมพันธ์เพื่อนำไปใช้ต่อไปในการคำนวณหาพื้นที่ในแต่ละส่วน ดังต่อไปนี้

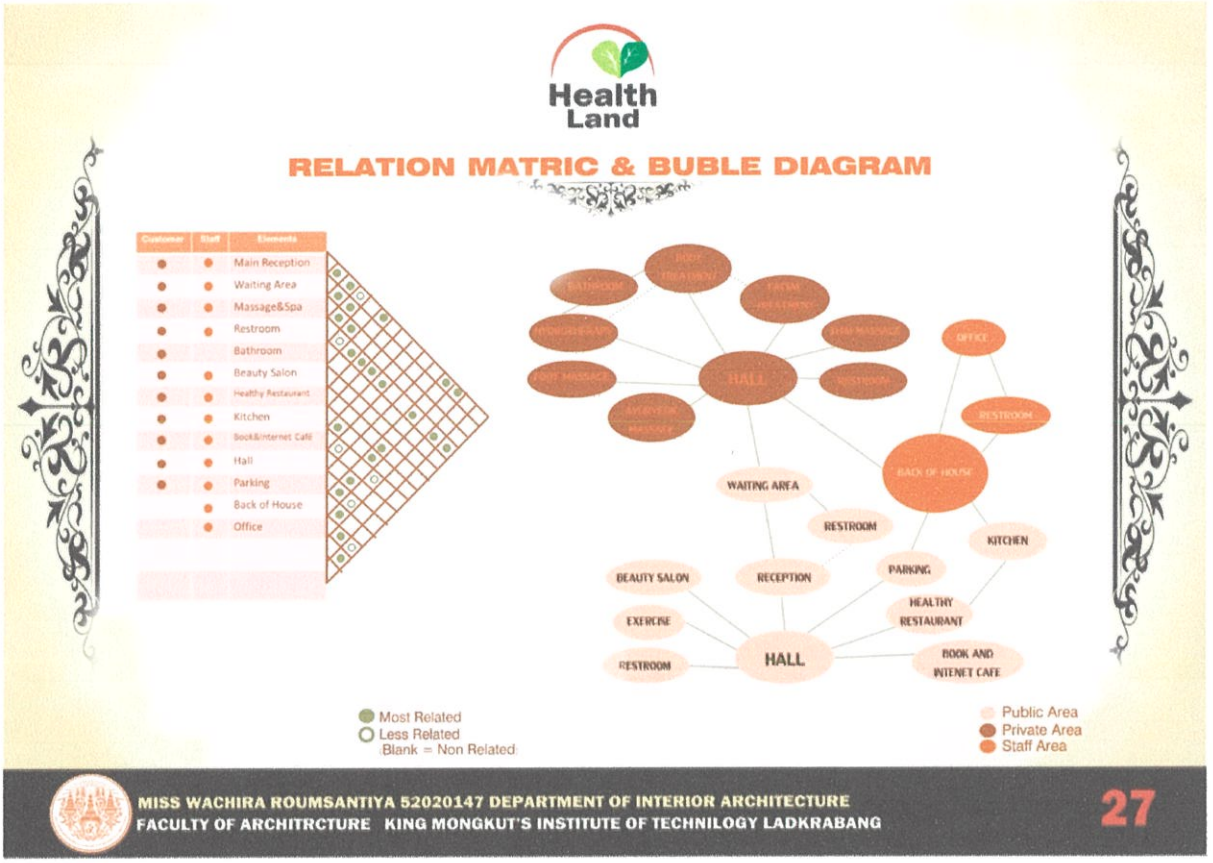

5.3 คำนวณพื้นที่ใช้สอยของโครงการ

โดยคำนวณจากความสัมพันธ์ของแต่ละกิจกรรม ความสำคัญจำเป็นของเครื่องเรือนบางประเภทในแต่ละพื้นที่ออกมาเป็นตารางดังนี้

Health Land

AREA REQUIREMENT

RECEPTION & WAITING AREA

Facility	Area/Unit (sq.m.)	Unit	Area (sq.m.)	Furniture Layout Plan
Reception & Cashier	1. = 5.25 2. = 3.00	1 1	5.25 3.00	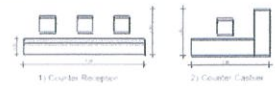
Waiting Area	Type 1 = 7.20 Type 2 = 5.28 Type 3 = 1.20	3 7 5	21.60 36.96 6.00	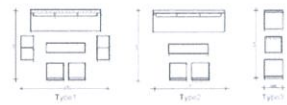
Diretory Board	2.00	1	2.00	
Total Area			74.81	
Net Area + Circulation 30%			97.253	

Health Land

AREA REQUIREMENT

MASSAGE & SPA

Facility	Area/Unit (sq.m.)	Unit	Area (sq.m.)	Furniture Layout Plan
Foot Massage	0.88	10	8.80	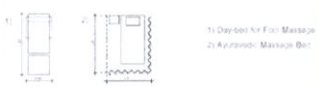
Ayurvedic Massage	4.32	10	43.20	
Thai Massage	1. = 4.32 2. = 7.20 3. = 8.40	15 10 8	64.80 72.00 67.20	
Facial & Body Treatment	1. = 14.00 2. =22.50	20 15	280.0 337.5	
Total Area			873.5	
Net Area + Circulation 30%			1135.55	

Health Land

AREA REQUIREMENT

MAKE-UP WORK SHOP & HAIR SALON

Facility	Area/Unit (sq.m.)	Unit	Area (sq.m.)	Furniture Layout Plan
Reception & Waiting Area	1. = 3.00 2. = 3.40	1 2	3.00 6.80	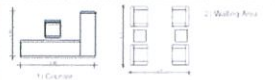
Make-Up Work Shop	1.60	4	6.40	
Sales Area	1. = 0.88 2. = 3.36	4 1	3.52 3.36	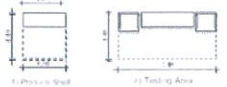
Hair Styling Area	1.60	5	8.00	
Hair Washing Area	1. = 3.24 2. = 5.00	4 1	12.98 5.00	
Total Area			49.06	
Net Area + Circulation 30%			63.778	

Health Land

AREA REQUIREMENT

PEDICURE & MANICURE

Facility	Area/Unit (sq.m.)	Unit	Area (sq.m.)	Furniture Layout Plan
Reception	3.00	1	3.00	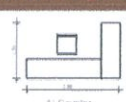
Accommodation	1. = 5.00 2. = 0.07 3. = 0.14	1 2 1	5.00 0.14 0.14	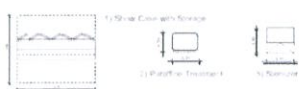
Pedicure & Manicure Area	1. = 3.20 2. = 3.68	5 8	16.00 29.44	
Total Area			53.72	
Net Area + Circulation 30%			69.836	

Health Land

AREA REQUIREMENT

HEALTHY RESTAURANT

Facility	Area/Unit (sq.m.)	Unit	Area (sq.m.)	Furniture Layout Plan
Reception & Waiting Area	1. = 3.00 2. = 3.40	1 1	3.00 3.40	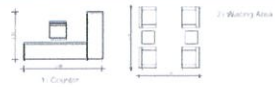
Dining Area	1. = 1.0625 2. = 2.125 3. = 2.125	10 15 30	10.625 31.875 63.75	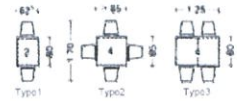
Counter	14.50	1	14.50	
Kitchen	30% of Dining Area +Kitchen Circulation 30%		31.875 + 9.5625 = 41.4375	
Total Area				162.1875
Net Area + Circulation 30%				210.84375

Health Land

AREA REQUIREMENT

BOOK AND INTERNET CAFE

Facility	Area/Unit (sq.m.)	Unit	Area (sq.m.)	Furniture Layout Plan
Counter	1. = 14.50 2. = 7.50	1 1	14.50 7.50	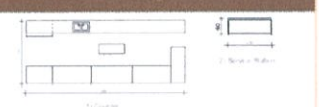
Seating Area	1. = 2.56 2. = 1.20 3. = 1.40 4. = 1.80	5 8 4 3	12.80 9.60 5.60 5.40	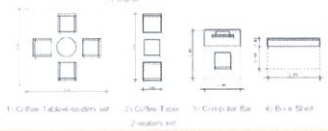
Total Area				55.40
Net Area + Circulation 30%				72.02

Health Land

AREA REQUIREMENT

OFFICE

Facility	Area/Unit (sq.m.)	Unit	Area (sq.m.)	Furniture Layout Plan
Executive Manager	27.00	1	27.00	
Staff Office	5.04	5	25.20	
Conference Room	47.88	1	47.88	
Panty & Staff Room	1. =2.50 2. =3.40 3. =5.28	2 1 2	10.56 2.50 6.84	
Storage	30.00	1	30.00	
Total Area			149.98	
Net Area + Circulation 30%			194.974	

สรุปผลออกมาได้เป็นกราฟและตารางดังต่อไปนี้ โดยใช้สีในการกำหนดพื้นที่ต่างๆ เปรียบเทียบขนาดพื้นที่ด้วยกราฟ (Pie - Graph)

Health Land

SUMMARAY OF AREA REQUIRAMENT

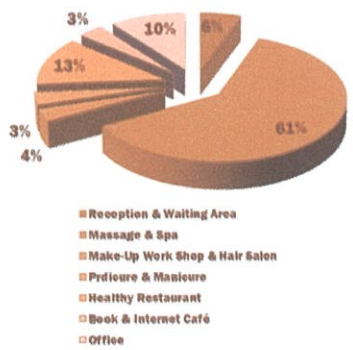

Elements	Area (sq.ms.)	Percent (%)
Reception & Waiting Area	97.253	5%
Massage & Spa	1135.55	62%
Make-Up Work Shop & Hair Salon	63.778	4%
Pedicure & Manicure	69.836	4%
Healthy Restaurant	210.84357	11%
Book & Internet Café	72.02	4%
Office	194.974	11%
Total Area	1,844.25457	100%

5.3 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของกิจกรรมภายในโครงการ และแบ่งพื้นที่

จากการวิเคราะห์แลพคำนวณข้อมูลข้างต้น จะสามารถแบ่งพื้นที่ใช้สอยตามกิจกรรมต่างๆของโครงการให้สอดคล้องและเหมาะสมต่อการใช้งานได้ดังนี้

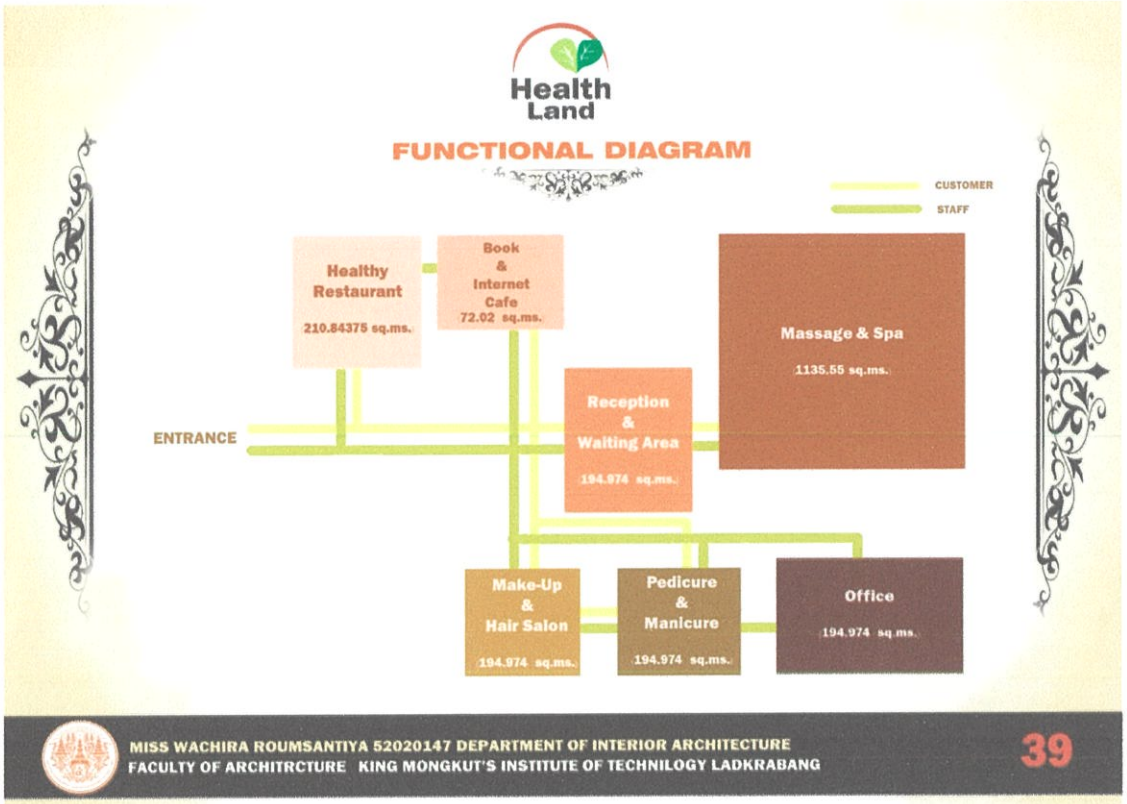

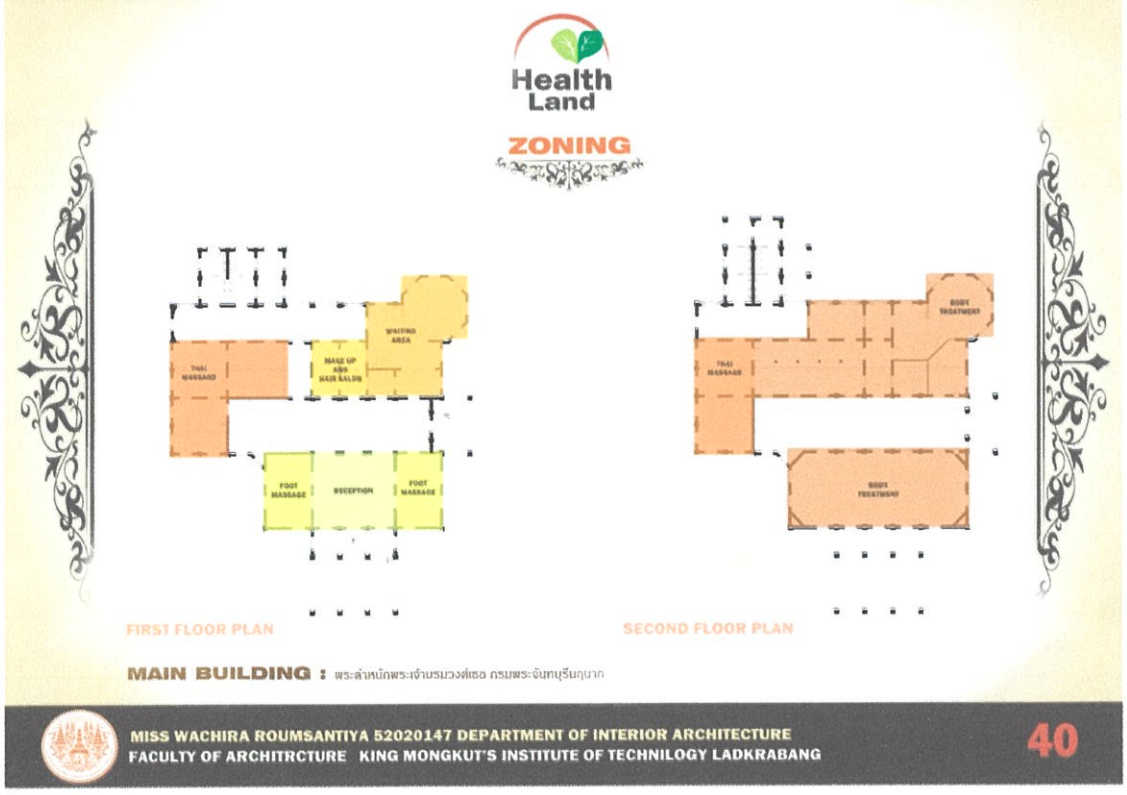

Health Land

ZONING

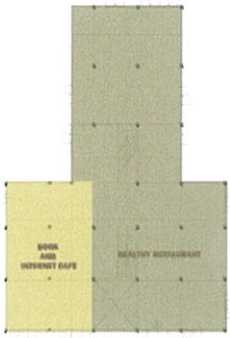

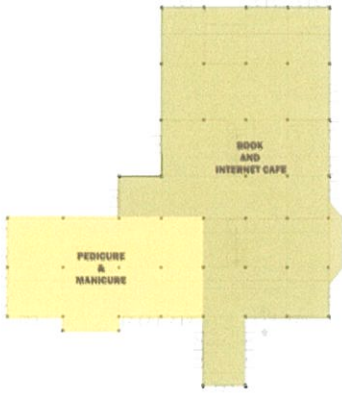

SECOND FLOOR PLAN

FIRST FLOOR PLAN

SUB BUILDING : เรือนริมน้ำ

Health Land

ZONING

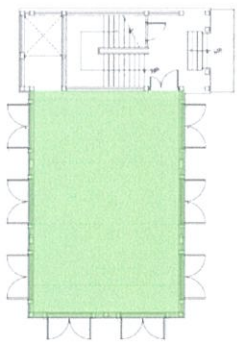

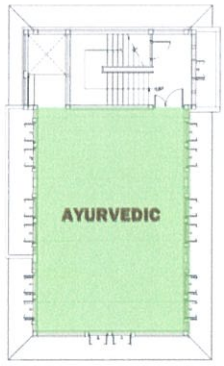

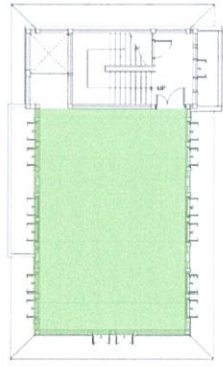

FIRST FLOOR PLAN

SECOND FLOOR PLAN

THIRD FLOOR PLAN

SUB BUILDING

บทที่ 6

ภาคออกแบบ

แนวคิดในการออกแบบ

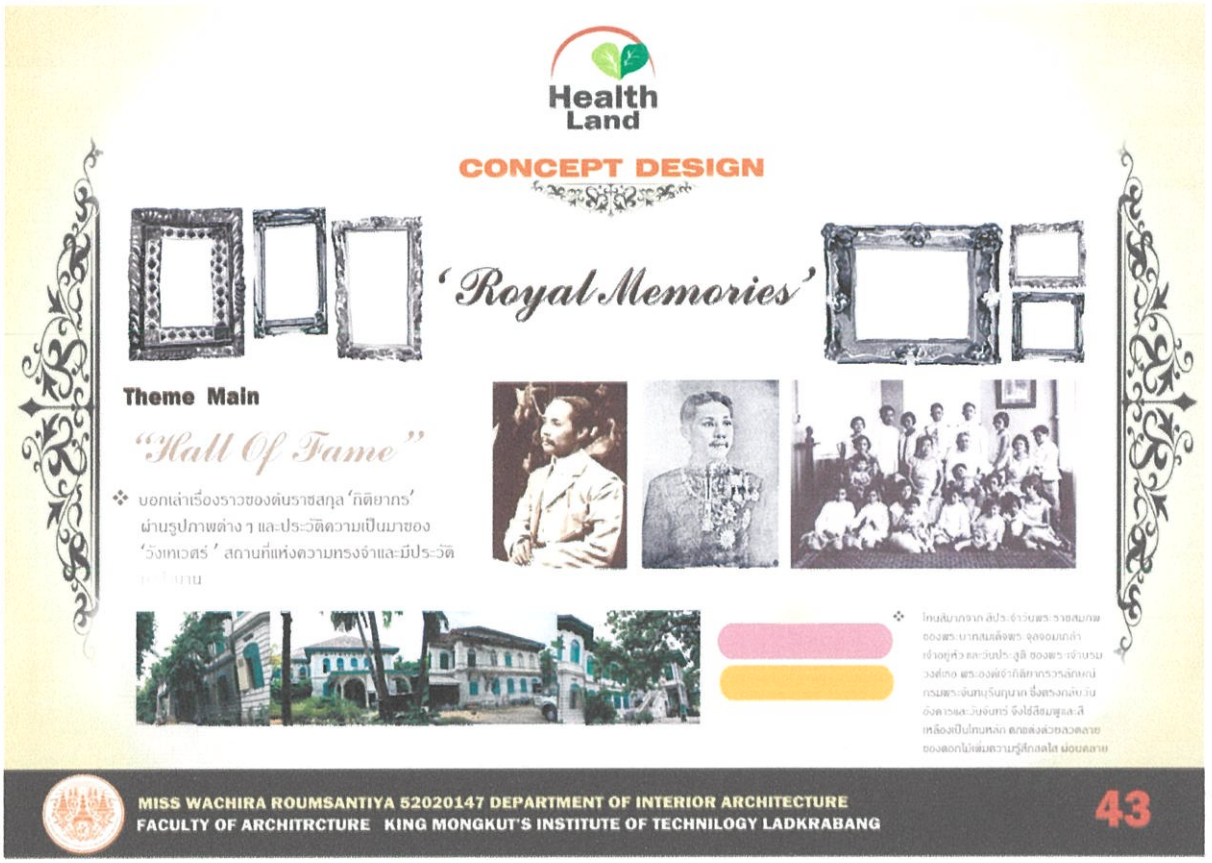

Health Land

CONCEPT DESIGN

Theme

"ร้านขายโอสถ"

ใหนลิ้นจากสมุนไพรพันธุ์ต่างๆ
โดยเป็นส่วนประกอบในการรักษา
และบำบัดอายุรเวช

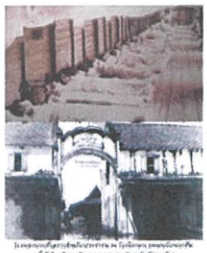

โรงแรมบางกอกโอสถ ตั้งอยู่ที่ ๖
ในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว
มีสถิติว่าสร้างขึ้นราวพุทธศักราช ๒๔๒๔
ในสมัยนั้นการแพทย์ กรุงเทพมหานคร
ให้ตั้งโรงแรมบางกอกโอสถขึ้นในที่ดินขนาดราว ๔๘ ตารางวา
ตรงริมถนนเจริญกรุงตอนกลาง โรงแรมบางกอกโอสถได้เปิดทำการ
ทางสถานพยาบาลแห่งนี้ ได้ทำการรักษาผู้ป่วยที่เป็นโรคต่างๆ
จนมีชื่อเสียงโด่งดังไปทั่วทั้งกรุงเทพมหานคร
และผู้ป่วยที่มารักษาก็มีทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ
ต่อมาได้ขยายกิจการ และการสร้างโรงแรมก็ได้ขยายใหญ่ขึ้นเป็นตึกใหญ่ ซึ่งเป็นส่วนที่ตั้งของโรงแรมในปัจจุบัน
โรงแรมบางกอกโอสถ ได้ให้การบริการรักษาพยาบาลแก่ผู้ป่วยมาแล้วหลายยุคหลายสมัย

Health Land

CONCEPT DESIGN

Theme

"ห้องสมุด รวบรวมพระราชนิพนธ์"

Color Scheme

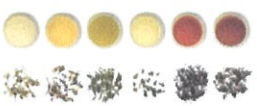

❖ ใหนลิ้นจากสมุนไพรที่ใช้ในการรักษาชนิดต่างๆ
ซึ่งมีความเป็นธรรมชาติ และสร้างเป็นเครื่องดื่ม
ที่ให้ความสดชื่น มีกลิ่นหอมที่ช่วยบำบัด ผ่อนคลาย

Lay - Out Plan

Plan
scale 1:300

1. Main Building
2. Ayurvedic Building
3. Ayurvedic Building
4. Riverside Building
5. Harbour
6. Activities Area
7. Staff Building
8. Car Park

Main Building Plan

1st Floor Plan
scale 1:100

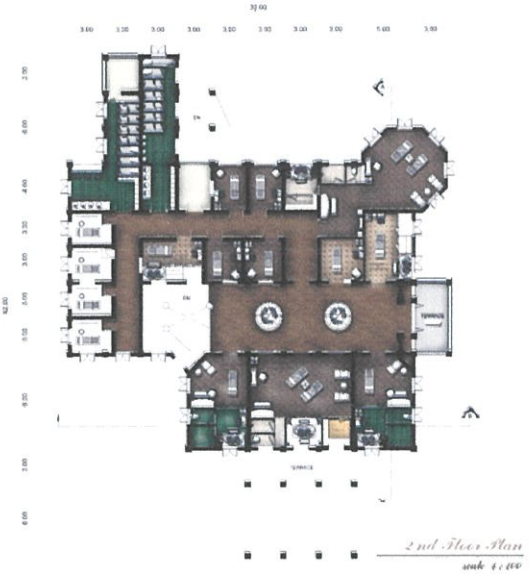

2nd Floor Plan
scale 1:100

Riverside Building Plan

1st Floor Plan
scale 1:100

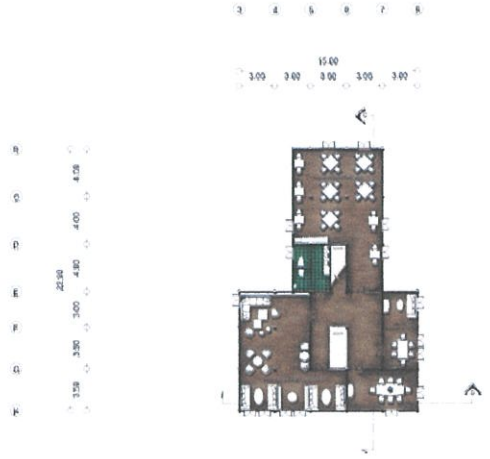

2nd Floor Plan
scale 1:100

Ayurvedic Building Plan

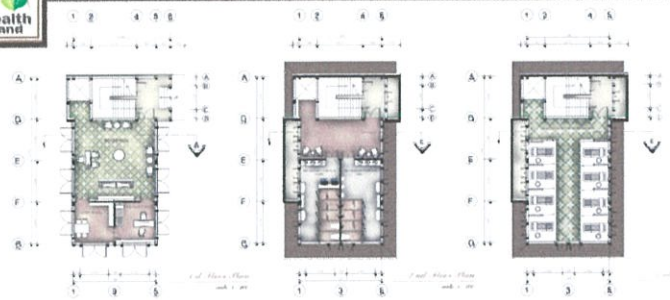

Building 1

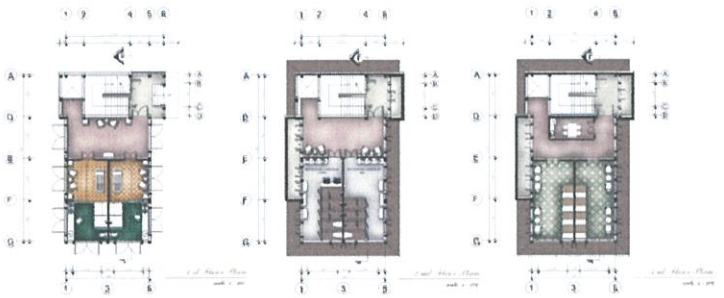

Building 2

Elevation Main Building

Elevation A
scale 1:75

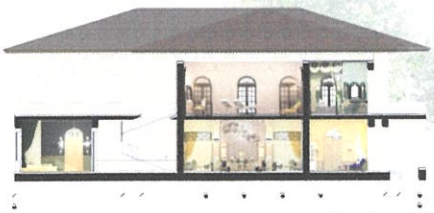

Elevation B
scale 1:75

Elevation Sub Building

Elevation C
scale 1:75

Elevation D
scale 1:75

Elevation E
scale 1:75

Elevation F
scale 1:75

Reception & Waiting Room
Health Land
Inspiration
Hall of Fame
Color Scheme

Deluxe & Suite Massage Room
Health Land
Inspiration
Color Scheme
Fuction

Thai & Foot Massage
Health Land
Color Scheme
Inspiration

Royal Suite Massage Room

❖ ห้องที่ปิดและด้วยเสื่อความเป็นส่วนตัว

❖ แบ่งส่วนห้องที่ปิดเพื่อความเป็นส่วนตัว และสะดวกในการดูแลรักษา

Inspiration

Fuelion

Color Scheme

❖ โทนสีของห้องสีน้ำตาลอ่อน สีส้ม และสีเขียวเข้ม ซึ่งสีน้ำตาลอ่อนจะให้ความรู้สึกอบอุ่น สีส้มจะให้ความสดชื่น ส่วนสีเขียวเข้มจะให้ความรู้สึกผ่อนคลาย

Drawed By Miss Wachira Kramsankiya 5808011

Ayurvedic Reception &

Massage with a bag of heated medicinal herbs Room

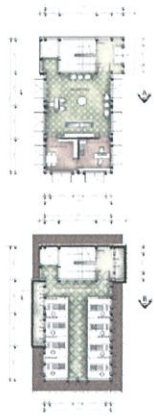

❖ ตกแต่งแบบวรรณคดีสมัยรัตนโกสินทร์ ตอนต้น สมัยรัชกาลที่ 3 ซึ่งมีการนำเอาวัฒนธรรมของชนชาติต่างๆ เข้ามาผสมผสาน ทำให้ผู้ที่มาเยือนรู้สึกถึงความหรูหรา

Color Scheme

❖ โทนสีของห้องสีน้ำตาลอ่อน สีส้ม และสีเขียวเข้ม ซึ่งสีน้ำตาลอ่อนจะให้ความรู้สึกอบอุ่น สีส้มจะให้ความสดชื่น ส่วนสีเขียวเข้มจะให้ความรู้สึกผ่อนคลาย

Inspiration

Drawed By Miss Wachira Kramsankiya 5808011

Lie by the fire after childbirth Room &

Steam Room

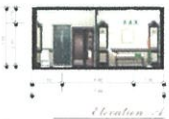

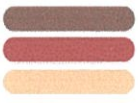

❖ โทนสีของห้องสีน้ำตาลอ่อน สีส้ม และสีเขียวเข้ม ซึ่งสีน้ำตาลอ่อนจะให้ความรู้สึกอบอุ่น สีส้มจะให้ความสดชื่น ส่วนสีเขียวเข้มจะให้ความรู้สึกผ่อนคลาย

Color Scheme

Inspiration

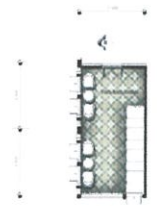

❖ มีส่วนนั่งพักสำหรับผู้ที่มาอบสมุนไพร

❖ ใช้กระเบื้องลายไบราณ เพิ่มสีสันและลวดลายที่แปลกตาในและสะดวก

❖ มีการตกแต่งบรรยากาศส่งเสริมสุขภาพ เพื่อความเป็นส่วนตัวและสะดวกในการดูแลทำความสะอาด

Drawed By Miss Wachira Kramsankiya 5808011

Library Cafe
Floor 1
Health Land
9.00
3.00 3.00 3.00
4.00
4.00
3.00
3.50
14.50
3.10
Plan
Elevation A
Color Scheme
Inspiration

Library Cafe
Floor 2
Health Land
9.00
3.00 3.00 3.00
3.00
3.50
3.50
3.10
Plan
Elevation A
Inspiration
Color Scheme

Pedicure & Manicure
Restaurant
Health Land
Color Scheme
Inspiration
2.80
4.00 4.00 4.00
12.00
Elevation A
2.80
3.50 3.50
7.00
Elevation A
Plan

บรรณานุกรม

วังเทเวศร์ (online) เข้าถึงได้จาก www.th.wikipedia.org (วันที่ค้นข้อมูล 8 พฤษภาคม 2556)

วังเทเวศร์ (online) เข้าถึงได้จาก www.googlemaps.com (วันที่ค้นข้อมูล 8 พฤษภาคม 2556)

บริษัท เฮลท์ แลนด์ จำกัด (online)เข้าถึงได้จาก www.healthlandspa.com (วันที่ค้นข้อมูล 10 พฤษภาคม 2556)

บทความของคุณ พิทักษ์ ลาภปรารถนา กรรมการผู้จัดการ บริษัท เฮลท์ แลนด์ จำกัด (online)เข้าได้ถึงจาก http://www.manager.co.th/iBizChannel/ViewNews.aspx?NewsID=9540000075746 (วันที่ค้นข้อมูล 12 พฤษภาคม 2556)

สปา (online) เข้าถึงได้จาก www.yesspathailand.com (วันที่ค้นข้อมูล 4 มิถุนายน 2556)

การให้บริการสปา (online) เข้าถึงได้จาก www.tkc.go.th (วันที่ค้นข้อมูล 4 มิถุนายน 2556)

TRIA (online) เข้าถึงได้จาก www.triaintegrativewellness.com (วันที่ค้นข้อมูล 15 มิถุนายน 2556)

DVN spa (online) เข้าถึงได้จาก www.divana-dvn.com (วันที่ค้นข้อมูล 15 มิถุนายน 2556)